

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Autoinforme d'acreditació

Màster d'Estudis Jurídics Avançats

Aprovat per Junta de Facultat 20 de desembre de 2017
Facultat de Dret

** Per tal d'alleugerir el text, les paraules que fan referència a persones s'entenen en sentit genèric i tenen valor masculí i femení.*

Índex de continguts

0. Dades Identificadores	5
1. Presentació del centre: la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona.....	6
2. Procés d'elaboració de l'autoinforme.....	15
3. Valoració de l'assoliment dels estàndards.....	18
3.1. Estàndard 1: Qualitat del programa formatiu.....	18
3.1.1. El perfil de competències de la titulació és consistent amb els requisits de la disciplina i amb el nivell formatiu corresponent del MECES.....	18
3.1.2. El pla d'estudis i l'estructura del currículum són coherents amb el perfil de competències i els objectius de la titulació	18
3.1.3. Els estudiants admesos tenen el perfil d'ingrés adequat per a la titulació i el nombre és coherent amb el de places ofertes	20
3.1.4. La titulació disposa d'uns mecanismes de coordinació docent adequats	24
3.1.5. L'aplicació de les diferents normatives té lloc de manera adequada i té un impacte positiu sobre els resultats de la titulació.....	29
3.2. Estàndard 2: Pertinència de la informació pública.....	31
3.2.1. La institució pública: informació veraç, completa, actualitzada i accessible sobre les característiques de la titulació, i el seu desenvolupament operatiu	32
3.2.2. La institució publica informació sobre els resultats acadèmics i de satisfacció.....	35
3.2.3. La institució publica el SGIQ en què s'emmarca la titulació i els resultats del seguiment i l'acreditació de la titulació.....	36
3.3. Estàndard 3: Eficàcia del sistema de garantia interna de la qualitat.....	37
3.3.1. El SGIQ implementat té processos que garanteixen el disseny, l'aprovació, el seguiment i l'acreditació de les titulacions.....	38
3.3.2. El SGIQ implementat garanteix la recollida d'informació i de resultats rellevants per a la gestió eficient de les titulacions, en especial dels resultats acadèmics i de la satisfacció dels grups d'interès.....	39
3.3.3. El SGIQ implementat es revisa periòdicament i genera un pla de millora que s'utilitza per millorar-lo contínuament.....	41
3.4. Estàndard 4: Adequació del professorat al programa formatiu	42
3.4.1. El professorat reuneix els requisits del nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del centre i té suficient i valorada experiència docent, investigadora i, si escau, professional	42
3.4.2. El professorat del centre és suficient i disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants.....	45
3.4.3. La institució ofereix suport i oportunitats per millorar la qualitat de l'activitat docent del professorat.....	47
3.5. Estàndard 5: Eficàcia dels sistemes de suport a l'aprenentatge	53
3.5.1. Els serveis d'orientació acadèmica donen suport adequadament en el procés d'aprenentatge i els serveis d'orientació professional faciliten la incorporació al mercat laboral.....	53
3.5.2. Els recursos materials disponibles són adequats al nombre d'estudiants i a les característiques de la titulació	61
3.6. Estàndard 6: Qualitat dels resultats dels programes formatius.....	64

3.6.1. Els resultats d'aprenentatge assolits es corresponen amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell del MECES de la titulació	64
3.6.2. Les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats d'aprenentatge previstos	66
3.6.3. Els valors dels indicadors acadèmics són adequats per a les característiques de la titulació.....	72
3.6.4. Els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats per a les característiques de la titulació	76
4. Valoració i proposta del pla de millora	79
4.1. Estat de les propostes de millora establertes en els informes de seguiment.....	79
4.2. Pla de millores de la titulació sotmesa a l'acreditació.....	79
5. Evidències.....	82
5.1. Presentació del centre.....	82
5.2. Procés d'elaboració de l'autoinforme.....	82
5.3. Valoració de l'assoliment dels estàndards.....	83
5.3.1. Estàndard 1: Qualitat del programa formatiu	83
5.3.2 Estàndard 2: Pertinència de la informació pública	84
5.3.3 Estàndard 3: Eficàcia del sistema de garantia interna de la qualitat.....	84
5.3.4 Estàndard 4: Adequació del professor del programa formatiu	85
5.3.5 Estàndard 5: Eficàcia dels sistemes de suport a l'aprenentatge.....	86
5.3.6 Estàndard 6: Qualitat dels resultats dels programes formatius.....	87

0. Dades Identificadores

Universitat Barcelona

Facultat de Dret

Av. Diagonal, 684

08034 Barcelona

Tel. 93 402 43 42

Dades de contacte

dega-dret@ub.edu

Responsables d'elaborar l'autoinforme.....

Comitè d'Avaluació Interna

Responsables de revisar l'autoinforme.....

Equip de Govern de la Facultat

Responsables d'aprovar l'autoinforme.....

Junta de Facultat

Data d'aprovació.....

21 de desembre de 2016

Titulacions impartides al Centre (graus i màsters)	Codi RUCT	Crèdits ECTS	Any d'implantació	Responsable de la titulació
Grau de Dret	2500295	240	2009/2010	Dra. Esther Martín
Grau de Relacions Laborals	2500297	240	2009/2010	Dra. Susana Moreno
Grau de Criminologia	2500294	240	2009/2010	Dr. Víctor Gómez
Grau de Ciències Polítiques i de l'Administració	2500289	240	2009/2010	Prof. Ana Sanz
Grau de Gestió i Administració Pública	2501237	240	2009/2010	Dra. Marina Solé
Màster d'Advocacia	4313634	90	2012/2013	Dra. Pilar Rivas
Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional	4312215	60	2010/2011	Dr. Jordi Capo
Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal	4313893	90	2013/2014	Dr. Joan J. Queralt Dr. Ignacio Rivera
Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia	4313715	60	2012/2013	Dr. Sergi Cardenal
Màster de Dret de l'Empresa i dels Negocis	4313718	90	2012/2013	Dr. Francisco Cañal
Màster d'Estudis Jurídics Avançats	43147225	60	2014/2015	Dr. José Andrés Rozas
Màster de Gestió Pública Avançada	4311533	60	2012/2013	Prof. Domènec Sibina
Màster de Gestoria Administrativa	4313892	60	2013/2014	Dra. Isabel Viola

Font: Gestió Acadèmica

1. Presentació del centre: la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona

La Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, fundada l'any 1450, és una de les més antigues de l'Estat. La llarga tradició històrica que acumula es completa amb la concepció com a centre modern i innovador en docència i recerca jurídica i politològica. La Facultat de Dret la componen quatre edificis, més una estructura modular: l'edifici principal (construït l'any 1958 i guardonat amb el prestigiós premi FAD); l'antic Col·legi Major Ilerdense (1981-1982); l'edifici Tomás y Valiente (1996) i un nou edifici de recentíssima construcció inaugurat aquest mateix curs acadèmic 2017-2018. L'estructura modular ubicada darrere de l'Ilerdense també és un espai de la Facultat de Dret, que es va acabar de reformar l'any 2013 per tal de millorar i donar resposta principalment a necessitats docents.

Internament, la Facultat s'estructura en cinc departaments: Dret Privat; Dret Administratiu, Dret Processal i Dret Financer i Tributari; Dret Constitucional, Ciència Política i de l'Administració i Filosofia del Dret; Dret Penal, Criminologia i Dret Internacional Públic; i Història del Dret, Dret Romà i Dret Eclesiàstic de l'Estat.

És una de les facultats més grans: segons dades del mateix centre, el darrer curs acadèmic 2016-2017 el nombre d'estudiants matriculats era de prop de 7.700 (6.000 als graus i títol propi de grau; 611 als màsters oficials i 1.034 als títols propis) i hi treballen 423 professors i personal investigador i 74 com a personal d'administració i serveis, més 13 persones del CRAI que treballen a la Biblioteca, i 5 persones contractades que fan tasques de suport en àmbits de qualitat i millora d'innovació docent, formació contínua, borsa de treball i pràctiques extracurriculars i a l'Oficina de Relacions Internacionals. A tots aquests se n'hi han d'afegir d'altres que hi treballen en serveis complementaris (reprografia, restauració, etc.).

La Universitat de Barcelona se situa en la franja de les 250 millors universitats del món en l'edició 2016-2017 del rànquing THE (*The Higher Education World University Ranking*), entre les millors 200 universitats del món en l'edició 2016-2017 del NTU Ranking, entre les 200 millors universitats del món en el rànquing ARWU (*Academic Ranking of World Universities*) i a la posició 156 al món i 64 a Europa en l'edició 2017 del *QS World University Ranking*. La Facultat es troba, segons el mateix rànquing (*by Subject*), entre els 100 millors centres d'ensenyament de Dret del món (posició 82), i és la primera de les catalanes que hi figura (rànquings 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016 i 2016-2017).

→ [QS World University Rànquing by subject 2016 Law Fer el Link a https://www.topuniversities.com/university-rankings/university-subject-rankings/2016/law-legal-studies](https://www.topuniversities.com/university-rankings/university-subject-rankings/2016/law-legal-studies)

Pel que fa a la recerca, la Facultat de Dret participa en diverses xarxes de recerca jurídica d'àmbit europeu i internacional. La Universitat de Barcelona és l'única universitat espanyola que pertany a la LERU (*League of European Research*

Universities), una de les xarxes d'universitats més prestigiosa arreu, de la qual només formen part 23 universitats europees altament intensives en recerca. En el si de la LERU, la Facultat de Dret és un membre actiu del *Law Deans Working Group*. Els investigadors de la Facultat de Dret també participen activament en projectes europeus i lideren un nombre molt considerable de projectes de recerca competitiu a nivell nacional. La Facultat de Dret compta amb una vintena de grups de recerca consolidats reconeguts per la Generalitat de Catalunya, un institut de recerca jurídica adscrit (Institut de Recerca Transjus) i diversos observatoris de recerca (Observatori de Bioètica i Dret, Observatori de la Globalització, Institut de Dret Públic, Observatori del Sistema Penal i dels Drets Humans). A més, diversos investigadors de la Facultat formen part de l'Institut de Recerca de l'Aigua de la Universitat de Barcelona, així com d'altres instituts i centres de recerca externs.

La Facultat de Dret acull i envia cada any un elevat nombre d'alumnes internacionals, a través dels diferents programes de mobilitat en què participa. En el curs acadèmic 2016-2017 va rebre 124 estudiants d'universitats estrangeres i en va enviar 60 a l'estranger. També ofereix als estudiants l'oportunitat única de seguir els programes de doble titulació amb universitats nord-americanes per a l'obtenció del títol de *Iuris Doctor*, que els permet l'accés a l'exercici de la professió als Estats Units (Universidad de Puerto Rico i Nova Southeastern University). Igualment, la Facultat atreu un nombre important de professors visitants que s'integren en els diferents grups de recerca i participen en les activitats docents, a la vegada que promou les estades internacionals del seu professorat.

Oferta docent de la Facultat

Graus:

Dret, que és l'ensenyament més antic de la Universitat de Barcelona, ja que s'imparteix des dels seus orígens medievals del 1450), i el més nombrós quant a estudiants. El curs passat 2016-2017 s'hi van oferir 430 places de nou ingrés i el total d'estudiants matriculats al grau va ser de 2.644.

Relacions Laborals, que té una oferta de places de nou ingrés de 220 per curs, el curs 2016-2017 va tenir un total de 1.013 estudiants matriculats.

Criminologia, que té una oferta de places de nou ingrés de 140 per curs, en aquest darrer curs el nombre d'estudiants del grau va ser de 616.

Ciència Política i de l'Administració, en què s'ofereixen 100 places de nou ingrés per curs, va tenir un total de 585 estudiants a l'ensenyament el curs passat.

Gestió i Administració Pública, que és l'ensenyament de dimensions més reduïdes, el curs passat va oferir 100 places de nou ingrés i va tenir un total de 401 estudiants.

Tots els ensenyaments es van sotmetre al procés d'acreditació l'any 2015 i hi van aconseguir una valoració favorable. En concret, els casos de Dret i Ciències Polítiques i de l'Administració aquesta avaluació va ser d'excel·lència.

→ [Oferta de graus de la Facultat de Dret](#)

Dobles graus (o itineraris dobles). Per tal de donar resposta a unes necessitats formatives més perfilades d'un segment important de nous estudiants, i amb el propòsit de satisfer, alhora, una exigència social de formació acadèmica més ben integrada, la Facultat ofereix tres dobles graus (o itineraris dobles) entre ensenyaments propis: Dret-Gestió i Administració Pública (GAP) i Dret-Ciències Polítiques i de l'Administració (CPiA); o amb ensenyaments d'altres Facultats que ofereixen estudis de la mateixa branca de coneixement (Ciències Socials i Jurídiques). En concret, amb la Facultat d'Economia i Empresa s'ofereix el doble grau Dret-Administració i Direcció d'Empreses (ADE).

→ [Dret-ADE](#)

→ [Dret-CPA](#)

→ [Dret-GAP](#)

De tots, el que més demanda té és el doble grau Dret-ADE, que en el darrer curs va tenir un volum total de 314 estudiants. El segueix Dret i CPiA, amb un total de 103 estudiants, i finalment el doble Grau Dret-GAP, amb 72 estudiants. Atesa l'especificitat d'aquests estudis, la Universitat ofereix poques places per a aquestes titulacions: 60 places de nou ingrés a Dret-Administració i Direcció d'Empreses, i 20 a Dret-Ciències Polítiques i de l'Administració i Dret-Gestió i Administració Pública, i hi accedeixen estudiants amb notes d'accés considerablement elevades.

Títol propi de graduat. Des de l'any 2001 la Facultat ofereix el títol propi de graduat en Investigació Privada. Cada any s'ofereixen 120 places de nou ingrés. En el darrer curs 2017-2018 el total d'estudiants matriculats va ser de 252.

→ [Graduat en Investigació Privada](#)

Dobles titulacions amb universitats dels EUA. Des de fa més d'una dècada la Facultat de Dret ofereix dos programes de doble titulació de Dret amb universitats dels EUA: amb la Nova Southeastern University, a Fort Lauderdale (Florida), i amb la Universidad de Puerto Rico, a San Juan (Puerto Rico). Actualment la Facultat de Dret està negociant sengles convenis de doble titulació amb el Washington College of Law de l'American University (Washington DC, Estats Units) i la Facultat de Dret de l'Ottawa University (Ottawa, Canadà). Aquests programes permeten a l'estudiant de la nostra Facultat cursar un període d'estudis en una d'aquestes universitats nord-americanes (que pot variar entre un any i dos anys) i obtenir, al mateix temps que el títol de graduat en Dret per la Universitat de Barcelona, el títol de *Iuris Doctor* per la universitat nord-americana, fet que li permet presentar-se a l'examen de la *Bar Association* per poder exercir l'advocacia als EUA. Tenir dues titulacions de Dret, en dues de les principals àrees

econòmiques i polítiques del món (EUA i la Unió Europea), combinant els elements del dret civil continental i del *common law* anglosaxó, és sens dubte un valor afegit molt considerable en el currículum de l'alumne, i la Universitat de Barcelona és la primera universitat espanyola que ofereix aquesta possibilitat. El curs acadèmic 2016-2107 van cursar aquesta doble titulació 6 estudiants americans i 6 del grau de Dret de la UB.

→ [Doble titulació UB-EUA](#)

Graus en col·laboració amb altres institucions

Gestió i Administració Pública amb la Universitat Oberta de Catalunya. La Universitat de Barcelona va signar, al gener de 2014, amb la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) un conveni de col·laboració per a la realització conjunta del grau de Gestió i Administració Pública, que es va posar en marxa el passat curs acadèmic 2015-2016. Actualment el nombre d'estudiants matriculats és aproximadament d'uns 200.

Grau de Seguretat amb l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya. La Universitat de Barcelona va signar, al juliol de 2013, amb l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC) un conveni d'adscripció i col·laboració acadèmica, gràcies al qual es va crear el grau de Seguretat. L'ensenyament es va iniciar el curs acadèmic 2014-2015, i aquest curs 2017-2018 el grau ofereix tots els cursos. Actualment el nombre d'estudiants matriculats és de 272.

Màsters universitaris. L'oferta de màsters universitaris a la Facultat de Dret és proporcionada al nombre de graus que imparteix el centre i a la seva capacitat docent. És, a més, una oferta complexa, que respon a l'equilibri entre diferents variables; en especial, la de que cada grau disposi, com a mínim, d'un màster universitari que permeti l'especialització, i que l'ensenyament respongui a una necessitat acadèmica, social o professional real amb una demanda suficient.

Oferta de màsters universitaris:

- Advocacia (90 crèdits)
- Estudis Jurídics Avançats (60 crèdits)
- Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal (90 crèdits)
- Anàlisi Política i Assessoria Institucional (60 crèdits)
- Gestoria Administrativa (60 crèdits)
- Gestió Pública Avançada (60 crèdits)
- Dret de l'Empresa i dels Negocis (90 crèdits)
- Direcció Estratègica de Seguretat i Policia (60 crèdits)

Els anteriors es completen amb quatre màsters oficials interuniversitaris:

- EM Polítiques Públiques (Mundus MAPP), de 120 crèdits, i en què participen la Universitat Pompeu Fabra (coordinadora), la Universitat de Barcelona, la

- Universitat Autònoma de Barcelona, l'Erasmus Universiteit Rotterdam, la University of York i la Kozep-Europai Egyetem-Central European University.
- Relacions Internacionals (IBEI), de 60 crèdits i en què participen la Universitat Pompeu Fabra (coordinadora), la Universitat de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona.
 - Seguretat Internacional (IBEI), de 60 crèdits, en què participen la Universitat Pompeu Fabra (coordinadora), la Universitat de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona.
 - Desenvolupament Internacional (IBEI), de 60 crèdits, en què participen la Universitat Pompeu Fabra (coordinadora), la Universitat de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona.

Dels vuit màsters oficials que ofereix la Facultat de Dret, set ja van ser sotmesos al procés d'acreditació l'any 2015 (Advocacia; Anàlisi Política i Assessoria Institucional; Direcció Estratègica de Seguretat i Policia; Dret de l'Empresa i els Negocis i Gestió Pública Avançada) i el 2017 (Gestoria Administrativa i Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal). Tots van aconseguir una valoració favorable (el de Direcció Estratègica de Seguretat i Política amb condicions), i en el cas del màster de Dret de l'Empresa i dels Negocis la valoració va ser d'excel·lència.

→ [Oferta de màsters universitaris](#)

Postgraus propis. Al marge de les titulacions oficials de màsters, la Facultat de Dret també ofereix una extensa gamma de títols propis de postgrau. Alguns ja tenen una trajectòria de més de 25 anys (Bioètica i Dret, Dret Penal i Ciències Penals i Estudis Internacionals: Organització i Cooperació Internacionals). Hi ha una oferta que abasta totes les tipologies que reconeix la Universitat de Barcelona.

→ [Normativa de cursos de postgrau i d'extensió universitària \(aprovada pel Consell de Govern en la reunió de 29 de maig de 2013\)](#)

→ [Oferta de títols propis de postgrau \(web\)](#)

Professorat, personal d'administració i serveis, i estudiants

La comunitat universitària de la Facultat de Dret, segons dades del centre del passat curs acadèmic 2016-2017, la formen 8.147 persones: 7.645 són estudiants matriculats; hi treballen 423 professors i personal investigador; 74 com a personal d'administració i serveis, i cinc persones contractades que donen suport a diferents serveis de la Facultat: 1 al MID-SAIQU; 1 a Formació contínua a l'Escola de Postgrau de la Facultat, 2 a l'Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball i 1 a l'Oficina de Relacions Internacionals.

Professorat

En termes relatius es pot dir que el professorat funcionari i permanent representa el 42 % del total del PDI, i el professorat associat el 48,2 %.

Taula 1: Personal acadèmic de la Facultat de Dret. Cursos 2015-2016 i 2016-2017

Personal Acadèmic	2015-2016	2016-2017
Professorat funcionari	162	155
Professorat contractat permanent	20	23
Professorat contractat temporal	17	18
Professorat associat	176	204
Personal investigador	1	1
Personal investigador en formació	20	20
Professorat emèrit	3	2
Total	399	423

Font: Dades elaborades pel Centre.

Personal d'administració i serveis

Taula 2: Distribució del PAS segons el lloc de treball. Curs 2015-2016 i curs 2016-2017

Personal Administració i Serveis	2015-2016	2016-2017
Administradora	1	1
Tècnics logístics	2	2
Tècnics audiovisuals	2	2
Secretaria Estudiants i Docència de Dret	18	18
Secretaria Estudiants i Docència de Relacions Laborals	6	6
Departaments	14	14
Punts d'informació	18	18
Oficina d'Afers Generals	5	5
Oficina de Recerca	2	2
Personal instituts	1	0
Personal finançat projectes	3	6
Total	73	75

Font: Dades elaborades pel centre.

Als anteriors s'hi han d'afegir les 13 persones del PAS de la Biblioteca, que si bé treballen al centre donant suport continu a la tasca docent i de recerca, estan adscrits al CRAI.

Estudiants

L'oferta docent de la Facultat de Dret va atreure un total de 7.645 estudiants matriculats el curs 2016-2017, entre títols oficials (grau i màster) i propis (graduat i de postgrau). D'aquests estudiants, 6.359 (83,1 %) ho eren de títols oficials i 1.286 (16,8%) de títols propis. Entre els títols oficials, hi havia 5.748 estudiants matriculats als graus, nombre que representa un 90,4 % del total de títols oficials, i 611 estudiants matriculats a màsters oficials, que representa el 9,6 % del total de títols oficials. Entre els 5.748 estudiants de graus oficials, el 46 % (2.644) ho eren del grau de Dret, el 17,6 % (1.013) del de Relacions Laborals, l'11 % (616) de Criminologia, el 10,1 % (585) de Ciències Polítiques i de l'Administració, i el 7 % (401) de Gestió i Administració Pública. El 8,3 % restant d'estudiants de graus oficials van cursar les dobles titulacions.

Taula 3: Estudiants matriculats als graus de la Facultat de Dret. Curs 2015-2016 i 2016-2017

Ensenyament	Estudiants Matriculats 2015-2016	Estudiants matriculats 2016-2017
Grau de Dret	2.224	2.644
Grau de Dret-ADE	299	314
Grau de Dret-CP	104	103
Grau de Dret-GAP	62	72
Grau de Relacions Laborals	1.057	1.013
Grau de Criminologia	624	616
Grau de Ciències Polítiques i de l'Administració	459	585
Grau de Gestió i Administració Pública	338	401
Total graus	5.167	5.748

Font: Dades elaborades pel centre.

Entre els màsters oficials, el curs 2016-2017, el 52,7 % (322 alumnes) d'estudiants estaven matriculats al màster d'Advocacia. La resta es distribuïen amb les proporcions següents: el 10,3 % (63 alumnes) al màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal; un 8 % (49) al màster de Dret de l'Empresa i dels Negocis; el 8,1 % (50) al màster de Gestió Pública Avançada; el 5,7 % (35) al màster de Gestoria Administrativa; el 5,2 % (32) al màster d'Estudis Jurídics Avançats; el 4,6 % (28) al màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional i 5,2 % (32) al màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia.

Taula 4: Estudiants matriculats als màsters universitaris de la Facultat de Dret. Cursos 2015-2016 i 2016-2017

Màsters universitaris	Total estudiants 2015-2016	Total estudiants 2016-2017
Advocacia	302	322
Anàlisi Política i Assessoria Institucional	26	28
Criminologia i Sociologia Juridicopenal (en extinció)	0	0
Criminologia, Política Criminal i de Seguretat (en extinció)	2	0
Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal	79	63
Direcció Estratègica de Seguretat i Policia	19	32
Dret	1	0
Dret de l'Empresa i dels Negocis	56	49
Estudis Jurídics Avançats	34	36
Gestió Pública Avançada	49	50

Gestoria Administrativa	36	35
Total	601	611

Font: Dades elaborades pel centre.

Els programes de mobilitat internacional d'estudiants, en els quals participa la Facultat de Dret, aporten la presència de més de 142 estudiants estrangers a les nostres aules. La majoria procedeixen d'altres estats membres de la Unió Europea, en el marc del programa ERASMUS (ara ERASMUS+). Un 10 % dels estudiants estrangers arriben per altres programes, com ara CINDA, convenis generals de la UB, Grup de Coimbra o convenis específics signats per la Facultat.

Taula 5: Dades sobre programes de mobilitat de la Facultat de Dret. Estudiants *Incoming*. Curs 2016-2017.

ENSENYAMENT	2016-2017							
	<i>Incoming</i>							
	Erasmus	Doble titulació	Convenis específics	Convenis generals	CINDA	Sol·licituds individuals	Programa EUA	TOTAL INC
Dret	65	5	4	4	2	14	1	95
Relacions Laborals	0	0	0	0	0	0	0	0
GAP	0	0	0	0	0	0	0	0
Ciències Polítiques	20	0	0	1	0	0	1	22
Criminologia	2	0	0	0	0	0	1	3
Dret - ADE	0	0	0	0	0	0	0	0
Dret - CP	0	0	0	0	0	0	0	0
Dret - GAP	0	0	0	0	0	0	0	0
Advocacia	0	1	0	0	0	0	0	1
Criminologia	2	0	0	0	0	0	0	2
Gestoria Administrativa	0	0	0	0	0	0	0	0
Anàlisi Política	1	0	0	0	0	0	0	1
Gestió Pública	0	0	0	0	0	0	0	0
Dret de l'Empresa	0	0	0	0	0	0	0	0
Direcció Estratègica	0	0	0	0	0	0	0	0
MEJA	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	90	6	4	5	2	14	3	124

Font: Dades elaborades pel centre.

Taula 6: Dades sobre programes de mobilitat de la Facultat de Dret. Estudiants *Outgoing*. Curs 2016-2017.

ENSENYAMENT	2016-2017						
	<i>Outgoing</i>						
	Erasmus	Doble titulació	Convenis específics	Convenis generals	CINDA	Sol·licitud Individual	TOTAL OUT
Dret	38	6	2	1	0	0	47
Relacions Laborals	1	0	0	0	0	0	1
GAP	1	0	0	0	0	0	1
Ciències Polítiques	6	0	1	0	0	0	7
Criminologia	1	0	0	0	1	0	2
Dret - ADE	1	0	0	0	0	0	1
Dret - CP	2	0	0	0	0	0	2
Dret - GAP	0	0	0	0	0	0	0
Advocacia	0	0	0	0	0	0	0
Criminologia	0	0	0	0	0	0	0
Gestoria Administrativa	0	0	0	0	0	0	0
Anàlisi Política	0	0	0	0	0	0	0
Gestió Pública	0	0	0	0	0	0	0
Dret de l'Empresa	0	0	0	0	0	0	0
Direcció Estratègica	0	0	0	0	0	0	0
MEJA	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	50	6	3	1	1	0	61

Font: Dades elaborades pel centre.

Quant a la mobilitat interna, el programa SICUE també aporta un total de 23 estudiants procedents d'universitats espanyoles a la nostra Facultat, que cursen diferents graus oficials.

Taula 7: Alumnes UB en programes de mobilitat nacional SICUE

Ensenyament	2015-2016	2016-2017
Grau de Ciències Polítiques i de l'Administració	8	6
Grau de Dret	6	10
Grau de Criminologia	0	1
Total	14	17

Font: Dades elaborades pel centre.

Taula 8: Alumnes de fora en programes de mobilitat nacional SICUE a la UB

Ensenyament	2015-2016	2016-2017
Grau de Dret	17	13
Grau de Ciències Polítiques i de l'Administració	2	3
Grau de Dret-Ciències Polítiques	0	2
Grau de Criminologia	2	5

Total	21	23
-------	----	----

Font: Dades elaborades pel centre.

El nombre d'estudiants matriculats a títols de propis va ser de 1.256 el curs 2016-2017: 252 en el grau d'Investigació Privada i 1.034 en títols propis de postgrau. Els estudiants de títols propis representen el 16,8 % del total de l'alumnat de la Facultat.

2. Procés d'elaboració de l'autoinforme

El procés d'elaboració de l'autoinforme per a l'acreditació s'ha fet a partir de les directrius establertes en l'esmentat PEQ 020. A continuació es descriuen les diferents fases de treball del procés d'elaboració de l'autoinforme.

La **primera fase** va ser **planificar** el procés d'elaboració de l'autoinforme. Aquesta fase es va iniciar al mes de juliol del 2017, i tenia com a objectius establir un cronograma de treball, elaborar documentació de referència i nomenar els membres del Comitè d'Avaluació Interna (CAI). El Vicedeganat d'Afers Acadèmics, amb el suport de la Unitat de Qualitat, va adaptar el procediment del PEQ 020 relatiu a l'acreditació i va establir un calendari concret a partir de la data de la visita externa facilitada per l'AQU-Catalunya. Com a resultat final de l'adaptació d'aquest PEQ va sortir el cronograma de treball que es va seguir en tot el procés.

En aquesta fase també es va crear un campus virtual específic per als membres del CAI, en què es va publicar tota la documentació necessària per a l'elaboració de l'autoinforme, així com els documents de treball que s'anessin elaborant. Aquesta fase va culminar amb la designació dels membres del CAI per part del degà (13 de juliol de 2016).

Comitè d'Avaluació Interna	
Enriqueta Expósito Gómez	Vicedegana d'Afers Acadèmics. Membre de la Comissió de Qualitat de la Facultat de Dret
Montserrat Casanellas Chuecos	Directora de l'Escola de Postgrau. Coordinadora del màster de Gestoria Administrativa. Membre de la Comissió de Qualitat de la Facultat de Dret
Marc Tarrés Vives	Vicedegà de Relacions Institucionals. Membre de la Comissió de Qualitat de la Facultat de Dret
Elena Guixé Nogués	Secretària de la Facultat. Membre de la Comissió de Qualitat de la Facultat de Dret
José A. Rozas Valdés	Coordinador del màster d'Estudis Jurídics Avançats
Rosana Alija Fernandez	Coordinadora adjunta del màster d'Estudis Jurídics Avançats
Catalina Moragues Pérez	Administradora del centre. Membre de la Comissió de Qualitat de la Facultat de Dret
M. Carme Oliva Albadalejo	Cap de la Secretaria d'Estudiants i Docència. Membre de la Comissió de Qualitat de la Facultat de Dret

Casi Aranda Barbancho	Personal d'administració de l'Escola de Postgrau (suport als màsters universitaris)
Ricardo García Manrique	Professor del màster d'Estudis Jurídics Avançats
Vicenç Ambrós	Estudiant del màster d'Estudis Jurídics Avançats
Berta Roca Acedo	SAIQU Dret/Innovació docent

La reunió constitutiva del CAI va tenir lloc el 26 de juliol de 2017. En aquesta reunió, presidida pel degà, s'hi va explicar el procés d'acreditació, s'hi va lliurar el cronograma de treball, i s'hi va presentar el campus virtual amb la documentació publicada.

- [Designació dels membres del Comitè d'Avaluació Interna](#)
- [Acta de la reunió de constitució del CAI](#)
- [Cronograma inicial del procés d'acreditació](#)
- [Campus virtual del CAI](#)

La **segona fase** es va centrar principalment en l'**elaboració** de l'autoinforme, i consegüentment, en l'anàlisi i valoració dels diferents estàndards. Per a això, es van elaborar dos documents:

- un cronograma de tasques, i
- una guia breu amb els estàndards a analitzar, els indicadors i evidències a recollir, i les rúbriques de valoració dels diferents estàndards.

El fet que el procés d'acreditació combini dos nivells d'anàlisi, un del centre i l'altre de les titulacions específiques a acreditar, ens va portar a distribuir les tasques de la manera següent:

- a) l'anàlisi de les qüestions relatives al centre la faria principalment l'equip deganal amb el suport de l'administradora i la cap de secretaria, i
- b) els coordinadors de màsters, el professorat i els estudiants del màster, i els membres del PAS es dedicarien majoritàriament a l'anàlisi de les qüestions més relacionades amb el desplegament concret de les titulacions.

La Unitat de Qualitat donava suport a tots els agents, i es responsabilitzava dels aspectes més relacionats amb l'anàlisi del sistema de garantia intern de la qualitat.

- [Document de distribució de tasques.](#)

En aquesta fase es van fer un total de cinc reunions amb els integrants del CAI (7/09, 27/09, 10/10, 26/10), en què es va posar en comú l'anàlisi i la valoració dels estàndards treballats per cadascun dels responsables, que es van discutir amb la resta dels membres del CAI. El document de distribució de tasques indicava quin estàndard es treballaria en cada reunió i qui seria el responsable d'analitzar-lo. Des de la Secretaria d'Estudiants i Docència (SED), l'Administració del Centre i la Unitat de Qualitat es distribuïen les dades i els indicadors necessaris per a l'anàlisi. Aquestes reunions plenàries del CAI eren preparades per reunions de treball més 'sectorials' entre els diferents integrants, responsables o encarregats de comeses concretes, per tal d'analitzar els estàndards i

elaborar els textos de l'autoinforme que s'havien de sotmetre a la discussió plenària i donar l'oportunitat que tots hi participessin i hi afegissin les seves aportacions.

Tot seguit, s'especifica el contingut de les reunions del CAI i se'n presenten les convocatòries i actes.

7 de setembre	Distribució de tasques Estructura de les reunions de treball	Convocatòria i acta de la reunió del 7/09
27 de setembre	Presentació del centre Anàlisi de Qualitat del Programa Formatiu (E1) Pertinència de la informació pública (E2)	Convocatòria i acta de la reunió del 27/09
10 d'octubre	Eficàcia del SGIQ (E3) Adequació del professorat (E4) Orientació a l'estudiant (E5)	Convocatòria i acta de la reunió del 10/10
26 d'octubre	Qualitat dels resultats dels programes formatius (E6) Mecanismes de coordinació (E1) Aplicació de normatives (E1)	Convocatòria i acta de la reunió del 26/10

L'última fase del procés es va dedicar al **tancament de l'autoinforme** per part del CAI i a l'**exposició pública**. La reunió del 8 de novembre es va destinar a revisar l'autoinforme abans de difondre'l a la comunitat universitària. Després d'aquesta reunió, s'hi van introduir les observacions aportades pel CAI, i el dia 9 de novembre, tal com estava previst, es va iniciar el procés d'exposició pública fins al 29 de novembre. També es va lliurar l'autoinforme a l'Agència de Polítiques de Qualitat de la UB (APQUB).

→ [Convocatòria i acta de la reunió de CAI de 8 de novembre](#)

L'autoinforme es va publicar al web habilitat per a l'acreditació. I la difusió de l'exposició pública de l'autoinforme es va fer per diferents canals de comunicació de la Facultat:

- [Web del procés d'acreditació](#)
- [Mail institucional des del Deganat.](#)
- [Butlletí de la Facultat](#)
- [Espai de novetats de la Facultat](#)

Aprofitant el període d'exposició pública, es va enviar una carta a tots els integrants de la Junta de Facultat per informar-los personalment que tenien a la seva disposició l'autoinforme al Campus Virtual. D'aquesta manera, s'ampliava, amb escreix, el termini de 7 o 3 dies per fer-hi esmenes fixat per l'article 6 del Reglament de la Facultat.

Finalment, no es va considerar oportú convocar una altra reunió de la CAI, ja que no hi va haver cap al·legació o recomanacions en el procés d'exposició pública.

L'autoinforme es va remetre novament als integrants de la Junta de Facultat abans de ser convocada per al 20 de desembre, per tal que poguessin fer-hi les esmenes que consideressin oportunes abans de debatre'l i sotmetre'l a l'aprovació final.

→ [Carta als membres de la Junta](#)

Finalment, l'autoinforme d'acreditació s'aprova en Junta de Facultat el dia 20 de desembre de 2017.

3. Valoració de l'assoliment dels estàndards

3.1. Estàndard 1: Qualitat del programa formatiu

3.1.1. El perfil de competències de la titulació és consistent amb els requisits de la disciplina i amb el nivell formatiu corresponent del MECES

El perfil de competències del màster d'Estudis Jurídics Avançats és consistent amb els requisits de la disciplina i amb el nivell formatiu del MECES, d'acord amb el Reial decret 1027/2011 de 15 de juliol, i així ho avala la verificació favorable de la titulació pel Consell d'Universitats.

Les competències del màster, expressades en el pla d'estudis corresponent, estan encaminades a l'adquisició transversal d'habilitats i continguts adreçats a la recerca i a l'actualització de coneixements i metodologies en les tendències actuals de la disciplina del dret. Totes les competències estan definides en termes d'aplicació i d'integració de coneixements adquirits, de resolució de problemes jurídics en nous contextos, i d'investigació i difusió de les conclusions.

Per altra banda, el màster té una clara orientació cap a la recerca jurídica, per la qual cosa esdevé una formació prèvia al programa de doctorat. Aquest motiu va comportar que s'intensifiqués la coordinació entre el màster d'Estudis Jurídics Avançats i el Programa de doctorat, fins al punt que els dos ensenyaments comparteixen coordinador.

→ [Quadre de correspondències de les competències amb les assignatures del màster d'Estudis Jurídics Avançats](#)

3.1.2. El pla d'estudis i l'estructura del currículum són coherents amb el perfil de competències i els objectius de la titulació

El pla d'estudis i l'estructura curricular del màster són coherents amb el perfil de competències i els objectius de la titulació, tal com s'indica en els informes d'avaluació de la verificació del títol oficial de màsters emès per l'AQU al juliol de 2014.

El màster d'Estudis Jurídics Avançats és el resultat de la remodelació del màster de Dret, que es va extingir amb la implantació d'aquest.

Per garantir la coherència entre el pla d'estudis i el perfil de competències, el màster s'estructura en un bloc d'assignatures obligatòries, per tal de treballar les competències transversals i generals del màster, i en un bloc d'optatives, organitzades per especialitats, a les quals s'assignen les competències específiques més pròpies de la

disciplina. Finalment s'atorga al TFM una càrrega lectiva de 18 crèdits, i l'assignatura està vinculada a totes les competències.

El programa formatiu aprovat en el procés de verificació del màster preveu una oferta d'especialitats (7 especialitats i 26 assignatures) poc realista, tal com s'ha pogut comprovar en el desplegament del màster.

Per una banda, per activar totes les especialitats, amb una mitjana d'entre 7 i 10 alumnes matriculats en cadascuna, s'haurien necessitat entre 49 i 70 estudiants matriculats de nou accés per curs, i que aquests s'haguessin distribuït proporcionalment entre totes les especialitats. Això també hauria obligat a desdoblar els grups de les obligatòries. El nombre de matriculats en les diferents edicions ha estat coherent amb el nombre de places ofertes (20), però el nombre de places definit en la memòria no va tenir en compte el volum d'estudiants necessaris per desenvolupar amb garanties totes les especialitats.

Per altra part, la forta presència d'estudiants estrangers, i el decalatge important que hi ha entre els estudiants preinscrits i admesos i els que, finalment, formalitzen la matrícula al mes de setembre, fa pràcticament impossible planificar i preveure amb anticipació les especialitats que, finalment, es podran activar, en funció dels alumnes inscrits.

Per tal de fer efectiva l'acció de millora recollida a l'Informe de seguiment del màster 2015- 2016, i aprovat per la Comissió Acadèmica de la Facultat de 12 de maig de 2017, des del curs 2017-2018 s'ha optat per activar només les especialitats de Dret Públic i de Dret Privat. Per això, en una eventual modificació del màster, seria més raonable, efectiu i realista oferir dos grans blocs d'especialitats –públic i privat–, amb aproximadament 7 assignatures en cadascuna, i fins i tot compartint-ne alguna de transversal, com per exemple Dret Processal.

La Facultat ofereix un diploma de postgrau (títol propi) de Dret Públic amb l'objectiu de donar formació especialitzada i interdisciplinària en l'àmbit del dret públic a professionals o titulats en la disciplina jurídica. Aquest postgrau està vinculat amb el màster d'Estudis Jurídics Avançats, ja que l'obtenció de la titulació correspon a les quatre assignatures de l'especialitat de Dret Públic del màster. Els estudiants del màster també poden optar a aquesta certificació complementària pagant-ne els costos de gestió. Aquest fet ha comportat un augment d'estudiants matriculats a l'especialitat de Dret Públic (2014: 4; 2015: 9; 2016: 12). Per aquest motiu, es proposa dissenyar un títol propi de Dret Privat, amb les mateixes característiques i objectius que el de Dret Públic.

Tot i això, des de l'esmentat procés de verificació s'ha continuat treballant en la millora i l'ajustament de l'estructura del currículum al perfil de competències i als objectius de la titulació mitjançant dues vies. D'una banda, els informes anuals de seguiment, que ens han permès fer una avaluació periòdica del desenvolupament i establir, quan s'ha

considerat adient, un pla de millores, puntual i progressiu. I d'altra banda, mitjançant l'adaptació i la coherència dels plans docents de les assignatures del màster amb el perfil competencial que han de tenir els titulats.

El pla docent també és un instrument que permet a la titulació assegurar la coherència entre les competències i el pla d'estudis, ja que s'hi indiquen les competències que té assignades cada assignatura i de quina manera es treballen. El coordinador de cada assignatura és el responsable de redactar el pla docent i, en conseqüència, d'establir els objectius en correspondència amb les competències i resultats d'aprenentatge definits en cadascuna de les matèries. Des de la coordinació del màster, i amb el suport de l'Escola de Postgrau, es revisen anualment els plans docents de la titulació, que posteriorment són aprovats per la Comissió Acadèmica de Centre.

3.1.3. Els estudiants admesos tenen el perfil d'ingrés adequat per a la titulació i el nombre és coherent amb el de places ofertes

El nombre d'estudiants matriculats al màster és coherent amb les places ofertes establertes en la memòria de verificació.

El primer curs que es va oferir el màster va ser necessari admetre un nombre superior d'alumnes al de places ofertes, com a conseqüència de l'extinció del màster de Dret i la necessitat de donar una sortida als alumnes d'aquell màster perquè poguessin acabar els seus estudis integrant-se en el màster d'Estudis Jurídics Avançats.

Aquests alumnes, procedents del màster de Dret, van acabar els estudis –el Treball de Fi de Màster en particular– al llarg de les primeres edicions del nou màster. Prescindint d'això, la progressió del nombre d'estudiants de nou accés en la matriculació del dos cursos següents es considera raonable, i s'ajusta de forma adequada al nombre de places ofertes. En concret, cada curs s'han ofert 20 places i el nombre d'estudiants de nou accés ha estat de 41 el primer curs (2014-2015), 26 alumnes el curs 2015-2016, i 25 alumnes el curs 2016-2017. Aquest petit excés en el nombre d'alumnes matriculats en relació amb les places ofertes és per la necessitat de fer, en el moment de la preinscripció, una admissió superior al nombre de places ofertes, ja que la pràctica ens ha permès constatar que hi ha entre un 25 % i un 30 % dels alumnes admesos que acaben no matriculant-se al màster per problemes essencialment relacionats amb la tramitació dels visats en els seus països d'origen.

Taula E.1.1. Evolució places ofertes, nou ingrés, matriculats i titulats

	2014-2015	2015-2016	2016-2017*
	N	N	N
Places ofertes de nou accés	30	30	30
Estudiants matriculats de nou accés	41	26	25
Nombre total d'estudiants matriculats	41	34	36

Estudiants titulats	24	17	-
----------------------------	----	----	---

Font: Planificació Academicodocent de la UB

*Dades procedents del centre.

Quant a la procedència dels estudiants, és molt clara la segmentació del programa envers estudiants procedents d'universitats estrangeres, la quasi totalitat del procedents del món llatinoamericà. L'opció d'estudiar aquest màster, per als estudiants del grau de Dret de la UB o d'altres universitats espanyoles, ha estat sempre molt relacionada amb la consolidació del màster d'Advocacia. De forma molt majoritària, els estudiants del grau de Dret que són espanyols tenen com a primera preferència cursar el màster d'Advocacia, que és el que permet la regulació de l'accés a la professió. Per això, en aquest col·lectiu d'estudiants, el màster d'Estudis Jurídics Avançats es contempla com un màster posterior, després d'haver cursat el d'Advocacia o un cop ja estan inserits en el món laboral. Per contra, el màster d'Estudis Jurídics Avançats és contemplat com la primera opció d'especialització acadèmica per l'alumnat estranger.

Taula E.1.2. Procedència dels estudiants del màster

	2014-2015		2015-2016		2016-2017 *	
	N	%	N	%	N	%
Estudiants que provenen de la mateixa universitat	12	29,27	6	23,08	2	8,00
Estudiants que provenen d'altres universitats del SUC	7	17,07	2	7,69	1	4,00
Estudiants que provenen d'altres universitats de l'Estat	2	4,88	1	3,85	1	4,00
Estudiants que provenen d'universitats estrangeres	20	48,78	17	65,38	21	84,00
Total	41	100,00	26	100,00	25	100,00

Font: Planificació Academicodocent de la UB i Facultat de Dret

*Dades procedents del centre

El perfil d'ingrés dels estudiants que figura a les memòries de verificació de les titulacions està ben delimitat, i per tant facilita la valoració de l'adequació del perfil d'estudiants a la titulació. D'altra banda, el fet de poder determinar els requisits d'accés i els criteris de selecció de la titulació facilita també valorar de forma objectiva si el perfil real d'estudiants s'ajusta als requeriments preestablerts per a la titulació.

Des de la Facultat es difonen els perfils d'ingrés dels alumnes del màster a través de diferents accions. Per una banda, en el marc del Fòrum d'Ocupació i Postgraus se celebra una sessió informativa sobre l'oferta de màsters i postgraus de la Facultat, en què es descriu l'especificitat de cada màster. Per altra banda, en el web de cada titulació es publica tant el perfil d'ingrés dels estudiants com els requisits d'accés i els criteris de selecció.

→ [Perfil i requisits d'accés al màster d'Estudis Jurídics Avançats](#)

- [Criteris de selecció al màster d'Estudis Jurídics Avançats](#)
- [Fòrum d'Ocupació i Postgraus](#)

La majoria dels estudiants accedeixen al màster a través d'estudis de Dret, tal com ens ho demostren les dades (2014: 90,24 % , 2015: 92,31 % , 2016: 100 %). En el curs 2014-2015 hi ha pocs estudiants provinents d'altres titulacions que no siguin Dret. La majoria d'aquests estudiants provenen del màster de Dret extingit. Com es pot veure, a partir del curs 2016-2017 tots els estudiants són llicenciats o graduats en Dret.

Els complements formatius del màster no han estat activats essencialment per dos motius. Per una banda, perquè la majoria dels estudiants provinents d'estudis no jurídics són aquells estudiants que estaven cursant el màster de Dret, i per tant s'adaptaven al nou màster amb gran part de les assignatures cursades. Tot i això, les titulacions d'accés d'aquests estudiants (Criminologia, GAP, i Economia) ja contenien en el plans d'estudis un grup d'assignatures de contingut jurídic.

Per altra banda, en relació amb els alumnes estrangers, tampoc s'ha considerat oportú exigir cap complement formatiu, ja que si tots provenen del grau de Dret això implica que tenen els coneixements jurídics suficients de les institucions i de la dogmàtica jurídica de la qual parteixen les diferents assignatures que integren el pla d'estudis del màster. En qualsevol cas, quan el professorat del màster ha detectat en els estudiants algun buit de contingut per motiu de la procedència dels seus estudis ha elaborat un material específic.

Taula E.1.3. Titulacions d'accés dels estudiants del màster d'Estudis Jurídics Avançats

ESTUDIS D'ACCÉS A LA TITULACIÓ DE MÀSTER	2014-2015		2015-2016		2016-2017 *	
	N	%	N	%	N	%
Dret	37	90,24	24	92,31	25	100
Economia	1	2,44	1	3,85		
Criminologia	1	2,44	1	3,85		
Gestió i Administració Pública	1	2,44				
No consta	1	2,44				
	41	100	26	100,00	25	100

Font: Planificació Academicodocent de la UB

*Dades procedents del centre.

De l'anàlisi de les dades del perfil sociodemogràfic dels estudiants, en podem extreure que en els darrers cursos hi ha hagut un increment significatiu dels homes per sobre de les dones (en el curs 2013-2014 eren el 48,78 %, en el curs 2014-2015 el percentatge es va incrementar fins al 73 % i en el curs 2015-2016 es va situar en el 68 %). Segurament és paral·lel a l'increment proporcional dels estudiants estrangers, significativament del món llatinoamericà.

Pel que fa a l'edat dels estudiants, les dades de les primeres promocions novament mostren una desviació causada pels alumnes procedents del màster de Dret. Probablement les més significatives, com a tendència, són les corresponents al curs 2016-2017, en què el 84 % dels alumnes tenen més de 25 anys, i un 32 % més de 35 anys.

En definitiva, es tracta d'alumnes que cursen aquest màster com un segon màster i, fins i tot, de professionals amb una llarga trajectòria que fan un parèntesi en la seva activitat per iniciar un recorregut de recerca avançada en dret, amb la perspectiva de ser admesos en un programa de doctorat.

Per altra banda, és més que significatiu el creixement dels alumnes amb nacionalitat estrangera (en concret, els alumnes de nacionalitat estrangera han estat el 43,34 % el curs 2014-2015, el 69,23 % el curs 2015-2016 i el 76 % el curs 2016-2017). En aquesta progressió exponencial es veu amb claredat la decantació del programa envers un recorregut d'especialització en recerca avançada en dret, orientat a procurar una formació d'alt nivell en recerca que pugui cristal·litzar en la incorporació de l'alumnat a un programa de doctorat.

Pel que fa la modalitat de matrícula, l'increment de la matrícula a temps complet (68,29 % el curs 2014-2015, 72 % el curs 2016-2017) és coherent amb la desaparició progressiva de l'alumnat procedent del màster de Dret i la decantació de l'alumnat envers un perfil d'estudiant estranger que es dedica a temps complet durant l'any que passa a la nostra Universitat a culminar els seus estudis de màster.

Taula E.1.4. Perfil dels estudiants del màster d'Estudis Jurídics Avançats

	2014-2015		2015-2016		2016-2017 *	
	N	%	N	%	N	%
EDAT						
22-24	3	7,32	2	7,69	4	16
25-27	7	17,07	8	30,77	7	28
28-30	11	26,83	6	23,08	3	12
31-35	6	14,63	3	11,54	3	12
Més de 35 anys	14	34,15	7	26,92	8	32
Total	41	100	26	100	25	100
SEXE						
Home	20	48,78	19	73,08	17	68
Dona	21	51,22	7	26,92	8	32
Total	41	100	26	100	25	100
NACIONALITAT						
Espanyols	22	53,66	8	30,77	6	24
Estrangers	19	46,34	18	69,23	19	76
Total	41	100	26	100	25	100
MODALITAT DE MATRÍCULA						
	N	%	N	%	N	%

Temps complet	28	68,29	18	69,23	18	72
Temps parcial	13	31,71	8	30,77	7	28
Total	41	100	26	100	25	100

Font: Planificació Academicodocent de la UB

*Dades procedents del centre.

En la memòria de verificació del màster es va establir un màxim de 9 crèdits de reconeixement provinents de crèdits d'estudis cursats en títols propis, tal com preveuen les «Normes per al reconeixement i per a la transferència de crèdits en els ensenyaments oficials de màster universitari de la Universitat de Barcelona», aprovades pel Consell de Govern de 7 de febrer de 2012.

→ [Taula E.1.5. Reconeixement de crèdits](#)

El Sistema de Garantia Intern de la Qualitat de la Facultat disposa de dos procediments específics que regulen els processos relacionats amb el perfil d'accés, la captació, la selecció i la matriculació dels estudiants: PEQ 040 pel que fa al màster. Per altra banda, l'anàlisi de l'evolució de la matriculació i dels perfils d'ingrés també queda reflectida anualment en els informes de seguiment de la titulació. També cal destacar que la Facultat publica anualment la *Memòria acadèmica i indicadors de qualitat* en què es recull l'anàlisi dels perfils d'ingrés dels estudiants de màster i de grau.

- [PEQ 040 «Definició del perfil d'ingrés, admissió, selecció i matriculació dels estudiants de màster»](#)
- [Memòria acadèmica i indicadors de qualitat \[Perfil d'accés\]](#)
- [Informes de seguiment dels màsters](#)

3.1.4. La titulació disposa d'uns mecanismes de coordinació docent adequats

Els mecanismes de coordinació acadèmica i docent esdevenen instruments necessaris en una titulació en la qual hi ha implicats molts docents procedents de diverses àrees de coneixement, i aquests mecanismes tenen com a objectiu principal incrementar l'eficàcia i assegurar la qualitat de l'acció docent. Igualment, des d'una perspectiva més general, són mecanismes indispensables per garantir la qualitat del projecte docent del centre, una Facultat que ofereix una àmplia gamma de titulacions oficials i que hi implica gairebé quatre-cents professors en la docència.

Els mecanismes establerts pretenen que la coordinació acadèmica i docent funcioni en els diferents àmbits: *a)* intern de cada titulació; *b)* horitzontal: entre les diverses titulacions del mateix nivell (entre tots els graus i entre els màsters); *c)* vertical: entre les titulacions i els òrgans de govern superiors i inferiors; *d)* funcional: vinculant, per a la matèria academicodocent, els diferents òrgans de govern i les unitats i serveis d'administració.

L'estructura orgànica de la Facultat possibilita la coordinació docent, directament o indirectament. En aquest sentit, cal destacar la **Junta de Facultat**, com a màxim òrgan

de govern i decisió de la Facultat, en el qual s'afavoreix el diàleg institucional entre els diferents sectors que conformen la Facultat (professors electes, representació del PAS i estudiants electes) i entre els òrgans de govern (equip de govern, caps d'estudis, directors de departaments).

Igualment, d'acord amb el que estableix el Reglament de la Facultat, hi ha un seguit d'òrgans col·legiats que exerceixen funcions delegades de la Junta: les comissions delegades, entre les quals destaquen, precisament per la tasca de coordinació que poden desenvolupar, la Comissió Acadèmica i la Comissió de Pràctiques.

→ [Reglament de la Facultat de Dret](#)

La **Comissió Acadèmica de Centre (CAC)** té atribuïdes les funcions de debat, resoldre i aprovar, en única o darrera instància, segons els casos, la major part dels temes acadèmico-docents de graus i màsters de la Facultat, inclosa la normativa, la qual cosa permet donar un abast unitari a la tasca de coordinació del projecte docent de la Facultat. La composició de la CAC afavoreix el desenvolupament d'aquesta funció i garanteix, a la vegada, una coordinació i una participació de tots els càrrecs amb responsabilitat acadèmica i docent, i també de l'equip deganal de la Facultat. Tota la documentació és publicada amb anticipació en un campus virtual d'accés restringit. Els acords es publiquen al web de la Facultat i són de lliure accés a tots els membres de la Facultat.

→ [Convocatòries i actes CAC](#)

La **Comissió de Pràctiques** té entre les seves funcions destacades acordar la proposta de catàleg de pràctiques curriculars i traslladar-la a la Comissió Acadèmica per a l'aprovació, establir criteris de coordinació entre les pràctiques dels diferents ensenyaments i conèixer i informar sobre la proposta de nomenament dels coordinadors de pràctiques dels ensenyaments i dels màsters universitaris.

→ [Convocatòria Comissió de Pràctiques](#)

La **conferència de directors i secretaris de departaments adscrits** és un mecanisme institucionalitzat per la via de fet a l'empara de la previsió continguda en el Reglament de la Facultat, en la qual s'al·ludeix a la convocatòria per part del degà dels directors dels departaments adscrits i dels coordinadors de les seccions i de les àrees per tal discutir, assessorar, proposar i informar sobre qualsevol matèria d'interès per al funcionament de la Facultat. Es reuneix, a instància del degà, amb una periodicitat trimestral. Des de la perspectiva institucional, aquesta conferència esdevé un òrgan que facilita una notable tasca de coordinació en les titulacions, els **departaments**, en especial pel que fa a l'elaboració dels plans docents i a l'assignació docent.

Pla docent. La *Guia complementària a la normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges*, aprovada en data 8 de maig de 2012, i aprovada per l'Annex que adopta la Comissió Acadèmica del

Consell de Govern UB, el maig 2016, defineix el pla docent com «el document rector o full de ruta de la docència» i li reconeix una doble utilitat: «a) No és solament una reflexió sobre el disseny docent, les activitats d'aprenentatge, la metodologia, el sistema d'avaluació, etc., sinó que també incentiva la coordinació per aconseguir els objectius de la titulació i afavorir l'aprenentatge de l'alumnat. I b) Fa saber a l'alumnat què s'espera que aprengui, sota quines condicions, i com serà avaluat.» I en aquest sentit «el pla docent té, a més, un paper clau en els processos de seguiment necessaris per garantir la qualitat dels estudis universitaris, ja que és una de les eines bàsiques per aconseguir un dels objectius fonamentals del sistema europeu d'educació superior: la comparabilitat i la transparència dels sistemes metodològics i d'avaluació entre diferents universitats i estudis».

Precisament per la importància que tenen, els plans docents de les assignatures de les diferents titulacions, tant de graus com de màsters, exigeixen un grau important de coordinació. El departament ha de coordinar els membres per tal de consensuar i aprovar un pla docent únic per a cada assignatura, en el qual es concreta el temari de cada assignatura, a més d'altres aspectes generals que no inclou el sistema d'avaluació, que pot diferir entre els grups (quan hi ha més d'un grup d'una mateixa assignatura). Incloure tota aquesta informació en el pla docent permet que els estudiants en tinguin un coneixement directe i, per tant, que en disposin –ja que és publicada durant el mes de juliol– en el moment de la matriculació. La flexibilitat i la diversitat en les metodologies o criteris d'avaluació permet adaptar-se als diferents perfils que poden tenir els grups: segons si són del torn de matí o de tarda, de docència presencial o semipresencial, si són més o menys nombrosos, si tenen una presència més o menys important d'estudiants estrangers, etc. Igualment permet al professorat i als departaments introduir elements de prova per millorar els mètodes i els criteris d'avaluació en el context del recent i progressiu establiment de l'EEES i la metodologia d'aprenentatges que el caracteritza. D'altra banda, hi ha departaments en què els membres han optat per acordar un pla docent amb un únic model d'activitats avaluables, prova de síntesi o d'avaluació única.

Assignació docent. L'encàrrec docent de tots els consells d'estudis i comissions de màster és formulat a partir d'una plataforma informàtica pròpia anomenada GED (Gestió d'Encàrrecs Docents) ideada per facilitar la coordinació amb els departaments. Així, una vegada un departament ha rebut els diferents encàrrecs docents, ha de fer l'assignació docent: decidir quin professor impartirà cada assignatura encarregada al departament. Aquesta és una decisió que normalment es pacta i es consensua abans de ser aprovada pel departament, tenint en compte moltes variables (com ara els perfils de recerca, les hores PDA, els encàrrecs de gestió, els càrrecs, la llengua de docència, l'experiència del professorat, etc.) i els interessos diversos de cada professor.

La coordinació orgànica als màsters la duen a terme la direcció de l'Escola de Postgrau i la Comissió de Coordinació de Màster.

L'Escola de Postgrau va ser creada a l'any 2009 com a òrgan dependent de la Junta de Facultat i sota la supervisió del degà i de l'equip de govern. Li corresponen les

atribucions de fomentar, coordinar i gestionar, a més dels màsters oficials, totes les activitats de postgrau de la Facultat. La direcció és per nomenament de la Junta de Facultat a proposta del degà, i s'encarrega de dur a terme una tasca important de coordinació d'ensenyaments de màsters. De manera regular convoca i presideix reunions de coordinació de màsters universitaris, a les quals assisteixen els coordinadors de tots els màsters, personal d'administració i serveis de l'Escola de Postgrau i la tècnica de formació. Per bé que cada màster té una especificitat molt marcada, la Facultat creu molt convenient que hi hagi una base comuna per a tots, i que s'estableixin alguns criteris de funcionament i d'ordenació acadèmica per a totes les titulacions, com per exemple l'adopció de la normativa relativa als TFM que va aprovar la Comissió Acadèmica de Centre l'abril de 2013 (i que va modificar al juliol de 2014).

→ [Reglament: Consell de direcció de l'Escola de Postgrau](#)

El coordinador de màster és nomenat per la Junta de Facultat a proposta del degà. Segons les *Normes reguladores dels criteris de programació, verificació i implantació dels estudis de màster universitari i dels seus plans d'estudis*, aprovades pel Consell de Govern de la UB l'octubre de 2012, corresponen al coordinador de màster, entre d'altres, les funcions de vetllar pel desenvolupament correcte dels estudis; formalitzar l'encàrrec docent als departaments, l'encàrrec que hagi aprovat la comissió de coordinació del màster i que tingui el vistiplau de la Comissió Acadèmica del Centre; convocar, com a mínim una vegada cada semestre, la comissió de coordinació per avaluar les deficiències i esmenar-les; a més de participar en el procés de gestió i avaluació de la qualitat d'acord amb els criteris establerts per l'Agència de Polítiques i Qualitat de la UB. En definitiva, constitueix l'òrgan unipersonal en el qual recau la coordinació de la titulació i dels professors que hi estan implicats. La seva tasca de coordinació és d'una importància vital encara que, moltes vegades, es dugui a terme mitjançant mecanismes informals, però no per això poc rellevants.

→ [Normes reguladores dels criteris de programació, verificació i implantació dels estudis de màster universitari i dels seus plans d'estudis](#)

La comissió de coordinació de coordinadors de màsters oficials s'articula mitjançant un mínim de dues reunions anuals, que són convocades per la direcció de l'Escola de Postgrau de la Facultat de Dret amb l'objectiu de tractar qüestions o emprendre accions d'interès comú per a tots els màsters universitaris, així com compartir experiències o pràctiques que, amb les adaptacions corresponents, poden ser implementades en un altre estudi. Gràcies a aquestes reunions de coordinadors han sorgit diverses propostes que estan sent implantades en tots els màsters oficials, com ara l'ús de les rúbriques com a instrument d'avaluació dels TFM. Així mateix, amb la finalitat de tenir un canal de comunicació sempre obert entre els coordinadors i la direcció de l'Escola de Postgrau, s'ha creat un Campus Virtual en què tots participen i s'usa com un espai per compartir tota la normativa que afecta els màsters oficials, les actes de les reunions de la comissió de coordinació de coordinadors, així com dubtes o suggeriments transversals o comuns als màsters oficials.

- [Actes reunions de coordinació de l'Escola de Postgrau](#)
- [PEQ 062 «Protocol d'actuacions relacionades amb la coordinació dels màsters universitaris»](#)
- [Campus Virtual de coordinadors de màsters](#)

Comissió de coordinació de màster. Les esmentades *Normes reguladores dels criteris de programació, verificació i implantació dels estudis de màster universitari* preveuen que cada màster universitari tingui una comissió de coordinació, presidida pel coordinador del màster. També formen part d'aquesta comissió un professor de cada departament que imparteixi un mínim del 20 % de crèdits de docència al màster, un representant dels estudiants elegit per l'alumnat del màster i la cap de la SED. De manera similar a un consell d'estudis, però amb una representació estudiantil menor, la comissió proposa l'oferta d'assignatures de cada curs acadèmic a la Comissió Acadèmica del Centre perquè les aprovi, i vetlla per la interrelació entre les matèries i les assignatures del títol; coordina i elabora els horaris, el calendari d'exàmens i els plans docents, que eleva a la Comissió Acadèmica per a l'aprovació; duu a terme l'encàrrec docent que el coordinador formula als diferents departaments amb docència assignada al màster; coordina amb el centre la informació pública del màster, i coordina l'elaboració de l'informe de seguiment anual del màster i l'eleva als òrgans competents del centre perquè l'aprovin.

- [Constitució de la comissió coordinació del màster d'Estudis Jurídics Avançats](#)
- [Acta de la comissió de coordinació del màster d'Estudis Jurídics Avançats](#)

Més enllà de les eines de coordinació general, el màster d'Estudis Jurídics Avançats disposa d'instruments propis a través dels quals es concreta la coordinació docent.

El màster disposa d'un Campus Virtual general, al qual tenen accés tots els alumnes de la titulació i els professors. Aquest espai, gestionat des de la coordinació, s'utilitza per fer comunicacions col·lectives d'aspectes que poden resultar d'interès per a tots els usuaris inscrits –com, per exemple, una conferència o una activitat organitzada per algun professor del màster, dins o fora de l'activitat pròpia de la titulació.

- [Campus Virtual d'ús general per a tots els estudiants del MEJA](#)

Precisament, atesa la complexitat de coordinar un màster transversal a totes les disciplines jurídiques impartides a la Facultat, el curs 2016-2017 se'n va reforçar la coordinació amb el nomenament d'una coordinadora adjunta. El coordinador del màster centra la seva tasca en el professorat, i l'adjunta coordina les tutories ordinàries dels estudiants, i a la vegada és també coordinadora del TFM.

Des de la coordinació es manté una comunicació fluida amb tots els professors del màster, personalment i telemàticament, a fi d'anar comentant el desenvolupament del curs i detectar-ne problemes i necessitats –per exemple, de formació en competències transversals o en l'aplicació de les rúbriques d'avaluació–. Aquesta comunicació i coordinació és especialment intensa en el marc de les assignatures en què intervenen diversos professors, ja que cal una acurada programació i planificació prèvia i un

seguiment proper del desenvolupament de les sessions. Així mateix, es presta especial atenció al professorat que s'incorpora per primera vegada al màster, amb el qual la coordinadora adjunta manté una reunió individual amb l'objectiu de resoldre dubtes, explicar el funcionament i dinàmica del curs, així com els espais i documents de coordinació i de comunicació entre professors i alumnes.

3.1.5. L'aplicació de les diferents normatives té lloc de manera adequada i té un impacte positiu sobre els resultats de la titulació

Hi ha 5 normatives acadèmiques bàsiques, l'aplicació de les quals s'ha fet de manera adequada i han tingut efectes positius en els resultats de les titulacions.

Normativa de permanència de la Universitat de Barcelona per a estudiants que cursen graus i màsters. La normativa de permanència va introduir la dosi necessària i justa de tensió docent perquè els estudiants fossin més realistes a l'hora de matricular-se dels crèdits que realment podien cursar i aprovar. Això hauria contribuït a reduir la taxa d'abandonament i a incrementar les taxes d'èxit, de rendiment i d'eficiència. A més a més, aquesta normativa obligava a mantenir la coherència de l'itinerari curricular de les titulacions i evitava que es produïssin buits (assignatures pendents de primers cursos arrossegades fins al final) en l'itinerari de l'estudiant. La normativa posava èmfasi en els instruments acadèmics per damunt dels econòmics. No obstant això, amb posterioritat a l'entrada en vigència de la normativa, la crisi econòmica i l'increment dels preus de les taxes universitàries ha incidit —i sovint de manera excessiva, abusiva i dramàtica— en un sentit semblant. Cal destacar que l'aplicació de la normativa de permanència als màsters oficials que s'imparteixen a la Facultat de Dret no ha comportat, fins ara, l'exclusió de cap alumne dels estudis corresponents.

- [Normativa de permanència de la Universitat de Barcelona per a estudiants que cursen graus i màsters universitaris \(Consell de Govern de 8 de maig de 2012; Consell Social de 26 de juliol de 2012 i reformada pel Consell de Govern de setembre de 2016\)](#)
- [Indicadors de resultats acadèmics](#)

Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges de tots els ensenyaments de grau i màster de la Universitat de Barcelona. La normativa reguladora dels plans docents també ha estat important, ja que ha afavorit la generalització dels plans docents a totes les assignatures. Per altra banda, la combinació de la normativa de plans docents i la seva concreció a les directrius acadèmiques i docents pel que fa als graus de la Facultat de Dret —que, *de facto*, també és aplicada als màsters— ha conduït a un procés de convergència en la unificació de criteris docents i d'avaluació en una mateixa assignatura, un fet significatiu en una Facultat amb una tradició d'una gran atomització docent. Els plans docents de les assignatures milloren cada curs i són objecte de valoració i d'ajustaments constants, tant per part dels departaments responsables de les assignatures com també dels respectius consells d'estudis o de les comissions de coordinació de màster i de la Comissió Acadèmica, que els valida en última instància.

- [Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges \(aprovada per Consell de Govern en data 8 de maig de 2012\)](#)

Les **Directrius acadèmiques i docents per als graus de la Facultat de Dret** són la normativa que actualitza el protocol academicodocent adoptat a l'any 2009 i que és successivament modificat. Les directrius actuen, de fet, com a normativa d'avaluació i docència interna de la Facultat, que concreta i adapta la normativa general de plans docents i d'avaluació de la Universitat de Barcelona, abans esmentada. Tot i que, com el seu nom indica, és una normativa interna de centre per als graus, en la mesura que concreta i adequa els criteris establerts a la Normativa de la Universitat de Barcelona, moltes de les previsions de les directrius acadèmiques i docents dels graus són també aplicades, per la via de fet, als ensenyaments de màster, en especial pel que fa a la metodologia docent i a l'avaluació.

- [Directrius acadèmiques i docents per als graus de la Facultat de Dret \(Junta de Facultat de 26 de març de 2009; actualitzat per CAC de 12 de juny de 2014 i darrerament modificat per CAC de 31 de maig de 2016\)](#)

La **normativa de TFM (Universitat i Facultat)** ha tingut, també, impactes significatius pel que fa a la vertebració del procés d'elaboració, des de l'elecció del tutor i el tema fins a la defensa del treball; l'establiment dels criteris generals de presentació formal dels treballs escrits; i la determinació dels criteris d'avaluació mitjançant rúbriques per a cada tipologia. En aquest context, en el darrer curs acadèmic s'ha incorporat un nou instrument d'avaluació dels TFM en el marc de la pràctica totalitat dels màsters oficials, les rúbriques, les quals s'han adaptat a les competències i habilitats pròpies de cadascuna de les titulacions. Les rúbriques tenen l'objectiu de facilitar la tasca avaluadora de les comissions, ja que unifiquen els criteris d'avaluació sobre unes bases mínimes, comunes i consensuades. A més, les rúbriques aporten una informació molt significativa als estudiants i contribueixen a una millora notable dels treballs.

- [Normes generals reguladores dels treballs de fi de grau de la Universitat de Barcelona \(Consell de Govern de la UB de 7 de juny de 2011\)](#)
- [Normativa sobre el treball de fi de grau als ensenyaments de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona \(text refós aprovat per CAC de 20 de maig de 2016\)](#)
- [Normes generals reguladores dels treballs de fi de màster universitari de la Universitat de Barcelona \(aprovades per la Comissió Acadèmica del Consell de Govern de 8 de juny de 2011 i per Consell de Govern de 19 de juliol de 2011\)](#)
- [Normativa reguladora dels treballs de fi de màster de la Facultat de Dret \(aprovada per CACG de 5 d'abril de 2013; modificació dels articles 9 i 10 per CAC de 21 de juliol de 2014\).](#)

Finalment, les **Normes per al reconeixement i per a la transferència de crèdits en els ensenyaments oficials de màster universitari de la Universitat de Barcelona** permeten que la formació i l'experiència prèvia d'un estudiant pugui ser reconeguda en la titulació oficial del màster, ja que aporten la competència per decidir si es donen o no els criteris acadèmics fixats a la pròpia normativa a les comissions de coordinació dels

màsters. En termes generals, podem dir que la major part dels reconeixements de crèdits que s'han fet en el marc dels diferents màsters oficials han tingut com a objecte assignatures cursades en altres màsters oficials, tant de la UB com d'altres universitats, o bé en màsters propis de la Facultat de Dret, així com en base a la pràctica professional degudament acreditada.

→ [Normes per al reconeixement i per a la transferència de crèdits en els ensenyaments oficials de màster universitari de la Universitat de Barcelona.](#)

L'estàndard sobre la qualitat del programa formatiu s'assoleix adequadament. El perfil de competències definit és consistent amb el nivell del MECES, tal com va quedar de manifest en la seva verificació. Tot i que el pla d'estudis és coherent amb el perfil de competències i amb els objectius de la titulació, hi ha algun desajust en el tema de les especialitats, que s'ha hagut de revisar i modificar i del qual ha resultat la supressió de l'especialitat de Dret Penal. El nombre d'estudiants és coherent amb les places ofertes. El perfil d'accés dels estudiants és molt adequat a la titulació i compleix els requisits establerts en la memòria. Si bé és cert que en el primer curs d'implantació el perfil era una mica diferent de l'actual, ja que l'alumnat provenia d'un màster que es trobava en procés en extinció. També l'aplicació de les normatives es fa de manera adequada i, com hem explicat, el seu impacte sobre la titulació és positiu.

3.2. Estàndard 2: Pertinència de la informació pública

La Facultat de Dret ha fet una aposta decidida en els darrers cursos per potenciar la comunicació adreçada als diferents grups d'interès que es relacionen amb la Facultat. El sistema de comunicacions de la Facultat està destinat a la difusió de l'oferta docent, de l'activitat de recerca que s'hi duu a terme, així com a la difusió d'activitats acadèmiques i socials d'interès rellevant.

D'altra banda, la informació pública ha esdevingut una fase clau en el procés de presa de decisions per part dels òrgans de govern de la Facultat. Els mitjans de comunicació interns permeten vehicular els processos d'informació i participació. Per aconseguir aquestes finalitats, el sistema de comunicacions de la Facultat inclou un ampli i variat ventall de mitjans: pàgina web del centre sistematitzada per continguts –principalment en català i castellà–, xarxes socials –implementades a inicis del curs 2017-2018–, butlletí setmanal, monitors d'informació, correu electrònic, panells de difusió, cartelleres, memòries i vídeos d'activitats, pòsters, díptics i quadríptics.

Durant el curs 2016-2017 es va a dur a terme, d'acord amb les disponibilitats tecnològiques de la UB, el procés de renovació de la pàgina web de la Facultat (desembre 2016). Aquesta modificació, amb el suport del Vicerectorat de Comunicació i Projecte a través de la unitat d'Entorns Web, té entre els seus objectius generals millorar la difusió i la projecció de l'oferta formativa als futurs estudiants. Amb aquesta finalitat es va substituir l'anterior sistematització de la informació, fonamentada en la distinció entre informacions adreçades als col·lectius externs (futurs estudiants, entitats i societat en general) i la informació adreçada a col·lectius interns (estudiants, PDI i PAS)

agrupades per espais, per una estructura de continguts per àmbits materials referents als diversos grups d'interès que es relacionen amb la Facultat.

La responsabilitat en la gestió de la comunicació de la Facultat recau en el Vicedeganat de Relacions Institucionals, que està al servei de totes les unitats de gestió de la Facultat. L'àrea de comunicació compta amb dos tècnics responsables del manteniment diari i periòdic dels diversos espais web i dels altres mitjans de difusió de la informació pública, especialment de xarxes socials. Igualment, disposa de tres persones de suport en mitjans audiovisuals per tal de garantir el registre en suports digitals dels actes de la Facultat.

3.2.1. La institució pública: informació veraç, completa, actualitzada i accessible sobre les característiques de la titulació, i el seu desenvolupament operatiu

a) El [web de la Facultat](#) s'estructura partint d'un primer nivell de navegació endreçat en sis categories: La Facultat, Estudis, Recerca, Mobilitat, Institucions i Empreses, i Serveis. Per tal d'oferir la màxima informació i que aquesta sigui fàcilment accessible, la Facultat ha optat pel màxim nivell de desagregació. Així, en aquest primer nivell de navegació hi apareixen:

- diverses dreceres (lateral esquerre), així com accessos directes als diferents ensenyaments de grau i de màsters i postgraus –oficials i propis– que ofereix la Facultat (lateral dret). Segueixen les diferents unitats de servei de la Facultat; els estudis vinculats a la Facultat (grau de Seguretat –ISPC– i el doble títol Dret UB-Dret EUA; els portals i intranets d'accés restringit; i de manera destacada les memòries de cada curs acadèmic, instituts i observatoris de la Facultat i l'enllaç al campus internacional d'excel·lència (UB-UPC);
- novetats de la Facultat;
- bàner sobre els processos d'[acreditació](#) en curs a la Facultat;
- enllaç a les xarxes socials de la Facultat;
- dreceres específiques, entre les quals la [web específicament creada per a futurs estudiants](#).

a.1) La pestanya La Facultat està adreçada principalment a col·lectius externs i conté informació sobre:

- [la Facultat](#) (història, ubicació, òrgans de govern, departaments, professorat, administració, etc.);
- [professorat](#), estructurat per departaments, per àrees i alfabèticament (aquesta última pestanya inclou els professors d'altres facultats i externs que imparteixen docència a la Facultat);
- [els departaments](#), que té uns webs també renovats i amb continguts homogenis (Presentació/Membres/Docència/Recerca). Tanmateix, cal fer notar que a causa del procés de reestructuració dels departaments de la Facultat, des dels òrgans centrals de la Universitat de Barcelona s'està duent a terme un projecte per a la confecció dels webs dels nous departaments resultants de la fusió departamental;
- el [sistema de garantia de la qualitat](#).

L'espai Activitat de la Facultat incorpora notícies d'actualitat i dona informació sobre l'agenda d'activitats, jornades i congressos, cursos, convocatòries, etc. També està destinat a difondre, en reproducció en temps real, *streaming*, i mitjançant repositori, activitats acadèmiques d'especial interès social, així com avisos, notícies i publicacions de recerca.

a.2) La pestanya Estudis conté informació de l'oferta dels diversos ensenyaments de grau, màsters universitaris, titulacions pròpies de postgrau i doctorat. El web presenta un disseny adaptatiu que permet veure'n el contingut des de dispositius mòbils:

- **Ensenyaments de grau:** Permet l'accés a les informacions acadèmiques més rellevants, com ara els plans docents de les assignatures, l'avaluació, el treball de fi de grau, la matrícula, la relació de professors per assignatura, les dades de l'ensenyament vinculades al sistema de garantia de la qualitat, etc.

→ [Informació pública sobre els graus](#)

- **Ensenyaments de màsters universitaris:** El menú dels webs de màster presenta una sistematització similar als webs de grau, amb la mateixa voluntat de proveir informació exhaustiva sobre el desenvolupament operatiu de cada titulació. La informació se subministra en català, castellà i els aspectes més generals i bàsics de la titulació també en anglès.

- [Web del màster d'Advocacia](#)
- [Web del màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional](#)
- [Web del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal](#)
- [Web del màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia](#)
- [Web del màster de Dret de l'Empresa i dels Negocis](#)
- [Web del màster d'Estudis Jurídics Avançats](#)
- [Web del màster de Gestió Pública Avançada](#)
- [Web del màster de Gestoria Administrativa](#)

Presentació	
Objectius i competències	
Accés i admissió	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Perfil i requisits d'accés ▪ Preinscripció ▪ Llista d'admesos
Pla d'estudis	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pla d'estudis ▪ Reconeixement de crèdits ▪ Treball final de màster
Metodologia docent i sistema d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organització i metodologia docent ▪ Sistema d'avaluació
Sortides professionals	
Suport a l'estudi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pla d'acció tutorial ▪ Beques i ajuts ▪ Accions de suport i d'orientació ▪ Mobilitat

Matrícula	
Calendari, horaris, aules i avaluació	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Calendari acadèmic ▪ Horaris de classe ▪ Avaluació
Plans docents i professorat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plans docents ▪ Professorat
Pràctiques	
Dades de l'ensenyament	
Avisos i notícies	
Dubtes, queixes i suggeriments	

- **Informació sobre l'oferta de postgraus propis:** El web conté informació desagregada per tipologia de cursos: [màsters i postgraus propis](#), i [cursos d'extensió universitària](#).
- **Informació sobre el desenvolupament operatiu dels ensenyaments:** A més de la informació continguda en els webs de grau i màster, la Facultat edita la [Guia dels ensenyaments de grau: estudiar a la Facultat de Dret de la UB](#) disponible al web de cada grau i al web per a futurs estudiants.

a.3) La pestanya [Recerca](#). En aquesta pestanya es publiquen els grups de recerca reconeguts, formats per professorat de la Facultat, i les principals xarxes de recerca en què participa la Facultat.

a.4) La pestanya [Mobilitat](#). En aquest espai, s'informa de les diferents oportunitats de mobilitat internacional per als estudiants de la Facultat, estudiants visitants, professorat i personal d'administració i serveis.

a.5) La pestanya [Institucions i empreses](#). Per tal de facilitar la informació sobre les actuacions de la Facultat adreçades a afavorir la inserció laboral dels estudiants, el web incorpora aquest nou espai que recull informació i recursos que fins ara es trobaven dispersos en diversos *minisites*. Aquest espai es desglossa en:

- Pràctiques: Informació sobre l'oferta de pràctiques curriculars /extracurriculars i tramitació dels convenis de pràctiques i projectes formatius.
- Àmbits de col·laboració i relació d'entitats col·laboradores en matèria de pràctiques i cooperació educativa.
- Ocupabilitat: Activitats d'ocupabilitat que organitza la Facultat, amb links a Estudis.
- Fòrum d'Ocupació: Activitats (conferències i tallers) que habitualment es fan durant la primera o segona setmana de febrer, coincidint amb l'inici del segon semestre.

a.6) La pestanya [Serveis](#) està destinada a la informació de serveis, com ara aules d'informàtica, Biblioteca, Llibreria, Serveis Lingüístics, lloguer d'espais, etc.

b) Altres canals de difusió:

- [Butlletí Exprés](#): Eina clau en la difusió de l'activitat diària de la Facultat i que ha estat objecte d'un nou disseny a inicis del curs 2017-2018 (octubre 2017). Mitjançant un butlletí que s'edita i es difon setmanalment per correu electrònic i que es penja a la pàgina web (repositori), s'informa a tots els col·lectius de la Facultat de les notícies més rellevants sobre l'activitat de la Facultat i de la UB: convocatòries, avisos, publicacions del professorat, participació del professorat en premsa, oferta de postgrau, etc. [El repositori dels butlletins](#) setmanals esdevé una valuosa eina de sistematització de l'activitat de la Facultat curs rere curs.
- Xarxes socials: De moment s'han implementat Twitter i Facebook com a mitjans d'informació més immediats per a tota la comunitat de la Facultat. Fan enllaç amb totes les informacions del Butlletí
- Monitors i panells d'informació: Determinades informacions, que tenen una rellevància especial, es comuniquen a través de les pantalles informatives i dels panells situats en punts estratègics dels edificis del centre.

c) Responsables del manteniment i l'actualització de la informació pública

La informació de caire institucional és parcialment mantinguda per la unitat d'Entorns web UB, a fi de garantir que tots els centres de la Universitat de Barcelona presentin una informació homogènia als col·lectius externs. La informació promocional presentada mitjançant bàners és creada i mantinguda pel centre. I la **informació adreçada als col·lectius interns** de la Facultat és íntegrament mantinguda pel centre. La renovació d'espais web té el suport puntual d'Entorns web UB.

d) Procediment de revisió i actualització de la informació pública. L'actualització del web és permanent i segueix el procediment previst en el [PEQ 140](#); si bé determinats apartats de la pestanya Estudis, com els plans docents i el professorat o el calendari, horaris, aules i avaluació se substitueixen abans de l'inici del curs acadèmic.

3.2.2. La institució publica informació sobre els resultats acadèmics i de satisfacció

La Facultat publica els resultats acadèmics i de satisfacció a l'espai específic sobre dades i indicadors en el web de Gestió de Qualitat, que està inclòs dins la informació general sobre la Facultat i al qual s'accedeix des del primer nivell de navegació mitjançant una dreuera.

→ [Dades i indicadors](#)

Alhora, també, totes aquestes dades apareixen discriminades per ensenyaments en els webs dels ensenyaments corresponents, a l'apartat de Dades de l'ensenyament. (ex: [Dades de l'ensenyament MEJA](#))

De forma anual, la Facultat també publica la [Memòria acadèmica i indicadors de qualitat](#) en la qual es recullen els principals resultats i indicadors acadèmics.

3.2.3. La institució publica el SGIQ en què s'emmarca la titulació i els resultats del seguiment i l'acreditació de la titulació

La Facultat de Dret presenta i difon de manera exhaustiva i agregada la política de qualitat, els processos del SGIQ i els elements que se'n deriven per retre comptes. La informació arriba als òrgans d'avaluació i a la societat en general a través de l'espai específic de [Gestió de Qualitat](#) inclòs dins la informació general sobre la Facultat i al qual s'accedeix des del primer nivell de navegació mitjançant una drecera a la pàgina web destinada a la informació pública i accessible des de la pàgina web principal del centre (central i bàner lateral dret). La informació relativa a les titulacions, segons s'ha descrit en l'apartat anterior, es troba plenament i clarament accessible des de la plana web del centre. [Els resultats del seguiment de la titulació](#) s'informen des del web de cada titulació i des del web del SAIQU.

La pàgina web de qualitat del centre s'estructura en quatre apartats:

- [Presentació, en què hi ha la declaració del compromís de la Facultat amb la gestió de la qualitat](#)
- [SAIQU / SGIQ](#)
 - Política i objectius de qualitat
 - Comissió de qualitat
 - Gestió de processos
- [Verificació, seguiment, modificació i acreditació](#)
 - Processos VSMA
 - Documentació ensenyaments (verificació i seguiment)
 - Acreditació
- [Dades, indicadors i resultats](#)
 - Indicadors acadèmics
 - Indicadors de satisfacció
 - Indicadors d'inserció laboral
 - Winddat

Amb motiu del procés d'acreditació, s'habilita un *ministe* en què es publica tota la informació relativa al procediment: la constitució del CAI, els membres del CAE, el cronograma del procés i l'autoinforme d'acreditació.

→ [Informació pública sobre l'acreditació](#)

L'estàndard sobre la informació pública s'assoleix en progrés d'excel·lència. La nova estructura del web organitza la informació d'una manera més clara i accessible per a tots els grups d'interès, tant pel que fa a la informació relativa als programes formatius de la Facultat com a la informació sobre la Facultat i les seves principals accions i serveis. El web del centre disposa d'un apartat específic per a la gestió de la qualitat, des d'on es publica la informació actualitzada, agregada, accessible i exhaustiva sobre els resultats acadèmics i de satisfacció, i des d'on es difon la política de qualitat, els processos del SGIQ, i els resultats del seguiment i de l'acreditació.

3.3. Estàndard 3: Eficàcia del sistema de garantia interna de la qualitat

La Facultat de Dret concep la qualitat dels ensenyaments i les activitats que duu a terme com una acció essencial i prioritària en el desenvolupament dels programes formatius, i per tant és una qüestió estructural del centre. En aquest sentit, la gestió de la qualitat implica directament la Junta de Facultat, el degà i l'Equip de Govern, els caps d'estudis, els coordinadors de màster, l'Escola de Postgrau, a més de totes les comissions delegades, unitats i serveis administratius de la Facultat. Aquest compromís no és, però, recent. A finals dels noranta i començaments de la dècada del 2000 es van avaluar, a través de la metodologia emprada per l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya, les titulacions de les ja extingides llicenciatures de Dret: el [1999](#) i el [2005](#), de Ciències Polítiques i de l'Administració: el [2002](#), i de les Diplomatures de Gestió i Administració Pública: el [2002](#), i de Relacions Laborals: el [2001](#).

A partir del curs 2005-2006, la Facultat de Dret inicia un conjunt d'accions encaminades a assegurar la qualitat de la docència dels ensenyaments que imparteix. En aquest sentit, la convergència amb l'EEES (Espai Europeu d'Educació Superior) és el pretext per impulsar iniciatives de reforma docent, i alhora l'EEES esdevé una conseqüència indirecta de prendre una sèrie de mesures, acordades i consensuades, per millorar la docència.

El 2009 la Facultat de Dret obté el certificat del Sistema d'Assegurament Intern de la Qualitat Universitària (SAIQU) per l'AQU Catalunya, dins del Programa AUDIT. Des d'aquell moment, els esforços de la Facultat se centren a implantar un sistema d'assegurament intern de la qualitat. Aquesta dedicació s'ha materialitzat en l'adopció d'un seguit de mesures, entre les quals destaquen:

- Per acord de l'equip de govern, l'any 2011 es crea la [Unitat Tècnica de Qualitat SAIQU-Dret](#), que dona suport a tots els processos vinculats al marc VSMA i al disseny, desplegament i seguiment dels procediments d'assegurament de la qualitat de les titulacions i dels programes formatius que les integren.
- La creació d'una [Comissió de Qualitat](#) de la Facultat, per acord de Junta de Facultat de 21 de desembre de 2009, seguint la normativa de la UB. Aquesta Comissió va ser 'reactivada' per acord de la Junta de Facultat de 26 de maig de 2016, per tal d'ajustar-ne la composició a la nova normativa de la Universitat de Barcelona adoptada en el Consell de Govern de 20 d'abril de 2015 (acord 025/2015)
- La redacció i l'aprovació del text [La Política i els objectius per a l'assegurament de la qualitat de la Facultat de Dret](#), aprovat en Junta de Facultat el 12 de novembre de 2014.
- D'acord amb la certificació del SAIQU emesa per AQU l'any 2009, la Facultat disposa d'un [mapa de tots els processos de gestió](#) relacionats amb cadascuna de les directrius del programa AUDIT, en què es presenten els procediments específics de qualitat del centre (PEQ). Aquets procediments són redactats pels agents responsables amb el suport de SAIQU-Dret, posteriorment són presentats, discutits i

aprovats per la Comissió de Qualitat, i finalment són validats en la Comissió Acadèmica.

- El retiment de comptes i la transparència a partir de la publicació dels [resultats i indicadors de les titulacions](#), i de les memòries acadèmiques i de centre. Des de la Facultat de Dret es difon a tota la comunitat universitària tota la informació generada en els processos VSMA, ja sigui a través del web com a través d'altres canals de difusió.
- Aprovació i aplicació d'una [Normativa academicodocent de la Facultat](#), que regula aspectes fonamentals de les titulacions.

3.3.1. El SGIQ implementat té processos que garanteixen el disseny, l'aprovació, el seguiment i l'acreditació de les titulacions

L'any 2008 la Universitat de Barcelona va establir un procediment per a la redacció de les memòries de verificació dels nous graus i, més endavant, el 2012 va redactar la guia per a l'elaboració de les memòries i va definir la normativa reguladora. Amb la implementació del Sistema de Garantia Interna de la Qualitat, i les guies i normatives reguladores de la UB, el SAIQU de la Facultat de Dret va establir el procediment [PEQ 020 «Gestió dels programes formatius en el marc de verificació, seguiment, modificació i acreditació \(VSMA\)»](#) que regula el disseny, l'aprovació, el seguiment i l'acreditació de les titulacions del centre. El procediment detalla, d'una manera exhaustiva i precisa, les accions, els agents implicats i els terminis que s'han de seguir en els diferents processos.

El SGIQ de la Facultat de Dret recentment ha modificat el procediment relacionat amb el seguiment per adaptar-lo a les noves directrius de l'AQU sobre els informes de seguiment de centre. D'aquesta manera, el centre substitueix l'informe de seguiment de titulació per un informe de seguiment de centre amb una estructura similar a la de l'autoinforme d'acreditació.

És important destacar la transparència amb la qual es duen a terme els processos de verificació, seguiment, modificació i acreditació de les titulacions oficials de la Facultat. Tots estan sotmesos a un procés d'informació pública per tal de donar-los a conèixer a tots els membres de la comunitat universitària de la Facultat (PDI, PAS i estudiants), així com als agents externs que poden tenir vinculacions amb l'àmbit de la titulació. Aquest és un procés especialment intens quan fa referència a la verificació, modificació del pla d'estudis –amb intervenció de la AQU– i acreditació, respecte dels quals no només són exposats públicament els documents, sinó que també s'obre un tràmit de consultes i participació, mitjançant el qual es poden presentar esmenes i suggeriments de millora abans de ser estudiats per les comissions pertinents i aprovats pels òrgans corresponents. Tot i l'esforç per difondre tots aquests processos als diferents grups d'interès, es comprova en moltes ocasions un poc coneixement del SGIQ del centre per part d'aquests grups, i per tant la seva implicació és menor de la desitjada. Per aquesta raó es proposa com a acció de millora poder difondre, de forma periòdica, informacions derivades del SGIQ a tota la comunitat universitària en el butlletí de la facultat.

La Junta de Facultat, la Comissió Acadèmica del Centre (Comissió delegada de la Junta de Facultat) o la Comissió de Qualitat són els òrgans responsables d'aprovar els documents relatius a aquells processos del VSMA que li pertocuin segons les directrius establertes en el PEQ 020 del SGIQ de la Facultat.

Un cop aprovats, es publiquen al web de Gestió de la Qualitat del Centre. En aquest espai es poden trobar les memòries de verificació, els informes de seguiment i les modificacions de totes les titulacions oficials de grau i màster (vid. apartat 3.2.3 de l'autoinforme). També hi ha un espai destinat a l'acreditació, en el qual es publica tota la informació requerida en el procés d'acreditació (membres del CAI i del CAE, autoinforme, i programa de la visita) així com els informes d'acreditació emesos per l'AQU de les titulacions un cop acreditades. Per tal de fer més visible i accessible la informació de l'actual procés d'acreditació s'ha activat un bàner específic que redirigeix directament a la informació pública sobre el procés i en què es pot descarregar l'autoinforme.

- [PEQ 020 «Gestió dels programes formatius en el marc de verificació, seguiment, modificació i acreditació \(VSMA\)»](#)
- [Memòries de verificació i informes de seguiment de grau i màster](#)
- [Informació pública sobre el procés d'acreditació](#)

3.3.2. El SGIQ implementat garanteix la recollida d'informació i de resultats rellevants per a la gestió eficient de les titulacions, en especial dels resultats acadèmics i de la satisfacció dels grups d'interès

El Sistema de Garantia de la Qualitat del centre estableix en el procediment PEQ 130 sobre «Resultats acadèmics» el procediment per a la recollida, anàlisi i publicació dels resultats dels programes formatius. Els indicadors analitzats són els que fan referència als resultats d'aprenentatge (rendiment), els resultats d'inserció laboral i la satisfacció dels usuaris. També, el SAIQU del centre especifica en els diferents PEQ els indicadors que han de ser recollits i analitzats en cadascun dels procediments.

- [PEQ 130 «Anàlisi de resultats»](#)

El retiment de comptes a la societat es fa a través de la publicació de tota aquella informació sobre els resultats acadèmics i de satisfacció al web de Gestió de la Qualitat, i al web de la titulació en l'apartat de Dades de l'ensenyament. Des del curs passat, l'APQUB ha creat una nova aplicació informàtica que recull de forma sintetitzada els indicadors de cadascuna de les titulacions amb informació sobre la seva evolució temporal. La selecció dels indicadors es fa tenint en compte les directrius establertes en la *Guia per a l'acreditació de les titulacions oficials de grau i de màster* i en la *Guia per al seguiment de les titulacions oficials de grau i de màster* editada per l'Agència per a la qualitat del Sistema Universitari de Catalunya.

- [Dades, indicadors i resultats.](#)

Conscients de la importància dels indicadors i dels resultats com a mecanisme per poder avaluar el seguiment i la qualitat de les titulacions de la Facultat, el centre sempre ha fet

un gran esforç per a la recollida i l'anàlisi d'indicadors i resultats. Des de la implantació dels graus, el curs acadèmic 2009-2010, la Facultat elabora i publica en obert anualment una memòria acadèmica i d'indicadors de qualitat, en la qual es recullen i analitzen indicadors sobre el perfil d'accés i els resultats tant dels graus com dels màsters.

→ [Memòries acadèmiques i d'indicadors](#)

Per altra banda, l'elaboració dels informes de seguiment també ha estat una bona oportunitat per ordenar i revisar la taula d'indicadors de les titulacions. Amb el suport de l'APQUB, s'ha aconseguit disposar d'una bateria força àmplia d'indicadors per poder fer el seguiment de les titulacions.

Pel que fa als resultats de la satisfacció dels grups d'interès, la Universitat de Barcelona disposa d'un sistema estandarditzat d'enquestes. Els centres de la UB poden recollir informació dels grups d'interès a través d'un sistema de 4 enquestes que proporciona dades de satisfacció dels estudiants i dels graduats amb periodicitat anual, i també a través de les 2 enquestes organitzades per l'AQU sobre la inserció laboral. La taula següent descriu de manera sintetitzada la temporalització, la periodicitat i el col·lectiu a què s'adrecen les enquestes de satisfacció.

Taula E3.1 Relació dels instruments de recollida de satisfacció de què disposa el centre

ENQUESTA	ADREÇAT	MOMENT	FORMAT	PERIODICITAT	INICI	ACCÉS ALS RESULTATS
Enquesta als estudiants sobre assignatures i professorat de graus i màsters universitaris	Estudiants	Al final del semestre	En línia	Semestral	2009	Graus Màsters
Enquesta d'opinió al professorat sobre els programes formatius de graus i màsters universitaris	Professors	Setembre- Novembre	En línia	Anual	2015	Resultats enquesta professorat
Enquesta als estudiants sobre serveis, instal·lacions i activitats	Estudiants	Durant el semestre	En línia	Anual	2011	Satisfacció serveis i instal·lacions
Enquesta de satisfacció de graduats	Titulats de grau	Setembre- Novembre	En línia	Anual	2013	Resultats de satisfacció
Enquesta d'inserció laboral (AQU)	Titulats de grau, màster i doctorat	Al cap de tres anys	Per telèfon	Cada 3 anys	2001	Enllaç AQU
Enquesta estudi ocupadors (AQU)	Empreses i institucions	Puntual	Per telèfon	Puntual	2014	Enllaç AQU
Enquesta d'inserció laboral màsters	Estudiants	Novembre	En línia	Bianual	2016 Prova pilot	Enquesta

Elaboració: APQUB i Facultat de Dret

Els resultats d'aquestes enquestes són publicats al web de Gestió de Qualitat. Els informes agregats de satisfacció amb l'assignatura i amb el professorat que són

publicats inclouen informació sobre el nombre de respostes, distribució de les freqüències de les diferents respostes, i mitjanes per al conjunt de l'ensenyament. Cal assenyalar que el nombre de respostes ha disminuït considerablement en els últims anys. Això preocupa els diferents òrgans de govern de la Universitat i del centre, tal com s'ha anat reflectint en els diferents informes de seguiment. Finalment, la Universitat de Barcelona ha decidit implantar un sistema en línia susceptible de ser aplicat amb l'ús de taules o de dispositius mòbils. Aquests canvis, que haurien de fomentar i incrementar la participació i el nombre de respostes dels estudiants, han estat incorporats en el PEQ 130.

→ [Indicadors de satisfacció dels grups d'interès](#)

El curs 2015-2016, des de la nova coordinació del màster es passa un qüestionari per valorar el grau de satisfacció dels estudiants arran d'algunes queixes que hi havien arribat. Els resultats van evidenciar un grau elevat d'insatisfacció amb alguns aspectes del màster, i que des de la coordinació s'han anat treballant. Per altra banda, des de la coordinació, també es fan reunions amb els estudiants per tractar temes sobre el desenvolupament del màster i per identificar-ne punts forts i punts febles.

→ [Enquesta de satisfacció global del màster 2015-2016.](#)

La Facultat també disposa d'un sistema per recollir les queixes i els suggeriments dels agents implicats en els programes formatius, que queda descrit en el PEQ 100 sobre «La gestió de les queixes, reclamacions i suggeriments». Actualment, aquest PEQ es troba en anàlisi i revisió amb l'objectiu de poder fer més àgil el circuit d'entrada i de derivació de les queixes i de les respostes donades.

→ [PEQ 100 «La gestió de les queixes, reclamacions i suggeriments»](#)

Per tal de poder disposar de dades més concretes sobre la inserció laboral dels màsters de la Facultat, s'ha posat en marxa, de forma pilot en els dos màsters a acreditar, una breu enquesta en línia sobre la inserció laboral dels estudiants del màster titulats. Un cop analitzats els resultats obtinguts, es valorarà la idoneïtat d'aplicar-la a tots els màsters de la Facultat.

→ [Qüestionari d'inserció laboral del màster](#)

En la actualitat s'està treballant, des del Vicedeganat d'Afers Acadèmics i el SAIQU, en l'elaboració d'una enquesta de satisfacció per tal de valorar els TFG i TFM.

3.3.3. El SGIQ implementat es revisa periòdicament i genera un pla de millora que s'utilitza per millorar-lo contínuament

La post-acreditació ha evidenciat la necessitat de disposar de mecanismes que garanteixin la millora contínua tant del desenvolupament de les titulacions com del desplegament del sistema de garantia interna de la qualitat del centre. Només un sistema de qualitat eficaç permetrà al centre poder assegurar la qualitat en els programes formatius. Per poder garantir-ho és imprescindible implantar, de forma sistemàtica, la

revisió dels procediments de qualitat (PEQ) per tal de comprovar-ne l'eficàcia en el seguiment i l'avaluació de les titulacions.

El procés de revisió del SAIQU està descrit en el PEQ 011 «Revisió del sistema d'assegurament intern de la qualitat», en el qual es descriuen els mecanismes a través dels quals es revisa el funcionament del sistema de qualitat per tal de garantir-ne una correcta implantació.

→ [PEQ 011 «Revisió del sistema d'assegurament intern de la qualitat»](#)

Tal com estableix el PEQ, la unitat de qualitat del centre anualment elabora un informe de revisió dels processos de qualitat a partir de l'avaluació interna (seguiment) i de l'avaluació externa (acreditació) a què s'han sotmès les titulacions. Aquest informe ens permet identificar els punts febles del sistema i definir quines han de ser les propostes de modificació i les accions de millora que s'hauran de dur a terme. La Comissió de Qualitat és la responsable d'estudiar les propostes de modificació i millora del sistema de qualitat, i engegar els mecanismes necessaris per implantar-les.

→ [Informe de revisió del SGIQ](#)

En l'actualitat, el centre disposa d'un pla de millora, que integra les accions de millora sorgides tant del procés de seguiment com del procés d'acreditació de les titulacions, així com de la revisió del SAIQU. En el pla de millora es descriuen les accions, i s'estableixen els responsables del seguiment i compliment d'aquestes accions. Les de millora estan ordenades per nivells de concreció, que van des d'accions de centre fins a accions concretes de titulació. També se'n determina la prioritat i se n'estableix la calendarització.

→ [Pla d'acció de millora](#)

El sistema de garantia interna de la qualitat de la Facultat compleix molt satisfactòriament tots els subestàndards d'avaluació, ja que disposa de processos implantats que faciliten de forma òptima el disseny, l'aprovació, el seguiment i l'acreditació de les titulacions, amb implicació de tots els grups d'interès, i també disposa d'un procés que gestiona de forma òptima la recollida de dades amb evolució temporal i la posterior anàlisi per al seguiment de les titulacions. El SGIQ també estableix un procediment per revisar-les periòdicament, que genera tant un informe de revisió del SGIQ com un pla d'acció de millora del centre.

3.4. Estàndard 4: Adequació del professorat al programa formatiu

3.4.1. El professorat reuneix els requisits del nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del centre i té suficient i valorada experiència docent, investigadora i, si escau, professional

El professorat del màster d'Estudis Jurídics Avançats compleix el nivell de qualificació acadèmica exigida per la titulació, i disposa de suficient i valorada experiència docent i investigadora.

El nombre de professorat del màster ha variat al llarg de les edicions del màster, ja que ha estat condicionat al nombre de les especialitats activades. Numèricament, el curs 2016-2017 en el màster hi participaven un total de 26 professors, 20 dels quals tenien un contracte permanent amb la Universitat (6 catedràtics, 11 professors titulars, 1 professor universitari d'escola, 2 professors agregats, 2 professors investigadors i 4 professors associats).

El currículum del professorat del màster està publicat al web de la titulació, en què es mostra la seva trajectòria acadèmica i professional.

→ [Informació pública del currículum del professorat del màster.](#)

El 85,54 % de les hores de docència són impartides per professorat doctor, i el 86,08 % d'aquestes hores les imparteix professorat permanent de la Universitat de Barcelona.

La qualitat del professorat del màster queda avalada pel nombre de doctors que conforma l'equip docent (el 80,77 %), i per la seva composició (el 84,62 % del professorat és permanent), així com la pertinença de la majoria a grups de recerca i la participació que tenen en projectes de recerca finançats estatals, autonòmics o europeus.

Des de la coordinació del màster s'ha anat ajustant progressivament la plantilla de professorat a la previsió inicial indicada a la memòria de verificació. En l'actualitat, la plantilla docent del màster s'ajusta bastant a les previsions de la memòria de verificació. Tot i que en la previsió inicial no es preveia docència impartida per professorat associat, en el curs 2016-2017 hi ha un 15,38 % de professorat associat. Tot i això, només el 13,92 % de les hores de docència estan impartides per aquest col·lectiu de professors. Després de les quatre edicions del màster caldria ajustar les previsions de la memòria a aquesta realitat del màster.

→ [Taula E.4.1. Llistat de professorat per assignatures](#)

Taula E.4.2. Professorat segons categoria i segons doctorat. Curs 2016-2017

	PDI		Doctors		TC	
	N	%	N	%	N	%
Catedràtic d'universitat	6	23,08	6	100,00	6	100,00
Professor titular d'universitat	11	42,31	11	100,00	11	100,00
Professor titular d'escola universitària	1	3,85	0	0,00	1	100,00
Professor agregat	2	7,69	2	100,00	2	100,00
Professor associat	4	15,38	0	0,00	0	0,00
Investigador	2	7,69	2	100,00	2	100,00
TOTAL	26	100	21	80,77	22	84,62

Font: Facultat de Dret.

Taula E.4.3. Hores de docència impartides (HIDA) segons categoria del professorat i doctorat. Curs 2016-2017

	PDI	Doctors	TC
--	-----	---------	----

	N	%	N	%	N	%
Catedràtic d'universitat	184	24,63	184	100	184	100
Professor titular d'universitat	215	28,78	215	100	215	100
Professor titular d'escola universitària	4	0,54	0	0	4	100
Professor agregat	96	12,85	96	100	96	100
Professor associat o associat mèdic	104	13,92	0	0	0	0
Investigador	144	19,28	144	100	144	100
TOTAL	747	100,00	639	85,54	643	86,08

Font: Facultat de Dret. No es tenen en compte les hores de dedicació del TFM.

Pel que fa a l'assignació del professorat, ja s'ha assenyalat en l'apartat 3.1.4 d'aquest autoinforme que aquesta és una funció que la normativa vigent atribueix als departaments. No obstant això, cal emfatitzar que des de la coordinació del màster es vetlla per garantir que el professorat assignat pel departament corresponent disposa del perfil idoni per impartir la docència, ateses les característiques concretes de cada assignatura i, per tant, d'acord amb el nivell d'especialització exigible al professor. En relació amb els TFM, l'assignació de tutors es fa directament des de la coordinació del màster, entre el professorat amb vinculació permanent i respectant al màxim les preferències dels alumnes. Els temes d'interès de l'alumnat són identificats durant la tutorització inicial, per tal d'ajustar-los als àmbits de recerca del professorat. En el cas dels estudiants que encara no han definit el tema del seu TFM, se'ls proposen línies de recerca prèviament comunicades a la coordinació del màster pels departaments de la facultat, per tal de que puguin concretar el tema juntament amb la persona responsable de la línia de recerca escollida.

→ **Taula E.4.4. Tutors del TFM del curs 2016-2017**

La qualitat del professorat del màster queda avalada pel nombre de doctors que conformen l'equip docent (80,77 %), la seva composició (5 catedràtics, 11 professors titulars d'universitat, 2 professors agregats, 1 professor d'escola universitària, 2 professors postdoctorals, i 4 professors associats), així com la pertinença de la majoria a grups de recerca i la participació que tenen en projectes de recerca finançats estatals, autonòmics o europeus.

→ **Taula E.4.5. Grups i projectes de recerca vigents en què participa el professorat**

Si observem les dades sobre els trams de recerca, el 76 % del professorat del màster disposa d'algun tram de recerca, i el 78,95 % d'aquests en aquests moments el tenen viu. En total, el professorat del màster acumula 32 sexennis de recerca. Pel que fa als trams de docència, el 84 % del professorat del màster disposa d'algun tram de docència, i en aquest cas el 100 % el tenen viu en aquests moments.

El professorat que no disposa de cap tram de recerca ni de docència és el professorat associat i postdoctoral, que per la seva condició contractual no pot accedir a aquestes convocatòries.

Taula E.4.6. Percentatge d'hores impartides de docència del professorat permanent segons trams de recerca i de docència. Curs 2016-2017

Curs	trams de recerca					
	sense tram		tram no viu		tram viu	
2016 - 2017*	N	%	N	%	N	%
		6	24 %	4	16 %	15

Font: dades del centre.

*De dos professors no tenim dades actualitzades

Curs	trams de docència					
	sense tram		tram no viu		tram viu	
2016 - 2017	N	%	N	%	N	%
		6	24 %	0	0	21

Font: dades del centre.

3.4.2. El professorat del centre és suficient i disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants

El màster d'Estudis Jurídics Avançats disposa de professorat suficient i amb la dedicació adequada per impartir la docència assignada i atendre els estudiants.

Pel que fa al nombre, la ràtio de professors per assignatura és d'un sol professor, ja que es considera que aquesta és l'opció que preserva de la millor manera la qualitat de la docència en les assignatures. Algunes assignatures són impartides per dos professors, com és el cas de les assignatures Dret de la Regulació Econòmica i del Medi Ambient, i Dret Administratiu i Local. L'assignatura Orientació a la Recerca, per la seva especificitat és impartida per quatre professors d'àrees diferents: dret, biblioteconomia i lingüística.

Quant a la dedicació del professorat, la ràtio de professor per alumne se situa al voltant de 0,84 alumnes per professor en les assignatures obligatòries, en què el nombre de matriculats és de 25. En les assignatures optatives la ràtio és més variable, en funció del nombre de matriculats a les assignatures. D'aquesta manera hi ha assignatures que tenen una ràtio de 2,1 alumnes per professor i d'altres en què la ràtio és de 4,2. En ambdós casos considerem que la ràtio de professor-alumne permet una atenció pròxima i força personalitzada dels alumnes, i del seguiment del seu procés d'aprenentatge.

D'altra banda, si analitzem les dades quantitatives de dedicació del professorat del màster, en el curs 2016-2017 el 84,62 % té dedicació a temps complet i el 86,08 % de les hores de docència són impartides per aquest professorat a temps complet. Aquest percentatge posa en relleu la plena disponibilitat a l'atenció de l'alumnat i a la tasca docent.

El professorat de les assignatures seleccionades per a l'acreditació és principalment professorat permanent, amb titulació de doctor, i de departaments de la Facultat de Dret

(Dret Privat, Ciència Política, Dret Constitucional i Filosofia del Dret, Departament de Dret Administratiu, Dret Processal i Dret Financer i Tributari). L'assignatura d'Orientació a la Recerca és compartida per quatre professors de diferents departaments (Departament de Ciència Política, Dret Constitucional i Filosofia del Dret, Departament de Filologia Hispànica, Teoria de la Literatura i Comunicació, Departament d'Educació Lingüística i Literària i de la Didàctica de les Ciències Experimentals i de la Matemàtica, i Departament de Biblioteconomia, Documentació i Comunicació Audiovisual).

A continuació es presenten els currículums dels professors de les assignatures seleccionades en el procés d'acreditació:

→ [Currículum del professorat de les assignatures seleccionades per l'avaluació.](#)

Taula E.4.7. Característiques de les assignatures seleccionades. Curs 2016-2017

	ECTS	Departament	Matriculats	Grups
Teories Jurídiques Contemporànies	3	Departament de Ciència Política, Dret Constitucional i Filosofia del Dret	23	1
Orientació a la Recerca	6	Departament de Ciència Política, Dret Constitucional i Filosofia del Dret	24	1
Dret de la Regulació Econòmica i del Medi Ambient	6	Departament de Dret Administratiu, Dret Processal i Dret Financer i Tributari	14	1
Nous Reptes del Dret de Successions	6	Departament de Dret Privat	5	1
TFM	18	Departament de Dret Administratiu, Dret Processal i Dret Financer i Tributari; Departament de Dret Privat; Departament de Dret Penal i Criminologia, i Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals; Departament de Ciència Política, Dret Constitucional i Filosofia del Dret	26	-

Font: Facultat de Dret

Taula E.4.8. Percentatge d'hores impartides de docència (HIDA) segons tipologia del professorat a les assignatures seleccionades. Curs 2016-2017

	Teories Jurídiques Contemporànies	Orientació a la Recerca	Dret de la Regulació Econòmica i del Medi Ambient	Nous Reptes del Dret de Successions	TFM
Permanents 1	1	2	1	1	13
Permanents 2		2			
Investigadors Postdoctorals					
Total	100%	100%	100%	100%	100%

Font: Facultat de Dret

Permanents 1: professorat permanent per al qual és necessari ser doctor (CC, CU, CEU, TU, agregat)

Permanents 2: professorat permanent per al qual no és necessari ser doctor (TEU, col·laboradors)

Altres: professorat visitant, becaris, etc.

Taula E4.9. Relació estudiants ECT per PDI ECT (equivalent a temps complet)

Titulació	Curs 2014-2015	Curs 2015-2016
Màster d'Estudis Jurídics Avançats	8,52	10,34

3.4.3. La institució ofereix suport i oportunitats per millorar la qualitat de l'activitat docent del professorat

La docència de qualitat és un dels reptes de totes les universitats i de tots i cadascun dels seus centres. Per a la Facultat de Dret ha esdevingut, des de fa temps, una de les prioritats. I, per aquesta raó, mitjançant determinades actuacions i serveis, ofereix al professorat el suport necessari a la seva tasca docent: els proporciona recursos que l'afavoreixen, també des de la perspectiva de la innovació, i fomenta, dins el marc de la política docent de la Universitat de Barcelona, la formació del professorat, així com la seva mobilitat.

Malgrat disposar de recursos propis, el gruix de l'acció de suport a la millora de l'activitat docent de la Facultat per al professorat de les titulacions oficials que imparteix el centre s'incardinen en un context d'actuacions generals que la Universitat de Barcelona ofereix a tot el professorat universitari. Amb caràcter general, es poden consultar i accedir-hi mitjançant el *link* «Suport a la docència» de la pàgina web de la Universitat de Barcelona.

→ [Suport a la docència UB](#)

Específicament, cada professor té accés directe, a través del seu espai personal UB i dins de l'apartat Portal de la Docència, a tot el conjunt sistematitzat d'accions de suport que la UB posa a disposició del PDI per facilitar, millorar, avaluar i gestionar la qualitat de la tasca docent.

→ [Portal de la docència de la UB](#)

3.4.3.1. L'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) de la Universitat de Barcelona

L'ICE és una valuósíssima eina institucional al servei de la formació permanent del professorat. Un dels seus principals objectius és donar el suport necessari al professorat per tal de perfeccionar i millorar el rendiment qualitatiu en l'exercici de la seva tasca docent. D'entre tots els instruments que ofereix destaquem els cursos de formació i els estudis i informes elaborats sobre la recerca, la innovació i la renovació pedagògiques. La publicació i difusió d'aquests instruments, principalment a la web de l'ICE, hi possibilita l'accés a tot el professorat.

→ [Informació pública sobre l'ICE](#)

Concretament, la Secció d'Universitat de l'ICE és responsable de programar el Pla de formació del professorat de la UB, per complir el precepte estatutari que recull com a dret del PDI «tenir accés a la formació permanent, amb la finalitat de garantir la constant millora de la tasca docent i investigadora».

L'activitat de formació adreçada al professorat de la UB s'aplica tant a la docència i a la gestió com a la recerca i a la transferència del coneixement, i compta amb la participació dels centres a través del Consell de Coordinació de Formació de Centres [<http://www.ub.edu/ice/uni/forcentre>]. L'objectiu general és impulsar la professionalització del professorat i contribuir a la millora de la qualitat de la docència universitària, a través del disseny, l'organització i la gestió de la formació permanent, i de l'assessorament, la informació i l'assistència tècnica al PDI [http://www.ub.edu/ice/seccio_universitat].

L'ICE disposa d'un **Pla de formació del PDI** que dona resposta a les necessitats d'actualització de les competències docents lligades al desenvolupament professional del professorat i a les expectatives de la UB de disposar d'una plantilla de professorat qualificada i preparada per assumir els reptes promoguts per el EEES.

→ [Pla de formació del professorat \(2016\)](#)

Concretament, pel que fa a la **formació en docència**, l'ICE ofereix:

a) **Màster de Docència Universitària per a Professorat Novell.** Aquest màster té com a objectiu general aportar una formació bàsica al professorat novell i als becaris amb tasques docents assignades, una formació que els permeti desenvolupar el procés de professionalització com a docents universitaris. La Facultat proposa, per a cada convocatòria, un nombre màxim de professors que la UB convida a participar en el màster amb matrícula gratuïta. Els professors proposats són suggerits pel degà de la Facultat entre els professors novells que han signat contracte amb la UB i són membres d'un departament adscrit a la Facultat.

→ [Màster de Docència Universitària per a Professorat Novell](#)

b) **Formació permanent.** L'ICE ofereix periòdicament formació per al professorat de la Universitat de Barcelona de tipus generalista, específica o monotemàtica, en les competències docents metodològica, de planificació i de gestió de la docència, comunicativa, interpersonal, de treball en equip, d'innovació; oferta general de

tallers presencials, semipresencials i en línia; jornades d'intercanvi d'experiències; i bones pràctiques docents. Igualment, des dels centres es poden proposar activitats específiques de formació que tinguin presents necessitats específiques. A la Facultat de Dret aquestes demandes es canalitzen mitjançant la vicedegana d'Afers Acadèmics, que és la coordinadora de formació, i es duen a terme a iniciativa pròpia o a petició dels departaments i grups d'innovació docent. Alguns exemples d'aquests cursos acreditats:

- c) **Formació en tutoria**, l'objectiu general de la qual és oferir formació, recursos i assessorament als coordinadors dels PAT i al professorat tutor, per facilitar-los el seguiment dels estudiants des de la transició secundària-universitat fins a les sortides professionals.

- d) **Formació en idiomes**, l'objectiu general de la qual és proporcionar recursos i suport al professorat que ja imparteix o es prepara per impartir docència en anglès i millorar les competències en llengua anglesa del nostre professorat: *Oral skills for teaching & research purposes* (adreçat a treballar la fluïdesa oral en anglès, amb oferta de diversos nivells) i *Basic skills and tools to teach content subjects in English* (adreçat específicament a treballar l'anglès a la docència). Tot i que actualment només s'ofereix llengua anglesa, està prevista la possibilitat d'oferir formació en altres llengües.

Com a espai de comunicació i difusió de les novetats de la Secció d'Universitats i totes les activitats formatives es va crear el **Blog Secció Universitat**: <http://www.ub.edu/ice-universitat/>

La Facultat de Dret, a més, facilita i multiplica la difusió de la informació per mitjà del butlletí informatiu –publicat amb una periodicitat quinzenal i al qual recentment s'ha incorporat un apartat específic–, el web del centre i els anuncis en els monitors informatius.

- [Oferta de cursos de formació per al professorat UB per l'ICE](#)
- [Activitats formatives del professorat del màster](#)

Cal assenyalar que a través de l'existència del **Portal «Bones pràctiques docents»** –que neix com a projecte de col·laboració interuniversitari entre l'ICE de la UB i l'IDES de la UAB per a la millora de la qualitat docent– hom pot compartir i donar a conèixer bones pràctiques docents que facilitin el desenvolupament d'activitats d'ensenyament i aprenentatge en contextos concrets. <http://www.ub.edu/bonespractiquesdocents/>

Igualment, l'ICE posa a disposició del professorat treballs que aborden qüestions vinculades, entre d'altres, amb el desenvolupament de la tasca docent amb qualitat, mitjançant col·leccions coeditades entre la Secció d'Universitat de l'ICE i l'Editorial Octaedro.

- [Publicacions ICE](#)

3.4.3.2. El Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació (CRAI)

El CRAI és un servei de la UB que dona suport a la docència, l'aprenentatge, la investigació i l'extensió universitària, i té l'objectiu de fer la difusió i facilitar l'accés als recursos d'informació i col·laborar en els processos de creació del coneixement.

Pel que fa a la docència, aquesta tasca de suport es concreta a oferir al professorat ajuda per a l'elaboració i preparació de material docent i la planificació de les assignatures.

Per dur a terme aquesta tasca, es disposa d'una estructura integrada per:

- Els Punts de Suport a la Docència, ubicats a cadascuna de les biblioteques del CRAI,
- la Unitat de Suport a la Docència, especialitzada en l'elaboració de materials docents,
- la Unitat d'Innovació i Difusió, que gestiona les convocatòries del Programa de Millora i d'Innovació Docent i l'Oficina de Difusió del Coneixement per assessorar en temes de drets d'autor.

→ [Servei del CRAI de suport a la docència](#)

3.4.3.3. Grups i projectes d'innovació docent

Programa de Millora i Innovació Docent (PMID). A través d'aquest programa, la UB convoca periòdicament ajuts econòmics i suport metodològic a projectes d'innovació docent que contribueixin a la qualitat docent i a la millora continuada de la docència amb dues modalitats: projectes d'innovació docent i projectes de reconeixement i consolidació de grups d'innovació docent; molts dels quals en coordinació amb l'ICE i els serveis de suport a la docència del CRAI. Actualment la Facultat de Dret disposa de 9 projectes d'innovació docent en desenvolupament i 4 grups d'innovació docent reconeguts, 3 dels quals consolidats.

→ [Informació pública sobre els grups i els projectes d'innovació docent.](#)

Programa de Recerca en Docència Universitària. Aquest és un programa impulsat per l'ICE de la Universitat de Barcelona, que té com a principal objectiu promoure la creació d'equips de recerca que contribueixin a generar i difondre coneixement interdisciplinari sobre l'ensenyament universitari. Per aconseguir aquest propòsit, es convoquen anualment els ajuts REDICE. Entre d'altres objectius, la convocatòria pretén fomentar la creació, consolidació i ampliació d'equips i xarxes multidisciplinàries de recerca que tinguin com a objecte d'estudi el coneixement sobre l'ensenyament universitari i que permetin desenvolupar i difondre estudis de qualitat.

→ [Informació projectes REDICE de la Facultat de Dret](#)

3.4.3.4. Suport al professorat pel servei MID-Dret

MID-Dret és un servei tècnic de la Facultat de Dret adscrit al Vicedeganat d'Afers Acadèmics i atès per personal tècnic amb perfil professional pedagògic. Entre les funcions que exerceix en destaca el suport i l'assessorament al professorat en matèria de metodologia docent i avaluació. Les seves accions s'emmarquen en les línies d'actuació següents: assessorament i suport personalitzat a l'acció docent del professorat –incloses les consultes en matèria d'ús del Campus Virtual UB; coordinació de l'acció i la formació dels becaris de suport a la docència; assessorament i orientació pedagògica personalitzat a l'alumnat i elaboració, a proposta del professorat, de materials didàctics de suport a les activitats d'aprenentatge dels estudiants.

→ [Web del servei MID-Dret](#)

3.4.3.5. Mobilitat del professorat

Una de les prioritats de la Facultat de Dret és promoure el perfil internacional del seu professorat i dels seus investigadors per tal que puguin assolir una visió comparada de la formació, de la recerca en els seus àmbits i facilitar la participació en activitats docents i projectes de recerca d'abast internacional. Considera igualment important reforçar la participació de professorat qualificat procedent d'altres universitats en les activitats acadèmiques i de recerca de la Facultat de Dret, de manera que estudiants i PDI de la UB puguin entrar en contacte amb altres perspectives científiques i culturals. Per aquesta raó es promou l'acollida temporal d'investigadors estrangers de prestigi internacional en activitats docents i en grups de recerca de la UB.

Aquesta acció es duu a terme en el marc de la normativa de la UB reguladora de les activitats de mobilitat del seu PDI, així com la participació en l'activitat docent i de recerca del PDI visitant.

- http://www.ub.edu/web/ub/galeries/documents/sites/transparencia/normativa/pas_pdi/normativa_llicencies.pdf
- http://www.ub.edu/uri/professorsNOUB/Normativa_collaboradors%20final_CA ST.pdf
- http://www.ub.edu/uri/professorsNOUB/mobilitat_docent.htm
- http://crai.ub.edu/sites/default/files/reglaments/reglament_bibliotecadigital_2015.pdf

La mobilitat del PDI es produeix en diferents entorns: a través de les diverses accions del programa Erasmus+, a través de programes de mobilitat internacional propis de la UB gestionats des del Rectorat, a través de programes de mobilitat externs a la UB, a través dels programes de promoció de la recerca, a través dels projectes de recerca en els departaments o instituts, i també fora de qualsevol programa de mobilitat o de recerca. Per aquest motiu, tot i els mecanismes esmentats, és difícil quantificar el nombre d'estades o de visites docents o de recerca que els nostres professors fan durant el curs acadèmic o que rep la Facultat de Dret, atès el grau de descentralització que hi ha.

Actualment, el PDI de la Facultat pot beneficiar-se de diverses convocatòries. Algunes són externes i les ofereix, en diverses mobilitats, el Ministerio de Educación, Cultura y

Deportes o el Ministerio de Economía, Industria y Competitividad o l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca de la Generalitat de Catalunya per a formació de doctors que preveuen estades breus a l'estranger.

Altres són promogudes per la mateixa UB. Es poden destacar les convocatòries següents:

- Convocatòria de beques en el marc del programa Erasmus+ per a professorat de la UB:

- En la modalitat K103 (ERASMUS-STA), per a mobilitats amb finalitat docent. A la darrera convocatòria, la Facultat de Dret ha ofert mobilitat amb 65 universitats en el marc del programa Erasmus+ per a mobilitat docent (PDI de la UB i PDI convidat).
- En la modalitat K107 amb països de fora de la Unió Europea (ERASMUS-STA), per a mobilitats amb finalitat docent i de formació. A la darrera convocatòria la UB participa en aquesta acció amb una oferta de mobilitat amb 18 universitats de fora de la Unió Europea, a Bosnià i Hercegovina, Canadà, Jordània, Marroc, Palestina, Rússia, Ucraïna i Xina (PDI de la UB i PDI convidat).

- Convocatòria d'ajuts per a estades d'immersió lingüística en universitats de parla anglesa, en el marc d'un programa propi de la UB, conjuntament amb el Council on International Educational Exchanges -CIEE (PDI de la UB).

- Convocatòria d'ajuts per a estades post-doctorals en universitats nord-americanes, en el marc del CASA Fellows Program, subscrit entre el consorci Consortium for Advanced Studies i el Barcelona Group (PDI de la UB).

- Convocatòria de beques per a joves professors i investigadors en el marc del Programa «Becas Iberoamerica. Santander Investigación», amb el Banc de Santander (PDI de la UB).

Igualment, la Facultat de Dret de la UB ofereix suport a aquesta mobilitat a través de diverses convocatòries: d'ajuts per a la participació a congressos internacionals (PDI UB); per convidar professorat procedent d'institucions universitàries de recerca estrangeres de reconegut prestigi internacional (PDI visitant) i d'ajuts per participar en el programa de mobilitat LERU PhD Exchange Scheme, adreçat a l'alumnat del Programa de doctorat de Dret i Ciència Política.

El PDI convidat també pot accedir a la Facultat de Dret mitjançant les convocatòries de mobilitat del Grup de Coimbra, al qual pertany la UB: Scholarship Programme for Young African Researchers, Scholarship Programme for Young Professors and Researchers from Latin American Universities, i Scholarship Programme for Young Researchers from the European Neighborhood.

— <https://www.ub.edu/portal/web/dret/pdi>

— <https://www.ub.edu/portal/web/dret/recerca>

— <https://www.ub.edu/portal/web/dret/convocatories-ajuts>

— <http://www.ub.edu/uri/professorsUB/profUB.htm>

3.4.3.6. Altres accions: Beques de suport directe a la docència convocades per la Facultat de Dret

La universalització del sistema d'avaluació continuada, i l'elevat nombre de crèdits que imparteixen molts docents, ha provocat un increment notable de les tasques mecàniques, rutinàries i burocràtiques vinculades a la docència. Per aquest motiu, es dissenya un programa de suport directe a la docència, amb personal becari contractat que assisteix de manera directa el professorat de la Facultat en el desenvolupament i execució d'aquestes feines que envolten la preparació de la tasca docent però que esdevenen cada vegada més necessàries per tal d'incrementar la qualitat de la docència que s'imparteix a les aules (preparació de materials, recerca d'informació bibliogràfica, jurisprudencial, legislativa i d'altres). Des del 2010-2011, la Facultat convoca les primeres setmanes del curs acadèmic beques per donar suport directe a la docència del professorat que imparteix classe en els títols oficials. Aquest darrer curs 2016-2017 el nombre de beques convocades va ser de 9.

→ [Beques de col·laboració amb els departaments de la Facultat de Dret](#)

Es considera que aquest estàndard s'assoleix adequadament. El professorat del màster compleix els requisits i els nivells de qualificació acadèmica exigits per la titulació i té una acreditada experiència docent i investigadora. La majoria del professorat participa activament en projectes i grups de recerca. El nombre de professorat es considera molt adequat per impartir la titulació, i la gran majoria del professorat disposa d'una dedicació a temps complet que li permet desenvolupar les seves funcions acadèmiques, de recerca i d'atenció als estudiants. El baix percentatge de respostes a les enquestes de satisfacció comporta que disposem d'informació poc representativa sobre el grau de satisfacció dels estudiants. Tal com s'ha evidenciat, des de la Universitat i la Facultat s'ofereix suport i oportunitats perquè el professorat pugui desenvolupar-se professionalment tant en la vessant acadèmica com en la de recerca.

3.5. Estàndard 5: Eficàcia dels sistemes de suport a l'aprenentatge

3.5.1. Els serveis d'orientació acadèmica donen suport adequadament en el procés d'aprenentatge i els serveis d'orientació professional faciliten la incorporació al mercat laboral

Amb caràcter general, a la Facultat de Dret el conjunt articulat d'accions d'orientació acadèmica i professional de l'alumnat forma part del nucli dur del projecte docent de la Facultat de Dret per als ensenyaments de grau i màster. No obstant això, pel que fa a l'orientació professional, aquesta es fa dins el context de cadascuna d'aquestes titulacions, en diferents moments i amb intensitat diferent. En els estudis de grau, en la mesura que estan adreçats a donar una formació més generalista, encaminada a la preparació per a l'exercici d'activitats professionals, hi preval l'orientació acadèmica ja des de l'inici, i només en els darrers cursos és necessària la professional. En canvi, en els estudis de màster, destinats a donar una formació més avançada, que té com a principal finalitat l'especialització acadèmica o professional de l'estudiant, l'orientació acadèmica i professional estan estretament vinculades durant tots els estudis, tot i que

l'orientació professional esdevé una peça clau en un moment anterior: el de la selecció de l'ensenyament concret del màster que es vol cursar. I és precisament en aquest moment en el qual el sistema de suport d'orientació professional que ofereix la Facultat té plena operativitat i eficàcia com a element que forma part, amb una visió integradora, del projecte docent de la Facultat de Dret.

Aquesta concepció unitària està plasmada en el **Pla d'acció tutorial (PAT)** que, des de fa anys, articula el desenvolupament de l'acció d'assessorament i orientació a tots els estudiants dels ensenyaments que ofereix la Facultat. El darrer ha estat aprovat per Junta de Facultat en data de 26 de maig de 2017.

→ [Pla d'acció tutorial de la Facultat de Dret](#)

Al marge del PAT, la Facultat duu a terme diverses accions complementàries específiques d'orientació acadèmica per a l'alumnat, i disposa d'un conjunt de serveis especialment destinats a l'orientació professional i d'ocupabilitat de l'estudiant. I des d'una perspectiva institucional de centre, a totes les anteriors s'hi han d'afegir els recursos materials destinats a l'aprenentatge (aules de docència, d'informàtica, mitjans digitals i audiovisuals, Biblioteca i fons documental, etc.), l'adequació i la suficiència dels quals, atenent el nombre d'estudiants i les característiques de les titulacions, avalen el compromís de la Facultat amb la qualitat dels ensenyaments que imparteix.

La finalitat última de l'atenció als estudiants, acadèmica i professional, i amb especial significació l'atenció tutorial, està directament orientada a facilitar les condicions d'aprenentatge dels estudiants i millorar, directament o indirectament, la seva formació acadèmica i professional per tal d'optimitzar les oportunitats de sortida en el mercat laboral i en l'exercici de la seva futura professió. L'acció tutorial, en definitiva, pretén incrementar el rendiment acadèmic de l'estudiant a partir d'una millor integració de l'individu dins del sistema universitari, i a partir d'un guiatge i suport personalitzat que pretén aconseguir que cada individu produeixi intel·lectualment el màxim de si mateix.

També convé assenyalar que, a banda de l'orientació ordinària que es dona a l'estudiant per part de la Secretaria, el caps d'estudis, etc. i l'ordinària o estructural de la Universitat per part del SAE (Servei d'Atenció a l'Estudiant), la Facultat ofereix tres serveis específics d'orientació: el servei MID-Dret (d'assessorament acadèmic per als estudiants), l'Oficina de Relacions Internacionals (d'orientació en programes de mobilitat) i l'Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball (destinat específicament a l'orientació professional).

El PEQ 050 recull amb detall tots els processos vinculats a l'orientació acadèmica i professional dels estudiants, tant de les línies del PAT com de les accions concertades d'orientació.

→ [PEQ 050 Orientació a l'estudiant](#)

3.5.1.1. El disseny de les accions d'orientació en el Pla d'acció tutorial de la Facultat de Dret (PAT)

El PAT de la Facultat de Dret vigent és una continuació de l'anterior PAT aprovat l'any 2013, adoptat per adaptar i adequar l'acció tutorial de la Facultat, entre d'altres, a les noves necessitats derivades del desenvolupament dels ensenyaments de grau, de l'expansió dels màsters universitaris i a les derivades de l'entrada en vigor de la nova normativa de permanència de la UB. La coordinació general de totes les actuacions previstes en el PAT recau en el Vicedeganat d'Afers Acadèmics.

Des d'un punt de vista cronològic, de l'accés i de l'evolució de l'estudiant a la Facultat de Dret, el PAT de la Facultat presenta, quant als graus, les línies següents:

- En cadascun dels graus: Tutoria prèvia a la matriculació; tutoria grupal i coordinació docent a tots els estudiants de primer de tots els graus; tutoria de titulació (a partir del primer curs de grau); tutoria de sortides professionals (al darrer curs de grau); i tutoria d'excel·lència.
- Transversals per a tots els graus i màsters: Tutoria d'esportistes d'elit (a partir del segon curs de grau); tutoria d'estudiants amb necessitats especials (NERE); i tutoria de mobilitat.

3.5.1.2. Les accions integrades d'orientació acadèmica i professional als màsters

a) Prèvies

Sessions informatives i inaugurals dels màsters, que s'integren dins del **Fòrum d'Ocupació i Postgrau**. Tot i que, per als estudiants de grau aquest Fòrum és també una acció d'orientació professional (vid. *infra*), als futurs estudiants de màsters, que encara són estudiants dels graus, el Fòrum els ofereix informació sobre l'oferta general de màsters universitaris i propis, així com informació sobre el pla d'estudis i les sortides professionals de les diferents titulacions de postgrau. En el marc del Fòrum es van dur a terme tres accions diferenciades:

- Conferència per part del Vicedeganat d'Afers Acadèmics i la directora de l'Escola de Postgrau sobre tota l'oferta de màsters universitaris i títols de postgrau propis dins del Fòrum d'Ocupació i Postgrau (29 de març de 2017).
→ [Programa del Fòrum d'Ocupació i Estudis de Postgrau](#)
- Estand de l'Escola de Postgrau per a la difusió de l'oferta formativa de màsters universitaris (29 de març de 2017).
- Un estand per a cada un dels màsters i postgraus propis de la Facultat de Dret (29 de març de 2017).

Adicionalment, alguns màsters programen sessions informatives específiques per tractar temes més concrets relatius al desenvolupament del màster i de les gestions de matrícula. Aquestes sessions s'acostumen a fer després de la preinscripció, tot i que algun màster n'ha fet alguna abans de la preinscripció per demanda dels mateixos estudiants de grau.

Taula E.5.1. Sessions informatives i inaugurals dels Màsters Universitaris. Curs 2017/18

Màster universitari	Data de la sessió
---------------------	-------------------

Màster d'Advocacia	12 de setembre, 18 hores, Aula Magna
Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal	12 setembre, 15 hores, Saló de Graus
Màster d'Estudis Jurídics Avançats	4 de setembre, 10 hores, SEM 1 12 de setembre, 16 hores, aula 22C
Màster de Gestió Pública Avançada	5 i 12 de setembre, 16 hores, Seminari 1
Màster de Dret de l'Empresa i els Negocis	13 setembre, 12 hores, Saló de Graus
Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional	16 de setembre, 16 hores, Seminari 1
Màster de Gestoria Administrativa	20 de setembre, 16 hores, Seminari 1
Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia	13 de juliol, 16 hores, Seminari 1
	18 de setembre, 16 hores, Seminari 3

Font: Facultat de Dret

En aquest sentit, des de cadascun dels màsters s'envia, via correu electrònic, una carta informativa sobre totes les gestions relacionades amb la matrícula. En el curs 2017-2018 s'ha implantat la tutoria prèvia dels estudiants amb el coordinador abans de la matrícula.

- [Carta informativa sobre la matrícula](#)
- [Tutoria prèvia a la matrícula](#)

Informació pública sobre l'oferta de màsters i postgraus. Tota la informació sobre els màsters universitaris i els estudis de postgrau propis està publicada en el web dels màsters de la Facultat de la UB. En aquest espai, l'estudiant pot consultar la informació necessària (continguts, sortides professionals, requisits d'accés, etc.) de tota l'oferta de màsters, amb l'objectiu d'assessorar-se abans de la preinscripció. Per altra banda, la Facultat difon una publicació que recull en una sola guia tota l'oferta de màsters i postgraus. També la Universitat de la Barcelona disposa d'un espai web només dedicat a l'oferta de màsters.

- [Oferta màsters Facultat de Dret](#)
- [Oferta de màsters UB](#)

Acte oficial d'inauguració del curs de la Facultat de Dret. L'acte inaugural està adreçat a tots els estudiants de la Facultat de Dret –també els de màsters–, tots els professors i tot el personal d'administració i serveis. S'hi llegeix la lliçó inaugural, per part d'un professor de la Facultat, es reparteixen mencions entre els alumnes destacats del curs anterior, i el degà s'adreça als assistents.

- [Difusió de l'acte oficial d'inauguració del curs \(butlletí de la facultat\).](#)

Específicament, pel fa al màster d'Estudis Jurídics Avançats, la coordinació del màster i el personal al servei de l'Escola de Postgrau duen a terme una importat tasca **d'assessorament personalitzat** per als estudiants que provenen de països americans. Aquest assessorament es projecta, sobretot, en qüestions relatives a la gestió burocràtica de l'estada temporal que implica cursar el màster.

b) Durant els estudis de màster

Pel que fa als màsters, al marge de l'operativitat de les tutories transversals, el PAT preveu una sola línia tutorial, de caràcter acadèmic, que acostuma a fer el mateix coordinador del màster –o una persona nomenada per ell– i la duu a terme en el marc de les directrius generals establertes en el PAT.

→ [Informació pública sobre el PAT](#)

Aquesta tasca de tutorització dels coordinadors del màster és constant durant tot l'ensenyament, i es duu a terme de forma presencial o mitjançant correu electrònic. Se centra especialment en la tria d'assignatures o especialitats, o a l'hora de detectar possibles incidències de funcionament i prendre, en el aquest cas, les mesures adients per solucionar-les. Però també és especialment important en el moment de l'elecció del TFM que resulta més idoni segons quin sigui el perfil i l'orientació de l'estudiant. En la majoria de màsters hi ha un coordinador del TFM diferent del coordinador del màster.

→ [Informació pública sobre tutories dels màster d'Estudis Jurídics Avançat](#)

En el màster d'Estudis Jurídics Avançats, la coordinadora adjunta del màster és la tutora dels estudiants, i alhora també la coordinadora específica del TFM. A part de la tutoria ordinària dels estudiants, des de la coordinació del MEJA s'han dut a terme algunes accions d'orientació específiques:

- Des del curs 2016-2017 hi ha implementada una activitat específica d'acollida i tutorització dels alumnes de primer amb als objectius de: *a)* promoure el coneixement entre tots ells i els coordinadors del programa, en un clima de confiança i extraacadèmic; *b)* familiaritzar els estudiants amb la ciutat en què fan el programa; *c)* conèixer els interessos particulars de cadascun dels estudiants amb l'objectiu d'assignar-los temàtiques i tutors per al Treball de Fi de Màster en funció dels recursos de professorat disponibles. L'activitat consisteix en una caminada per la serra de Collserola. El resultat és molt positiu perquè, en una tarda de treball i entreteniment, s'avança molt en la integració del grup d'estudiants i en la seva tutorització acadèmica.

→ [Difusió acció d'acollida](#)

- Des del CRAI, i a petició de la coordinació del màster, s'organitza una sessió amb l'objectiu de donar a conèixer tots els recursos documentals que els estudiants tenen a la seva disposició, així com per explicar-ne el funcionament.
- També a l'inici de curs, s'ofereix una sessió d'informació sobre el funcionament del Campus Virtual i tot el que fa referència a l'accés a les aplicacions informàtiques a què els estudiants de la UB tenen accés.

Ambdues sessions són de una valuosíssima utilitat, no només per als estudiants que venen de fora, sinó també per als que tornen a la Facultat després d'un cert temps.

Entre les tutories transversals específiques destaquen, per la seva projecció als màster oficials:

Tutoria de necessitats especials (NERE): L'estudiant acollit al programa d'integració que ofereix la UB a través del SAE té assignat un tutor específic que l'acompanya i assessora al llarg dels estudis de màster. Si deixen de produir-se les circumstàncies que feien que l'estudiant participés en la tutoria de necessitats especials, aleshores és orientat pel coordinador del màster o per la persona en qui delegui. Dels estudiants que es van acollir a aquest programa, cap no estava cursant màsters.

Taula E.5.2. Nombre de tutories de necessitats especials. Curs 2016-2017

Necessitat especial	N.	Necessitat especial	N.
Dislèxia	8	Auditiva	1
TDA-H	5	Cardíaca	1
Mobilitat/motriu	4	Distonia de l'escrivent	1
Depressió	2	Fibromiàlgia	1
TOC / trastorn de la personalitat	2	Ileïtis	1
Ansietat aguda	1	Lupus-Ictus	1
Parkinson	1	Tumor cerebral	1
Síndrome d'Asperger	1	TOTAL	31

Font: Facultat de Dret

Tutories de pràctiques externes. La Facultat de Dret, amb l'impuls i la coordinació del Vicedeganat de Relacions Institucionals, ofereix a l'alumnat un ampli programa de pràctiques externes curriculars i no curriculars que es duen a terme en diferents entitats col·laboradores, com ara despatxos, empreses, i institucions i organismes vinculats als àmbits professionals dels graus i màsters.

Tal com es preveu en el reglament, la Facultat de Dret disposa de la [Comissió de Pràctiques](#), que té les funcions d'acordar la proposta de catàleg de pràctiques curriculars i traslladar-la a la Comissió Acadèmica perquè l'aprovi, establir criteris de coordinació entre les pràctiques dels diferents ensenyaments i conèixer i informar sobre la proposta de nomenament dels coordinadors de pràctiques dels ensenyaments i dels màsters universitaris.

Les pràctiques externes als màsters, quan estan previstes, son de caràcter extracurricular, i els estudiants les poden fer amb caràcter voluntari durant el període de formació. Aquestes pràctiques estan adreçades a afavorir la professionalització i la inserció laboral dels estudiants de la Facultat mitjançant el servei que ofereix l'Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball, i no formen part del pla d'estudis.

La informació sobre les pràctiques externes es publica de forma actualitzada als webs dels graus i màsters que l'ofereixen com a assignatura obligatòria o optativa, i al web de l'Oficina de Pràctiques.

La gestió de les pràctiques externes curriculars de grau i de les pràctiques de les clíniques jurídiques es duu a terme a través de la Secretaria d'Estudiants i Docència, i la gestió de les pràctiques externes curriculars de màster i de totes les no curriculars es fa des de l'Oficina de Pràctiques. En ambdós casos, el Sistema de Garantia de la Qualitat disposa del procediment PEQ 070 sobre «Gestió de les pràctiques externes» que regula

les accions i els agents implicats en aquests processos, seguint la normativa de la UB sobre pràctiques externes.

- [Informació pública sobre les pràctiques externes](#)
- [PEQ 070 «Gestió de les pràctiques externes»](#)
- [Normativa UB pràctiques externes: curriculars i extracurriculars](#)
- [Dades sobre estudiants i entitats participants en les pràctiques externes del curs 2016-2017](#)

Atès que el màster d'Estudis Jurídics Avançats està orientat bàsicament a la recerca, les pràctiques externes no estan previstes en el pla d'estudis. No obstant això, es facilita als estudiants formació específica fora del pla d'estudis del màster. I en aquest sentit es poden destacar les sessions sobre com es fa una tesi doctoral des del curs 2016-2017.

- [Vídeo](#)

Tutories de mobilitat: Durant els estudis de grau i màster, l'estudiant pot gaudir, a demanda, d'una tutoria personalitzada sobre els programes de mobilitat que ofereix la Facultat de Dret; aquesta tutoria és compatible amb totes les altres, i és a càrrec de l'Oficina de Relacions Internacionals. (vid. *Infra*).

Sessions informatives sobre els programes de mobilitat. Durant el curs es convoquen diferents sessions informatives sobre els programes de mobilitat, per explicar les característiques dels diferents programes i incentivar així la participació dels estudiants, i donar informació sobre els tràmits més administratius per a la sol·licitud. A continuació es presenten les sessions que es van oferir en el curs 2015-2016.

- [Taula E.5.3. Nombre d'assistents a les sessions informatives sobre els programes de mobilitat](#)

c) Al finals dels estudis

Programa d'ocupabilitat. Des del Vicedeganat de Relacions Institucionals, amb el suport de l'Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball, s'ha dissenyat i desenvolupat un programa d'accions d'ocupabilitat que pretén enfortir les habilitats professionals dels estudiants dels graus, màsters i postgraus de la Facultat de Dret, amb la finalitat de millorar-ne la inserció laboral. Es compon, principalment, de dues accions: el Fòrum d'Ocupació i Postgraus i les activitats formatives d'orientació per a la inserció i l'ocupabilitat.

- [Programa d'ocupabilitat de la Facultat de Dret 2016-2017](#)

- **El Fòrum d'Ocupació i Postgraus** consisteix en una sessió que acull una gran varietat d'empreses, despatxos i institucions del sector públic i del sector privat, organitzats en estands, amb l'objectiu que els estudiants puguin contactar-hi personalment i lliurar els seus currículums per iniciar processos de selecció o pràctiques externes. Durant la jornada també es fan taules rodones amb diferents representants del sector.

→ [Difusió del Fòrum Ocupació i Postgraus](#)

Taula E.5.4. Nombre d'assistents al Fòrum d'Ocupació i Postgraus

	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Assistents Fòrum d'Ocupació i Postgraus	341	350	245

Fonts: Facultat de Dret

Taula E.5.5. Nombre d'assistents a les activitats formatives del Fòrum d'Ocupació i Postgraus

Conferències	
El procés de selecció	45
Crea la teva marca personal	39
Com elaborar un bon CV i la carta de presentació	55
Com preparar un <i>elevator pitch</i> : la teva presentació eficaç	55
Accés i col·legiació	51
L'oferta de postgraus de la Facultat de Dret	19
Taules rodones	
Taula rodona: <i>Curriculum Vitae</i> i entrevista	62
Taula rodona: Procés de selecció, pràctiques i inserció	41

Fonts: Facultat de Dret

- **Activitats formatives d'orientació per a la inserció i l'ocupabilitat.** Dins del marc del programa d'ocupabilitat, s'organitzen també activitats formatives en forma de jornades, tallers, simulacions i conferències que pretenen reforçar l'orientació en la inserció laboral dels estudiants. Per a algunes d'aquestes activitats es disposa del suport i la col·laboració del Servei d'Atenció a l'Estudiant de la UB. Totes les activitats s'anuncien a través del Campus Virtual de Pràctiques i Ocupabilitat i del butlletí de la Facultat de Dret. Les accions dutes a terme durant el curs 2015-2016:

→ [Taula E.5.6 Nombre d'assistents a les activitats formatives per a la inserció i l'ocupabilitat](#)

- **Orientació sobre les sortides professionals i la inserció laboral.** Al final dels estudis, tant els estudiants de grau com els de màster poden adreçar-se a l'Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball per rebre assessorament sobre com enfocar la seva recerca de feina. (*vid. infra*).

3.5.1.3. Serveis d'orientació acadèmica i professional

a) Servei d'Atenció a l'Estudiant de la UB (SAE). Aquest servei es va crear amb l'objectiu de generar un espai especialitzat per atendre d'una manera personalitzada el futur alumnat, estudiants, estudiants amb necessitats educatives especials, temporals i interculturals i per facilitar-los la informació, l'orientació, l'assessorament, el suport i

l'ajut necessaris durant tot el període d'aprenentatge i procés d'inserció professional, així com per aconseguir que tots els estudiants puguin conèixer les orientacions generals de la política universitària de la UB.

→ [SAE](#)

b) Servei MID-Dret (Facultat de Dret). La Facultat de Dret disposa, des de l'any 2006, del Servei MID-Dret. Es tracta d'un servei de la Facultat de Dret que ofereix assessorament als estudiants per al desenvolupament dels seus estudis: assessorament en tècniques d'estudi, suport en la planificació dels estudis, consultes del Campus Virtual, materials de suport a les activitats d'aprenentatge, orientació acadèmica; també hi rep orientació aquell estudiant que s'hagi adonat que els estudis no responen a les seves expectatives i que necessiti assessorament per reorientar-los. El servei és atès per personal tècnic amb formació psicopedagògica.

→ [Servei MID-Dret \(web\)](#)

c) Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball. Aquesta oficina és la unitat que gestiona les pràctiques externes curriculars dels màsters, totes les extracurriculars, les ofertes de treball de la borsa de treball i la que assessora els estudiants en temes relacionats amb l'orientació professional (currículum, procés de selecció, etc.) i la inserció laboral (sortides professionals, recerca de feina, etc.). També des de l'Oficina es dona suport tècnic al programa d'ocupabilitat, tant en l'organització d'activitats formatives com en l'organització del Fòrum d'Ocupació i Postgraus. L'Oficina treballa amb concordança i col·laboració amb altres unitats de la UB vinculades a l'orientació professional i la inserció laboral, com són Feina UB i el SAE.

→ [Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball](#)

e) Oficina de Relacions Internacionals. L'Oficina ofereix assessorament als estudiants sobre els diferents programes de mobilitat, s'hi gestionen tots els tràmits que els estudiants han de fer per a una estada a l'estranger i rep els estudiants estrangers que fan una estada a la Facultat de Dret. També organitza sessions informatives i sessions de benvinguda per als estudiants estrangers.

→ [Oficina de Relacions Internacionals](#)

Tot i que en aquests moments no es disposa de més resultats sobre la satisfacció de les activitats d'orientació, en el present curs 2017-2018 es posarà en marxa un sistema d'enquestes per conèixer la satisfacció sobre les activitats d'orientació professional de les sortides professionals i del Fòrum d'Ocupació i els estudis de postgrau.

3.5.2. Els recursos materials disponibles són adequats al nombre d'estudiants i a les característiques de la titulació

La Facultat disposa d'una Biblioteca i d'espais adequats per impartir una docència de qualitat i espais accessoris per tal que els estudiants puguin dur-hi a terme satisfactòriament les seves activitats formatives i d'aprenentatge. L'Administració del

Centre en gestiona i garanteix el bon funcionament. Els procediments de qualitat de la Facultat de Dret que regulen aquesta activitat són:

- [PEQ 110 «Gestió dels recursos materials»](#)
- [PEQ 120 «Gestió dels serveis»](#)

Biblioteca

El CRAI Biblioteca de la Facultat de Dret disposa d'un catàleg de més de 130.000 volums, de gairebé 1.900 revistes i de nombroses bases de dades. A més, acull altres col·leccions especials que fan la Biblioteca de la Facultat dipositària de quatre fons addicionals: el de Bioètica i Dret, el de les Nacions Unides, el de l'Observatori del Sistema Penal i Drets Humans (OSPDH) i un fons de reserva integrat per obres editades entre els segles XVI i primer terç del XIX. Cal esmentar que, pel fet de matricular-se, els alumnes accedeixen a tot els fons bibliogràfic i d'hemeroteca de la Xarxa Lluís Vives, cosa que permet posar al seu abast una de les fonts informatives i científiques més extenses d'Europa. Aquest instrumental formatiu i de recerca es completa amb un servei de préstec interbibliotecari, tant de llibres com de reproduccions d'articles de revista.

Igualment, la Biblioteca disposa d'espais de treball individual, ordinadors i màquines de fotocòpies, repartits entre els sis pisos que la integren. A més, posa a disposició dels usuaris dos ordinadors portàtils. Als espais individuals s'hi han d'afegir sis sales de treball col·lectiu, amb una capacitat d'entre 8 i 10 persones: una de reservada al professorat visitant –situada a l'hemeroteca– i les cinc restants per a l'alumnat de grau, màster i doctorat (segon, tercer i quart pis).

Tant la Biblioteca com l'hemeroteca són de lliure accés per als estudiants de la Universitat de Barcelona.

- [CRAI Biblioteca de Dret](#)
- [Taula E5.7 Usos i formació de la Biblioteca](#)

Aules amb dimensions diferents segons les funcions: Amb el conjunt d'edificis que integren la Facultat, juntament amb l'estructura modular ubicada darrere de l'edifici Ilerdense, es dona resposta adequada a les necessitats d'aules per impartir docència: hi ha aules per a la docència presencial de tipus magistral per a grups grans (>100 estudiants) i per a grups mitjans (50-100 estudiants) i aules-seminari per a la docència amb grups petits (<30 estudiants). Per les seves particularitats com a ensenyament especialitzat i pel nombre d'estudiants, els ensenyaments de màsters oficials s'imparteixen, principalment, a les aules de les estructures modulares, que són de dimensions més ajustades i estan dotades de les infraestructures més modernes i actualitzades. Puntualment, el màster d'Advocacia utilitza aules amb més capacitat (per exemple l'aula 30 de l'edifici Tomás y Valiente) o en el cas del màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia també seminaris de l'edifici principal.

- [Equipaments de les aules i seminaris de docència](#)
- [Informació pública dels espais de la Facultat de Dret](#)

Mobiliari: les aules grans i mitjanes tenen bancs fixos, però la major part d'aules petites i seminaris disposen d'un mobiliari que es pot moure fàcilment per disposar-lo segons les necessitats docents (o bé taules no fixes o bé cadires pala).

Equipaments informàtics i audiovisuals: totes les aules, des de les més grans fins a les de dimensions més reduïdes, estan equipades amb ordinador amb connexió LAN, wifi, projector, pantalles, megafonia sense fils, projector de transparències i càmeres per possibilitar connexions via *Skype*. A més, tres aules de l'edifici principal (Magna, Fons i Rius i Saló de Graus) estan habilitades per utilitzar el sistema *Mediasite*.

Aules d'informàtica: a més dels ordinadors que facilita la Biblioteca, la Facultat de Dret disposa de set aules d'informàtica dotades d'un nombre d'ordinadors que oscil·la entre els 15 i 30, segons les dimensions. Estan situades a l'edifici Ilerdense (1r pis, escala dreta) i al nou edifici (planta soterrani). Totes estan dotades d'un monitor (al matí i a la tarda) al qual poden adreçar-se els estudiants per a qualsevol informació sobre les normes d'ús i funcionament. L'horari és de 9 a 21 hores. L'accés és lliure per a l'alumnat, que accedeix als equips amb la identificació d'estudiant UB.

Aules d'estudi i espais de treball per als estudiants. Com ja s'ha assenyalat, la Biblioteca disposa de sis sales, de les quals cinc estan destinades als estudiants. És l'espai compartit que pot ser utilitzar per l'alumnat durant tot el curs i que es reforça amb l'ampliació d'horaris en període d'avaluacions. Al marge d'aquestes sales, la Facultat, abans d'iniciar-se el període d'exàmens i un cop finalitzades les classes del semestre, habilita diverses aules, amb diferents dimensions, per a l'estudi, principalment en els edificis principal i Ilerdense. Igualment, per tal de satisfer la demanda d'espais compartits, a l'edifici principal s'hi han disposat un conjunt de taules i bancs que els estudiants utilitzen amb freqüència per a la preparació d'activitats i treballs conjunts.

Serveis Lingüístics. A la Facultat de Dret l'atenció dels Serveis Lingüístics és dispensada per una tècnica lingüística i una becària de suport. A més d'oferir cursos presencials i en línia de llengües, ofereix suport a l'aprenentatge a través de l'elaboració i difusió de diferents materials útils a l'hora de redactar treballs (criteris per a l'elaboració de treballs acadèmics) o de cercar informació lingüística i terminològica.

→ [Serveis Lingüístics UB](#)

→ [Criteris lingüístics, bibliogràfics, d'estil i convencions](#)

Finalment, cal assenyalat que la Facultat posa a l'abast dels estudiants altres serveis indirectes de suport a l'aprenentatge, com ara el de reprografia i la llibreria universitària –servei que, des d'aquest curs 2017-2018 facilita l'empresa Atelier.

Satisfacció dels serveis de la UB i de la Facultat de Dret. La Universitat de Barcelona passa de forma anual una enquesta als estudiants sobre serveis, activitats i instal·lacions de la UB. En les taules següents es mostra la valoració dels estudiants de la Facultat de Dret (un total de 151 respostes) a l'enquesta del 2016. En general, els estudiants es mostren satisfets amb les instal·lacions de la Facultat de Dret, i la puntuació no difereix

gaire de la puntuació mitjana de la resta de centres. La informació sobre els resultats de l'enquesta està publicada a l'apartat «Satisfacció» del web de la Gestió de la Qualitat.

- [Resultats de l'enquesta als estudiants sobre els serveis, instal·lacions, activitats i instal·lacions de la UB. Resultats per centres \(2016\)](#)
- [Taules E.5.8 a E.5.9 sobre la valoració dels estudiants amb els serveis](#)

Aquest estàndard s'assoleix adequadament, ja que la Facultat disposa de serveis d'orientació acadèmica i d'orientació professional que donen suport d'una manera rellevant al procés d'aprenentatge dels estudiants. El Pla d'acció tutorial de centre i el PEQ 050 són els instruments en els quals es descriuen totes les accions d'orientació que el centre disposa i desenvolupa. Hi ha un pla específic per a la inserció laboral, que es basa fonamentalment en el Fòrum d'Ocupació, i els tallers o activitats d'ocupabilitat. Així com en el cas dels graus es disposa de dades sobre la satisfacció d'algunes de les accions d'orientació, en el cas dels màsters encara no s'ha implantat cap instrument per valorar el grau de satisfacció de les accions realitzades, i per tant no es disposa de dades específiques.

3.6. Estàndard 6: Qualitat dels resultats dels programes formatius

3.6.1. Els resultats d'aprenentatge assolits es corresponen amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell del MECES de la titulació

L'objectiu principal del màster d'Estudis Jurídics Avançats és proporcionar coneixements i instruments avançats per a la recerca en la disciplina del dret, així com familiaritzar l'alumnat amb els nous reptes i dilemes tradicionals a què s'enfronten les institucions i els ordenaments jurídics al segle XXI. Les competències definides en el títol (vegeu taula E.6.1.2) van ser dissenyades i han estat desplegades per complir aquest objectiu formatiu.

Tant les competències com els objectius del màster es corresponen amb el nivell MECES, ja que el màster fonamentalment persegueix que els estudiants siguin capaços de saber integrar i aplicar els seus coneixements avançats, de resoldre problemàtiques en entorns nous, de seleccionar la metodologia de treball adequada en la recerca, i de comunicar les seves conclusions en un context d'investigació científica.

Les competències bàsiques CB6, CB7, CB8 que, en termes generals, persegueixen la capacitat d'adquirir, comprendre i aplicar coneixements avançats en contextos d'investigació i en contextos multidisciplinaris, i la capacitat d'integrar coneixements i formular judicis, es veuen reflectides en la definició dels objectius i continguts formulats en les assignatures. En aquest sentit, es pot comprovar que el plantejament de les assignatures va més enllà de la simple comprensió de coneixements, i que es busca una comprensió fonamentada dels aspectes teòrics i pràctics de la disciplina en contextos d'investigació i en contextos més amplis o a priori desconeguts pels estudiants, tal com es podrà observar en la descripció dels objectius i continguts de les assignatures seleccionades per a l'avaluació.

El desenvolupament i assoliment les competències bàsiques CB9 i CB10 i les competències generals CG1-CG7 està molt vinculat amb el desplegament de continguts relacionats amb la investigació jurídica i la producció de projectes de recerca, i queden reflectides en les activitats formatives, la metodologia i el sistema d'avaluació.

Les competències específiques (CE1-CE5) es concreten en les assignatures de les especialitats que treballen la vessant més aplicada del dret en contextos d'investigació jurídica.

Els plans docents de les assignatures descriuen els continguts, la metodologia i les activitats d'avaluació per tal d'assegurar que els estudiants puguin assolir les competències de la titulació que cada assignatura té assignades.

→ [Taula E.6.1. Competències de les assignatures seleccionades](#)

Pel que fa a les assignatures obligatòries, se n'han seleccionat dues: Teories Jurídiques Contemporànies i Orientació a la Recerca. La primera dota els estudiants del marc i dels paràmetres teòrics d'anàlisi necessaris, i la segona forma en instruments metodològics propis de la investigació jurídica.

En relació amb les assignatures optatives d'especialitat, tot i que fins al curs 2016-2017 s'oferien tres especialitats: Dret Privat, Dret Públic i Dret Penal, per a aquest autoinforme només s'han seleccionat assignatures de les dues primeres especialitats: Dret de la Regulació Econòmica i del Medi Ambient, i Nous Reptes del Dret de Successions. Hem exclòs, però, les assignatures de Dret Penal. Com ja s'ha esmentat anteriorment, per millorar el funcionament del màster es va aprovar per la Comissió Acadèmica de Centre, el maig de 2017, l'acció de millora de reestructuració de les especialitats. Per a la supressió d'aquesta especialitat de Dret Penal es va tenir en compte, principalment, l'existència d'un màster propi de Dret Penal que oferia la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona juntament amb la Facultat de Dret de la Universitat Pompeu Fabra. Aquesta raó va motivar que el professorat d'aquestes assignatures fos, majoritàriament, professorat extern i associat que no va facilitar evidències de les avaluacions a la coordinació del màster una vegada finalitzat el curs. Des del present curs acadèmic 2017-2018, doncs, el Dret Penal ja no s'ofereix com a especialitat, i els estudiants només poden optar entre les especialitats de Dret Públic i de Dret Privat, que han estat mantingudes íntegrament.

Les mostres de les execucions dels estudiants de les assignatures seleccionades es publiquen a l'enllaç següent:

→ [Mostres de les execucions dels estudiants del màster d'Estudis Jurídics Avançats](#)

Taula E.6.2. Informació de les assignatures seleccionades per a l'avaluació

	Pla docent	Tipologia	Matèria	Crèdits
Teories Jurídiques Contemporànies	Pla docent	Assignatura obligatòria	Coneixements avançats del dret	6

			contemporani	
Orientació a la Recerca Jurídica	Pla docent	Assignatura obligatòria	Orientació a la recerca jurídica	3
Dret de la regulació econòmica i del medi ambient	Pla docent	Assignatura d'especialitat: Dret Públic	Dret públic	6
Nous reptes del dret de successions	Pla docent	Assignatura d'especialitat: Dret Privat	Dret privat	6
Treball Fi de Màster	Pla docent	TFM	TFM	18

**Aquesta assignatura no s'ofereix el curs 2017-2018, per tant l'enllaç correspon al pla docent del curs 2016-2017.*

3.6.2. Les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats d'aprenentatge previstos

Els plans docents de les assignatures del màster demostren que les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació estan alineats per tal de garantir l'assoliment de les competències previstes i dels objectius formatius del màster. Com s'ha comentat, el màster es caracteritza pel fet de ser un màster enfocat principalment a la recerca, i com a tal, la metodologia i les activitats d'avaluació de la majoria de les assignatures s'han dissenyat i desplegat segons aquest gran objectiu. Aquest recorregut culmina amb l'elaboració del treball de final de màster, que té un pes molt important en el pla d'estudis, una càrrega de 18 crèdits. Alhora, el pla d'estudis també inclou l'assignatura obligatòria Orientació a la Recerca Jurídica, de 6 crèdits.

L'enfocament de recerca del màster determina, en gran mesura, les activitats formatives i la metodologia. Com es pot observar a la taula E.6.3., les assignatures dediquen de forma proporcionada un terç de les hores a activitats presencials, un terç a activitats dirigides, i un terç a l'aprenentatge autònom. Les activitats formatives i la metodologia es consideren adequades per desenvolupar i avaluar les competències de la titulació, com es pot comprovar en la vinculació que hi ha entre les competències bàsiques i generals i les activitats i la metodologia següent:

- Activitat presencial, que es dedica fonamentalment a activitats teoricopràctiques en les quals s'insisteix en el marc conceptual i la fonamentació teòrica que l'alumne ha de ser capaç d'integrar, i en l'aplicació del marc teòric a situacions noves o problemàtiques. Aquestes sessions s'estructuren al voltant de classes magistrals, seminaris, treballs en grup, exposicions orals i ponències. Les competències bàsiques i generals implicades en aquesta metodologia són CB6, CB9, CG2, CG3,CG4, i CG7.
- Aprenentatge tutelat, en el qual el professor guia l'estudiant en l'elaboració de treballs, la selecció i lectura de bibliografia, l'aplicació de coneixements i teories a casos, i la discussió de les conclusions obtingudes. Les competències bàsiques i generals implicades en aquesta metodologia són CB7, CB8, CB10, CG1, CG5 i CG6.

- Foment de l'aprenentatge autònom de l'estudiant (individual o en grup) en la comprensió i la integració de coneixements, l'elaboració de treballs, la preparació de ponències, i la participació a l'aula (CB10).

Les competències específiques també estan alineades amb les diferents activitats formatives, i es treballen a través des de les tres tipologies d'activitat presencial, aprenentatge tutelat, i aprenentatge autònom.

Taula E.6.3. Activitats formatives de les assignatures seleccionades

Activitats formatives utilitzades a les diverses matèries a què pertanyen les assignatures seleccionades					
MATÈRIA 1.- CONEIXEMENTS AVANÇATS DEL DRET CONTEMPORANI Activitat teoricopràctica; treball tutelat; aprenentatge autònom					
MATÈRIA 2.- ORIENTACIÓ A LA INVESTIGACIÓ JURÍDICA Activitat teoricopràctica; treball tutelat; aprenentatge autònom					
MATÈRIA 4.- DRET PENAL Activitat teoricopràctica; treball tutelat; aprenentatge autònom					
MATÈRIA 5.- DRET PRIVAT Activitat teoricopràctica; treball tutelat; aprenentatge autònom					
MATÈRIA 10.- TREBALL FINAL DE MÀSTER Treball tutelat					
Activitats formatives	Teories Jurídiques Contemporànies	Orientació a la Investigació Jurídica	Dret de la Regulació Econòmica i del Medi Ambient	Nous Reptes del Dret de Successions	Treball de Fi de Màster
Activitat Teòrica pràctica	24h	48h	48h	48h	
Treball tutelat	25h	50h	50h	50h	450h
Aprenentatge autònom	26h	52h	52h	52h	

Font: Facultat de Dret

D'acord amb la [Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i qualificació dels aprenentatges de la UB](#), el sistema d'avaluació del màster, per defecte, és l'avaluació continuada. Els estudiants poden demanar un sistema d'avaluació única sempre que ho sol·licitin en els termes que ho requereixi la coordinació del màster i d'acord amb els plans docents. En aquest sentit, gairebé la totalitat dels estudiants segueixen el règim d'avaluació continuada, a excepció d'algun cas esporàdic.

Els sistemes i criteris d'avaluació són publicats abans de l'inici del curs a través dels plans docents i són pertinents per certificar i discriminar els resultats d'aprenentatge. El sistema d'avaluació de les assignatures del màster també està molt relacionat amb la valoració de l'adquisició de competències per a la recerca, i per això l'avaluació en moltes assignatures es concep com una primera aproximació a avaluar coneixements i habilitats relacionades amb la investigació, que seran requerits amb més intensitat i

precisió en l'avaluació del TFM. Tot i que hi ha diferents sistemes i criteris d'avaluació, cal remarcar que moltes assignatures coincideixen en una avaluació basada en l'elaboració de treballs o de projectes d'investigació i la discussió i exposició oral a classe, perquè aquest es considera el sistema més adequat per valorar l'assoliment de les competències.

La metodologia, les activitats formatives i el sistema d'avaluació de les assignatures seleccionades per a l'avaluació són adequades per al desenvolupament i certificació de les competències de títol que tenen assignades.

L'assignatura de **Teories Jurídiques Contemporànies** segueix un mètode dialèctic i d'argumentació basat en l'anàlisi de textos i la seva connexió amb la pràctica jurídica. El sistema d'avaluació es basa en la participació oral dels alumnes, en la lectura i comprensió de textos, la presentació oral i escrita de ponències, i en la participació a fòrums de discussió. (CB6, CB2, CG2, CG6).

La metodologia de l'assignatura d'**Orientació a la Recerca Jurídica** combina diferents mètodes, com ara la classe magistral, els seminaris, la cerca d'informació i les presentacions orals. Cada bloc desenvolupa un programa específic i hi aplica la metodologia adequada. L'avaluació la van fer de manera conjunta els professors responsables dels 3 blocs del curs. El pes principal de la qualificació requeria sobre el bloc 1 («El discurs jurídic: problemes epistemològics i metodològics»: 52%), no només a causa de la càrrega lectiva que tenia, sinó perquè el treball final que es demanava com a element avaluador d'aquesta part (*Índex i Introducció* del TFM) havia d'evidenciar l'aplicació de les tècniques discursives apreses prèviament en els blocs 2 («Tècniques de documentació jurídica»: 13%) i 3 («Tècniques de construcció del discurs jurídic»: 35%). (CB9, Cb10, CG3, CG4, CG5 i CG6).

En l'assignatura de **Dret de la Regulació Econòmica i del Medi Ambient**, la metodologia es basa en la combinació de presentacions teòriques, el tractament de textos i resolució de dubtes, així com la presentació oral sobre les qüestions tractades en els materials de lectura proposats. Pel que fa a l'avaluació, es basa en les presentacions escrites de comentaris crítics sobre les lectures proposades, la participació activa en forma de presentacions orals, i la presentació d'un treball escrit sobre l'anàlisi en profunditat d'alguns dels objectes de l'assignatura. (CB7, CG1, CE1, CE2, CE3, CE4, CE5).

L'assignatura de l'especialitat de Dret Privat, **Nous Reptes del Dret de Successions**, combina metodologies basades en la classe magistral, la cerca d'informació i l'estudi de cas. El sistema d'avaluació consisteix en la presentació escrita i exposició oral d'un comentari d'una sentència, la resolució d'un cas pràctic, i l'elaboració escrita d'un dictamen a partir d'un cas. (CB7, CG1, CE1, CE2, CE3, CE4, CE5). En l'edició anterior (curs 2016-2017) es va valorar molt positivament el nivell de coneixements i competències dels alumnes matriculats, i per tant es va valorar la conveniència de plantejar una avaluació continuada més exigent i amb més diversitat de proves avaluables per al curs 2017-2018.

Taula E.6.4. Sistemes d'avaluació en les assignatures seleccionades

Instrumentes avaluadors utilitzats a les diverses matèries a què pertanyen les assignatures escollides					
MATÈRIA 1.- CONEIXEMENTS AVANÇATS DEL DRET CONTEMPORANI Proves escrites; treballs dels estudiants					
MATÈRIA 2.- ORIENTACIÓ A LA INVESTIGACIÓ JURÍDICA Proves escrites; treballs dels estudiants					
MATÈRIA 3.- DRET PÚBLIC Proves escrites; treballs dels estudiants					
MATÈRIA 5.- DRET PRIVAT Proves escrites; treballs dels estudiants					
MATÈRIA 10.- TREBALL FINAL DE MÀSTER Treball; prova oral (exposició)					
Activitats formatives	Teories Jurídiques Contemporànies	Orientació a la Investigació Jurídica	Dret de la Regulació Econòmica i del Medi Ambient	Nous Reptes del Dret de Successions	Treball de Fi de Màster
Proves escrites				80	
Treballs dels estudiants	100	100	100	20	80
Prova oral (exposició)					20
Participació					
		100	100	100	100

Font: Facultat de Dret

El **Treball de Fi de Màster** (TFM) té una càrrega de crèdits superior a la resta de les assignatures (18 crèdits). Atesa l'orientació investigadora del MEJA, el TFM és una assignatura central del pla d'estudis, ja que es tracta de la principal evidència per comprovar si s'ha complert l'objectiu el màster i en quin grau els estudiants hi han assolit les competències del títol, i idealment constitueix el punt de partida dels estudis de doctorat. A més, el tema escollit per cada alumne dona un fil conductor per a la preparació de les evidències d'avaluació de la resta d'assignatures, en particular del bloc d'assignatures comunes. Per aquestes raons, la coordinació del màster intenta extreure fins a l'últim detall el procés d'elaboració del TFM, i la planificació comença molt abans de l'inici del curs, amb la petició als departaments –a la fi del curs anterior– de les línies de recerca que es proposen per als TFM del curs següent. S'està valorant la necessitat de disposar d'aquestes línies abans d'obrir la preinscripció del màster, per tal que les persones interessades puguin conèixer l'oferta de recerca abans de materialitzar la inscripció.

El procediment establert per al TFM segueix les fases següents:

1. Reunió informativa sobre el TFM. Al mes de setembre, abans de formalitzar la matrícula, els alumnes fan una primera entrevista (individual o en grup, segons la disponibilitat dels alumnes i el moment que arriben a Barcelona) amb la coordinadora, en què se'ls informa del funcionament del TFM segons el pla docent de l'assignatura, i

de les diverses opcions de planificació del TFM segons els terminis de defensa establerts per la Comissió Acadèmica del màster i la seva voluntat de fer o no el doctorat. Es fa especial èmfasi en la rellevància i la dificultat del TFM, i en la necessitat de preparar-lo amb prou antelació, i se'ls anima a aprofitar les assignatures comunes del primer semestre per fer un primer desenvolupament del tema, atesos dos fets: 1) que l'assignatura comuna **Orientació a la Recerca Jurídica** consisteix en l'aprenentatge de mètodes de recerca avançada que l'alumnat ha d'aplicar al TFM, del qual haurà d'elaborar l'índex i la introducció provisionals, que constituïran l'evidència del seu aprenentatge en l'avaluació de l'assignatura; i 2) que la càrrega de docència s'intensifica en el segon quadrimestre, raó per la qual els convé avançar al màxim en l'elaboració del TFM durant el primer quadrimestre. Durant la reunió, se'ls demana la línia de recerca general que volen seguir (no limitada a les especialitats obertes cada any al màster) i els temes específics del seu interès.

2. Modalitats de TFM. El TFM pot tractar sobre qualsevol tema abordat des de la metodologia jurídica. La distribució en les especialitats de Dret Públic i Dret Privat ofereix un marc omnicomprensiu en el qual té cabuda qualsevol disciplina jurídica, i es pot treballar amb les eines adquirides a les assignatures comunes, amb independència dels continguts específics de les assignatures d'especialitat.

→ [Campus Virtual del TFM del Màster d'Estudis Jurídics Avançats.](#)

3. Assignació del tema i del tutor. L'elecció del tema és lliure. Pel que fa a l'assignació de tutors, amb la informació obtinguda a la reunió informativa, la coordinadora fa un primer triatge dels potencials tutors segons els interessos expressats pels estudiants, en col·laboració amb els departaments. Per facilitar als estudiants dubtosos o sense un tema definit una elecció de temes i tutors, se'ls presenten les línies ofertes pels departaments. En tot cas, si un estudiant ja ha fet contactes i té l'acceptació d'un tutor, se l'hi assigna directament. Està previst que el tutor pugui ser un professor extern de la UB (en cotutoria amb un professor de la UB), tot i que fins ara mai no s'ha donat aquest cas.

De manera individual, es posa els estudiants en contacte amb els tutors seleccionats per a una primera reunió en què puguin concretar el plantejament del seu TFM. Si, com a resultat d'aquesta primera reunió, el professor preliminarment assignat o l'estudiant conclou que seria millor un tutor d'un altra disciplina, es contacta amb el departament implicat per tal que faci una nova proposta.

4. Aprovació de les propostes. Una vegada delimitat el tema del TFM i la planificació del treball amb el tutor, l'estudiant ha de presentar una proposta del projecte de TFM amb el pla de treball i el calendari que seguirà. Aquesta proposta ha de ser prèviament revisada, acceptada, i signada pel tutor. L'acceptació és un requisit previ que autoritza els estudiants a iniciar el TFM amb el tutor assignat. Els estudiants han de notificar a la coordinació del màster el tema escollit i la proposta del TFM acceptada pel tutor, d'acord amb la [normativa.](#)

5. Desenvolupament del TFM. En el transcurs de l'elaboració del TFM, l'estudiant disposa del tutor assignat per al seguiment del seu TFM, i del suport de la coordinadora del TFM, que és a la vegada la coordinadora adjunta del màster, per un costat, amb reunions col·lectives periòdiques per resoldre dubtes i ajudar en aspectes comuns del TFM (com ara la preparació de la defensa) i, per un altre, amb una comunicació constant per resoldre les incidències que es presentin al llarg d'aquest període (malentesos amb el tutor, canvis de tutor, problemes de salut, laborals o familiars) i que puguin obligar a dilatar l'elaboració del TFM més allà del termini previst. En resum, atesa la importància del TFM no es vol que en cap moment els estudiantes es trobin desatesos o desorientats.

6. Presentació i defensa del TFM. Hi ha tres terminis de defensa establerts per la Comissió Acadèmica del MEJA: gener (estudiants de cursos anteriors que han posposat la defensa del TFM), juny i setembre. Fins al curs 2017-2018, la segona convocatòria es fixava al juliol, però la data d'accés al doctorat establerta pels estudiants estrangers durant el curs 2016-2017 (30 de juny) va provocar una disfuncionalitat resolta amb un avançament de la data de defensa per als estudiants que volien continuar fent el doctorat. Durant el curs 2017-2018 s'ha avançat la data per evitar aquest problema.

Els TFM han de ser dipositats a la Secretaria del Departament de Dret Penal, Criminologia i Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals (secció de Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals) entre 10 i 15 dies abans de la defensa. D'aquesta manera, la direcció del màster pot designar un tribunal per a la defensa oral i pública, tal com estableix el pla docent.

Els tribunals d'avaluació dels TFM estan formats per dos membres: un president i dos vocals. Un dels vocals és el tutor del TFM, per dues raons, una que és estrictament de qualitat acadèmica i una altra de funcional. L'experiència que s'ha anat acumulant al llarg d'aquests anys demostra que la presència del tutor al tribunal qualificador del TFM permet unes matisacions del procés d'elaboració del TFM que es podrien escapar als altres membres del tribunal. De fet, segons els criteris d'avaluació establerts ([vegeu rúbriques d'avaluació](#)), una part de la qualificació fa referència al procés d'elaboració del TFM, només avaluable pel tutor. Cal no oblidar que, a diferència de la tesi doctoral, el TFM és una assignatura reglada d'uns estudis oficials igualment reglats, i que el TFM representa un primer treball d'investigació en el qual l'estudiant treballa de manera autònoma uns estudis de caràcter avançat. Els tutors solen ser extremadament crítics amb els treballs dels seus estudiants i exposen francament el que consideren els punts febles i les dificultats que l'estudiant ha hagut de superar i en quina mesura les ha superat. En qualsevol cas, el seu criteri ajuda a confirmar l'opinió del tribunal, però en cap cas ni la substitueix ni s'hi oposa. Per altra banda, també constitueix un mitjà d'interlocució essencial amb l'alumne quan el TFM pot ser retirat de la lectura pública o a l'hora de fixar les millores que s'hi han de tenir en compte en una eventual reavaluació. El motiu d'ordre funcional respon a la dificultat de comptar amb prou professors per constituir els tribunals d'avaluació del TFM. El baix nivell de retribució interna que la UB atorga a la tutorització en hores PDA, i la no obligatorietat dels professors a formar-

ne part, dificulta molt la configuració dels tribunals. Aquest problema estructural que enfronten els màsters oficials s'agreuja en el cas del MEJA, atesa la varietat de disciplines que poden ser objecte del TFM i que requereixen un alt grau d'especialització dels membres dels tribunals. El fet que el tutor formi part del tribunal facilita molt l'organització dels tribunals per a la defensa d'uns de 30 TFM anuals de diferents especialitats.

La defensa del TFM es fa en un acte públic, en què el candidat disposa d'uns 20 minuts per exposar els aspectes rellevants del procés d'elaboració del TFM (hipòtesi, fonament teòric, metodologia i, necessàriament, les seves conclusions). Un cop finalitzada aquesta exposició, el tribunal, per l'ordre usual en aquests actes, fa les observacions o exposa les qüestions que considera adients, en un temps, en conjunt, no superior als 30 minuts. Tot seguit, el candidat exposa les respostes que considera adients.

Un cop finalitzada l'exposició i la defensa, el tribunal delibera la qualificació, que té en compte el TFM presentat, la defensa oral i les respostes a les observacions o qüestions expressades, a més dels procés d'elaboració (qualificat pel tutor). El tribunal avalua en conjunt el TFM en totes les vessants, recollides en les rúbriques que es distribueixen als membres del tribunal i que estan disponibles per als estudiants al Campus Virtual. Només en el cas que sigui necessària la reavaluació, es plantegen oralment els punts de mancances en el TFM, a fi de corregir-los en la reformulació del treball perquè sigui reavaluat a la convocatòria següent.

- [Rúbriques d'avaluació del TFM del màster d'Estudis Jurídics Avançats.](#)
- [Taula E.6.5. Llista dels TFM. Curs 2016-2017.](#)

3.6.3. Els valors dels indicadors acadèmics són adequats per a les característiques de la titulació

Les dades facilitades demostren que els indicadors acadèmics són adequats i satisfactoris. Pel que fa a la taxa de rendiment acadèmic, disminueix sensiblement del curs 2014-2015 al 2015-2016, ja que passa d'un 90,9 % a un 78,6 %. La disminució de la taxa de rendiment del curs 2015-2016 la marca un augment de la taxa de no presentats, i no tant el fet que els estudiants no superin les assignatures a què s'havien matriculat. En el curs 2015-2016 cinc estudiants matriculats acaben no presentant-se a cap dels crèdits a què s'havien matriculat, dos dels quals ho fan en els cursos posteriors i finalment es titulen, i 3 no es matriculen en els cursos següents.

Tot i no disposar de dades certificades sobre l'abandonament, des del centre s'ha analitzat el comportament de les cohorts del curs 2014-2015, 2015-2016 i 2016-2017. En aquesta anàlisi, s'ha observat que la trajectòria dels estudiants no sempre és lineal, és dir, que en força ocasions hi ha alumnes que deixen de matricular-se un curs i reprenen els estudis el curs següent. Per aquesta raó, observem que les taxes d'abandonament del curs 2015-2016 i 2016-2017 estan per sobre de les previsions en la verificació del màster. Aquestes taxes poden estar condicionades per diferents motius. Primerament, cal tenir en compte que des del curs 2015-2016 més del 70 % dels estudiants són

estrangers, i que per tant la seva trajectòria acadèmica moltes vegades està condicionada a la seva estada temporal a Barcelona. En aquest sentit, també cal tenir en compte que el fet que el TFM es pugui fer a distància (la defensa oral es pot fer via *Skype*) i que el procediment de matrícula sigui en línia, comporta que molts d'aquests estudiants deixin el TFM per al curs següent i fins i tot per a dos cursos posteriors. Tampoc cal menystenir la possibilitat que alguns dels estudiants que es matriculen i que no acaben cursant cap de les assignatures a què s'han matriculat utilitzin l'accés al màster com a via per obtenir el visat d'estudiant.

Quan analitzem les dades sobre l'abandonament, s'ha de tenir en compte que l'estudiant pot matricular-se durant dos anys després del curs d'accés sense demanar cap autorització especial. Això de vegades comporta que hi hagi un flux d'estudiants que deixen el màster temporalment i que s'hi reincorporen al cap d'un temps. Per aquesta raó no podem considerar les taxes d'abandonament del curs 2015-2016 i 2016-2017 com a definitives, perquè els alumnes encara estan en disposició de poder-s'hi matricular sense demanar cap autorització especial. La taxa d'abandonament del curs 2014-2015 és del 12,20 % amb un valor molt aproximat al valor estimat en la memòria de verificació.

La taxa d'eficiència és del 100 % en el dos cursos, per tant la relació entre els crèdits establerts en el pla d'estudis i el nombre de crèdits a què s'han matriculat els estudiants per poder-se titular és altament satisfactòria.

La durada dels estudis se situa entre un any i menys d'un any i mig, per tant els estudiants que tenen una trajectòria lineal en els seus estudis, s'acaben titulant en un temps proporcionat d'acord amb el pla d'estudis.

L'estudi de cohorts ens demostra que la taxa de graduació és força satisfactòria, si tenim en compte que el 85,37 % dels estudiants de la cohort del curs 2014-2015 s'acaba graduant, i un 80,49 % ho fa en $T+1$. En el curs 2015-2016 la taxa de graduació $T+1$ se situa en un 69,23 %, una mica per sota del curs anterior.

Taula E.6.6. Evolució dels indicadors de rendiment acadèmic

	2014-2015	2015-2016
Taxa de rendiment	90,97	78,64
Taxa d'eficiència en t	100	100
Durada mitjana dels estudis	1	1,24
Taxa d'abandonament	n.d.	n.d.
Taxa de graduació en t	n.d.	n.d.
Taxa d'èxit *	100	100
Taxa de presentats*	90,97	78,64

Font: Planificació Acadèmica UB

*Font: Dades provisionals de la Facultat de Dret

Taula E.6.7. Estudi de cohorts del màster d'Estudis Jurídics Avançats

Curs inicial de la cohort	2014-2015		2015-2016		2016-2017	
Grandària de la cohort	41	100,00	26	100,00	25	100,00
Nombre d'abandonaments 2015	4	9,76				
Nombre d'abandonaments 2016	1	2,44	3	11,54		
Nombre d'abandonaments 2017	0	0,00	3	11,54	6,00	24,00
Total abandonaments	5	12,20	6	23,08		
Nombre d'estudiants que es tornen a matricular, curs 2015-2016	8	19,51				
Nombre d'estudiants que es tornen a matricular, curs 2016-2017	3	7,32	8	30,77		
Nombre d'estudiants que es tornen a matricular, curs 2017-2018	1	2,44	2	7,69		
Nombre de titulats en <i>t</i>	29	70,73	16	61,54	14,00	56,00
Nombre de titulats en <i>t+1</i>	4	9,76	2	7,69		
Nombre de titulats en <i>t+2</i>	2	4,88				
Suma de titulats	35	85,37	18	69,23		

Font: Facultat de Dret

Els resultats acadèmics de les assignatures també es consideren molt positius. En la majoria de les assignatures la taxa de rendiment i la taxa d'èxit és del 100 %, i la taxa de no presentats gairebé mai supera el 10 %. La taxa de no presentats més alta correspon a l'assignatura de TFM (2014:11,43 %; 2015:29,63 %; 2016:11,54 %), que respon als estudiants que no presenten el TFM en la convocatòria que els toca, ja sigui per decisió personal o per recomanació del tutor.

El nivell de qualificacions també es considera satisfactori, ja que el notable és la qualificació majoritària en les assignatures (47,47 %), seguida de l'excel·lent (28,57 %) i per últim l'aprobat (13,36 %).

Taula E.6.8. Qualificacions de les assignatures del màster. Curs 2016-2017

	MH	EX	N	A	S	No presentats	Total matriculats
Construcció Històrica del Dret Contemporani	0	9	15	0	0	2	26
Teories Jurídiques Contemporànies	0	5	16	3	0	1	25
Tendències Actuals del Dret Comparat	0	6	14	5	0	2	27
Orientació a la Recerca Jurídica	2	3	13	5	0	3	26
Reptes Actuals del Dret Constitucional	0	1	9	0	0	1	11
Sistemes Jurídics Multinivell	0	9	2	0	0	1	12
Dret Administratiu Europeu i Local	1	2	4	4	0	1	12
Dret de la Regulació Econòmica i del Medi Ambient	1	1	7	3	0	1	13

Problemes Actuals de la Teoria General del Delicte	0	1	2	1	0	0	4
Constitució i Garanties Penals	0	0	3	2	0	0	5
Dret Penal Internacional	0	0	3	1	0	0	4
Temes Actuals de Dret Penal	0	1	2	2	0	0	5
Dret de la Persona, de la Infància i de l'Adolescència	0	4	1	0	0	0	5
La Diversitat de Models Familiars i el seu Tractament Jurídic	0	5	1	0	0	0	6
Nous Reptes del Dret de Successions	0	3	1	1	0	0	5
Dret Patrimonial	0	3	1	1	0	0	5
Treball Final de Màster	2	9	9	1	0	5	26

Font: Planificació acadèmica i docent de la UB

→ [Taula E.6.9. Evolució dels resultats acadèmics de les assignatures](#)

El baix grau de participació a les enquestes de satisfacció comporta que del curs 2016-2017 només disposem de resultats de quatre assignatures, tenint en compte que el Gabinet Tècnic del Rectorat de la UB només elabora informes d'aquelles assignatures que tenen més de tres respostes. Tot i això, els resultats obtinguts en les enquestes contestades demostren que els estudiants estan satisfets amb el desenvolupament de les assignatures. Dues estan altament valorades, per sobre del 9, i les altres dues tenen una valoració per sobre del 6.

Els estudiants opinen que respondre a les enquestes no és prioritari, i que simplement no les contesten perquè no troben el moment adient per fer-ho. Tot i això, remarquen que reben molts avisos des de la UB que els indiquen l'inici de la disponibilitat de les enquestes i la importància de respondre-les.

Taula E.6.10. Satisfacció dels estudiants amb l'actuació docent i formativa

Assignatura	Dret Administratiu Europeu i Local	Dret de la Regulació Econòmica i del Medi Ambient	Nous Reptes del Dret de Successions	Sistemes Jurídics Multinivell
Codi	571632	571633	571640	571631
Matriculats	12	13	5	13
% respostes	41,67%	30,77%	80%	25%
(1) Satisfacció global	6,80	6,25	10	9,33
(2) Activitats formatives	7,60	5,50	9,75	8
(3) Activitats d'avaluació	6,80	6,25	9,75	7,67
(4) Càrrega de treball	7,60	5	9,25	9,67
(5) Material d'estudi	6,60	8	9,50	8,67
(6) Activitat professorat	7	7	10	8,33 8,67

Font: Dades del Centre

Els resultats de l'enquesta del professorat ens indiquen que el professorat del màster d'Estudis Jurídics Avançats està satisfet amb el desenvolupament de la titulació. La valoració general que fan sobre la titulació (ítem 16) és de 4,46 sobre 6. Els aspectes més ben valorats han estat el sistema d'avaluació i la metodologia utilitzada, i el nivell formatiu dels estudiants quan es titulen. En canvi, les condicions i la qualitat de les instal·lacions i l'estructura del pla d'estudis són els aspectes menys valorats.

Taula E.6.12. Satisfacció del professorat amb el desplegament de l'ensenyament

	Nombre de respostes	Desviació estàndard	Valoració mitjana
1. El perfil d'ingrés dels estudiants	13	1,03	4,69
2. L'estructura del pla d'estudis (matèries i pes que hi tenen)	13	1,26	3,62
3. El perfil de competències (resultats d'aprenentatge previstos) en la titulació	13	1,01	4,23
4. L'organització del desplegament del pla d'estudis (grups, horaris, etc.)	13	1,32	4,08
5. Les metodologies docents que heu utilitzat	13	0,80	4,85
6. Els sistemes d'avaluació que heu utilitzat	13	0,80	4,85
7. El treball i la dedicació dels estudiants	13	1,12	4,62
8. Els recursos docents disponibles	13	1,03	4,31
9. El suport institucional per al desenvolupament de l'activitat docent (GR@D, Campus Virtual, CRAI...)	13	1,03	4,69
10. La coordinació amb la resta de docents de la titulació	12	1,24	4,08
11. Les condicions i la qualitat de les instal·lacions	13	1,41	3,15
12. (Si hi heu participat) L'organització i l'avaluació dels treballs de fi de grau	10	1,17	4,40
13. (Si hi heu participat) L'organització i l'avaluació de les pràctiques externes	1	0,00	2,00
14. El rendiment acadèmic obtingut pels estudiants de les matèries que heu impartit	13	0,83	4,77
15. El nivell formatiu assolit pels estudiants quan es titulen	13	0,95	4,69
16. La vostra satisfacció amb la titulació	13	0,88	4,43

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat

Elaboració: Gabinet Tècnic del Rectorat

3.6.4. Els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats per a les característiques de la titulació

L'estudi sobre la inserció laboral de la població titulada de màsters universitaris, elaborat per l'AQU l'any 2014, enquestava els estudiants titulats durant els cursos 2009-2010 i 2010-2011. En aquests cursos, el màster que ara es presenta per a l'acreditació no estava implantat, per tant no podem prendre les dades resultants per fer una anàlisi sobre la inserció dels titulats d'aquest màster.

El curs passat l'Escola de Postgrau va dissenyar una enquesta sobre la inserció laboral dels titulats de màster, prenent com a referència algunes de les preguntes utilitzades en

el qüestionari d'inserció laboral elaborat per l'AQU. Aquest qüestionari va ser enviat per correu electrònic als 65 estudiants titulats del màster en els cursos 2014-2015, 2015-2016 i 2016-2017. El percentatge de resposta va ser del 33,85 %.

→ [Qüestionari d'inserció laboral als titulats de màster](#)

Com es pot observar, i malgrat l'índex de resposta, la taxa d'ocupació és força alta, ja que el 72,33 % dels estudiants que respon a l'enquesta actualment està treballant. Tot i això, és important destacar que una gran part dels estudiants de màster ja estaven treballant mentre cursaven el màster.

D'entre els motius que han portat als estudiants a matricular-se en el màster, els estudiants valoren com a principal raó la possibilitat d'augmentar les oportunitats de feina, tot seguit destaquen el fet de progressar en la trajectòria professional, i són pocs els que apunten el fet d'iniciar estudis de doctorat com a motiu per cursar el màster. En aquest sentit, cal destacar que dels 18 estudiants que estaven treballant abans de cursar el màster, un 44 % canvia de feina després de cursar-lo, i dels 10 estudiants que no han canviat de feina, un 30 % afirma haver tingut alguna promoció laboral després de titular-se.

Els titulats no puntuen en un alt grau la utilitat de la formació teòrica rebuda en el màster en el seu lloc de treball, en canvi valoren més positivament la formació en investigació.

Taula E.6.13 Inserció laboral del màster

	Màster d'Estudis Jurídics Avançats
Taxa d'ocupació	72,33%
Mitjana de satisfacció amb la utilitat de la formació teòrica rebuda	5,62
Mitjana de valoració de la utilitat de la formació pràctica rebuda	6,5
Població	65
Percentatge de respostes	33,85 %

Font: Dades del centre

El 68,8 % dels titulats del màster d'Estudis Jurídics Avançats que estan treballant manifesten que la seva actual ocupació està relacionada amb el màster. A continuació es presenten les ocupacions dels estudiants.

Taula E.6.14 Feina actual dels titulats del màster d'Estudis Jurídics Avançats

	N	%
Advocats	10	62,5
Administració pública	2	12,5
Magistrada	1	6,25
Assessor mediador deute hipotecari	1	6,25
Gerent operacions	1	6,25
Venedor	1	6,25

Font: Dades del centre

Pel que fa al tipus de contractació, trobem situacions molt diverses. Un 50 % dels titulats tenen un contracte fix, un 25 % són funcionaris, i un 18,75 % són autònoms.

El 36,36 % dels estudiants estan cursant un programa de doctorat. D'aquests, el 87,50 % estudia un doctorat relacionat amb els continguts del màster, i tots l'estant cursant a la mateixa universitat que el màster.

Quant a la satisfacció de la titulació, majoritàriament els estudiants manifesten que tornarien a escollir el mateix màster i a la mateixa universitat.

Taula E.6.15 Satisfacció del màster

		Màster d'Estudis Jurídics Avançats	
Tornaries a cursar el mateix màster?	Sí	15	68,18%
	No	7	31,82%
A la mateixa universitat?	Sí	19	86,36%
	No	3	13,64%

Font: Dades del centre

A l'enllaç següent podreu accedir a l'informe que recull tots els resultats obtinguts a les enquestes:

→ [Informe complet dels resultats de l'enquesta de titulats del màster d'Estudis Jurídics Avançats](#)

L'anàlisi de les dades i evidències ens demostra que aquest estàndard s'assoleix molt adequadament. Per una banda, les evidències tant de les assignatures com del TFM mostren que el nivell dels aprenentatges satisfan molt adequadament els requisits del nivell especificat en el MECES. Tant les activitats com els sistemes d'avaluació s'alineen adequadament amb els resultats d'aprenentatge definits en la titulació, tal com ho demostren els plans docents. Per altra banda, els indicadors acadèmics mostren una adequada progressió dels estudiants i de la titulació. També els indicadors sobre la inserció laboral són molt satisfactoris i adequats a les característiques de la titulació.

4. Valoració i proposta del pla de millora

4.1. Estat de les propostes de millora establertes en els informes de seguiment

Proposta de millora	Estat de la proposta
Augmentar en un 50 % la participació dels estudiants a les enquestes	En procés d'implantació
Sessió d'orientació als estudiants que volen matricular-se en el Programa de doctorat de la Facultat de Dret	Implementada
Revisar i ajustar el procediment específic de qualitat PEQ 100 sobre les queixes i els suggeriments	Pendent
Crear un enllaç als principals indicadors i dades des del web de la titulació.	Implementada
Organitzar sessions d'acollida per millorar la integració i la dinàmica del grup	Implementada
Constitució de la Comissió de la coordinació del màster	Implementada
Revisió del pla d'estudis en relació amb les especialitats del màster per la seva poca funcionalitat	En procés d'implantació

4.2. Pla de millores de la titulació sotmesa a l'acreditació

Aquest pla incorpora les accions de millora proposades arran del seguiment i del procés d'acreditació.

Punt feble	Desigualtat entre l'especialitat de Dret Públic i Dret Privat en relació amb l'obtenció de la certificació de l'especialitat de Dret Públic
Identificació de les causes que generen el punt feble diagnosticat	El fet d'obtenir un títol en l'especialitat de Dret Públic comporta que els estudiants es decantin per l'elecció d'aquesta especialitat
Objectius a assolir	Oferir la certificació de l'especialitat de Dret Privat
Accions de millora proposades	Dissenyar i aprovar el títol propi de Dret Privat
Responsable	Coordinació del màster Escola de Postgrau
Calendari d'implantació	Curs 2018-2019
Implica modificació substancial	No
Indicadors de seguiment de l'acció millora	Oferta de la titulació
Estat de la proposta de modificació	En procés

Punt feble	Baix coneixement i poca participació dels col·lectius d'interès en el sistema de garantia de la qualitat
-------------------	--

Identificació de les causes que generen el punt feble diagnosticat	En els processos de seguiment i d'acreditació es detecta un desconeixement del sistema de garantia intern de la qualitat
Objectius a assolir	Difondre el funcionament i les accions que es deriven del SGIQ del centre
Accions de millora proposades	Dedicar un apartat del butlletí setmanal a publicar notícies i informacions derivades del SGIC de la Facultat
Responsable	Vicedeganat d'Afers Acadèmics Vicedeganat de Relacions Institucionals SAIQU
Calendari d'implantació	Segon semestre del curs 2017-2018
Implica modificació substancial	No
Indicadors de seguiment de l'acció millora	Nombre de butlletins amb informació publicada del SGIQ
Estat de la proposta de modificació	En procés

Punt feble	Disfuncionalitat de les especialitats del màster
Identificació de les causes que generen el punt feble diagnosticat	<ul style="list-style-type: none"> - Manca d'alumnes per poder desplegar totes les especialitats - Dificultat en la programació de les especialitats en relació amb el període de preinscripció i matriculació
Objectius a assolir	Racionalitzar l'oferta d'especialitats del màster
Accions de millora proposades	Modificació del pla d'estudis
Responsable	Comissió de coordinació del màster Vicedeganat d'Ordenació Acadèmica
Calendari d'implantació	Curs 2018-2019
Implica modificació substancial	Depèn dels aspectes del pla d'estudis que es vulguin modificar
Indicadors de seguiment de l'acció millora	Oferta d'especialitats
Estat de la proposta de modificació	En procés

Punt feble	Manca de dades de satisfacció de les accions d'orientació dels màsters
Identificació de les causes que generen el punt feble diagnosticat	No disposem de dades sobre la satisfacció de les accions d'orientació dirigides als estudiants de màster
Objectius a assolir	Conèixer el nivell de satisfacció dels estudiants de màster en relació amb les accions d'orientació i tutoria
Accions de millora proposades	Dissenyar una enquesta de satisfacció

	sobre l'adequació i aprofitament de les accions d'orientació
Responsable	Escola de Postgrau
Calendari d'implantació	Curs 2018-2019
Implica modificació substancial	No
Indicadors de seguiment de l'acció millora	Percentatge de resposta Nivell de satisfacció dels estudiants
Estat de la proposta de modificació	En procés

Punt feble	Falta d'evidències en algunes assignatures impartides per professorat extern i associat
Identificació de les causes que generen el punt feble diagnosticat	No s'han pogut aportar al procés d'acreditació les evidències d'algunes de les assignatures
Objectius a assolir	Disposar de les evidències d'avaluació de les assignatures impartides pel professorat extern i associat
Accions de millora proposades	Al finalitzar el curs acadèmic el professorat haurà de lliurar evidències d'avaluació a la coordinació del màster
Responsable	Coordinació del màster
Calendari d'implantació	Curs 2018-2019
Implica modificació substancial	No
Indicadors de seguiment de l'acció millora	Mostres de les execucions
Estat de la proposta de modificació	En procés

5. Evidències

5.1. Presentació del centre

1. Oferta de graus de la Facultat de Dret
2. Dret-ADE
3. Dret-CPA
4. Dret-GAP
5. Grau d'Investigació Privada
6. Doble titulació UB-EUA
7. Oferta de màsters universitaris
8. Normativa de cursos de postgrau i d'extensió universitària (aprovada pel Consell de Govern en la reunió de 29 de maig de 2013)
9. Oferta de títols propis de postgrau (web)
10. Taula 1: Personal acadèmic de la Facultat de Dret. Cursos 2015-2016 i 2016-2017
11. Taula 2: Distribució del PAS segons el lloc de treball. Cursos 2015-2016 i 2016-2017
12. Taula 3: Estudiants matriculats als graus de la Facultat de Dret. Cursos 2015-2016 i 2016-2017
13. Taula 4: Estudiants matriculats als màsters universitaris de la Facultat de Dret. Cursos 2015-2016 i 2016-2017
14. Taula 5: Dades sobre programes de mobilitat de la Facultat de Dret. Estudiants *Incoming*. Curs 2016-2017.
15. Taula 6: Dades sobre programes de mobilitat de la Facultat de Dret. Estudiants *Outgoing*. Curs 2016-2017.
16. Taula 7: Alumnes UB en programes de mobilitat nacional SICUE
17. Taula 8: Alumnes de fora en programes de mobilitat nacional SICUE a la UB

5.2. Procés d'elaboració de l'autoinforme

18. Designació dels membres del Comitè d'Avaluació Interna
19. Acta de la reunió de constitució del CAI
20. Cronograma inicial del procés d'acreditació
21. Campus virtual del CAI
22. Document de distribució de tasques
23. Convocatòria i acta de la reunió del 7/09
24. Convocatòria i acta de la reunió del 27/09
25. Convocatòria i acta de la reunió del 10/10
26. Convocatòria i acta de la reunió del 26/10
27. Convocatòria i acta de la reunió del 8/11
28. Web del procés d'acreditació
29. Mail institucional des del Deganat.
30. Butlletí de la Facultat
31. Espai de novetats de la Facultat

5.3. Valoració de l'assoliment dels estàndards

5.3.1. Estàndard 1: Qualitat del programa formatiu

32. Quadre de correspondències de les competències amb les assignatures del màster de Estudis Jurídics Avançats

Adequació del perfil d'accés dels estudiants

33. Taula E.1.1. Evolució places ofertes, nou ingrés, matriculats i titulats
34. Taula E.1.2. Procedència dels estudiants de màster
35. Perfil i requisits d'accés al màster d'Estudis Jurídics Avançats
36. Criteris de selecció per al màster d'Estudis Jurídics Avançats
37. Fòrum d'Ocupació i Postgraus
38. Taula E.1.3. Titulacions d'accés dels estudiants del màster d'Estudis Jurídics Avançats
39. Taula E.1.4. Perfil dels estudiants del màster d'Estudis Jurídics Avançats
40. Taula E.1.5. Reconeixement de crèdits
41. PEQ_040 «Definició del perfil d'ingrés, admissió, selecció i matriculació dels estudiants de màster»
42. Memòria acadèmica i indicadors de qualitat [Perfil d'accés]
43. Informes de seguiment dels màsters

Mecanismes de coordinació

44. Reglament de la Facultat de Dret
45. Convocatòries i actes CAC
46. Convocatòria Comissió de Pràctiques
47. Reglament: Consell de direcció de l'Escola de Postgrau
48. Normes reguladores dels criteris de programació, verificació i implantació dels estudis de màster universitari i dels seus plans d'estudis
49. Actes reunions de coordinació de l'Escola de Postgrau
50. PEQ 062 «Protocol d'actuacions relacionades amb la coordinació dels màsters universitaris»
51. Campus Virtual de coordinadors de màsters
52. Acta de la Comissió de Coordinació del màster d'Estudis Jurídics Avançat
53. Campus Virtual d'ús general de tots els estudiants del MEJA

Aplicació de normatives

54. Normativa de permanència de la Universitat de Barcelona per a estudiants que cursen graus i màsters universitaris (Consell de Govern de 8 de maig de 2012; Consell Social de 26 de juliol de 2012 i reformada pel Consell de Govern de setembre de 2016)
55. Indicadors de resultats acadèmics
56. Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges (aprovada per Consell de Govern en data 8 de maig de 2012)
57. Directrius acadèmiques i docents per als graus de la Facultat de Dret (Junta de Facultat de 26 de març de 2009; actualitzat per CAC de 12 de juny de 2014 i darrerament modificat per CAC de 31 de maig de 2016)
58. Normes generals reguladores dels treballs de fi de grau de la Universitat de Barcelona (Consell de Govern de la UB de 7 de juny de 2011)

59. Normativa sobre el treball de fi de grau als ensenyaments de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona (text refós aprovat per CAC de 20 de maig de 2016)
60. Normes generals reguladores dels treballs de fi de màster universitari de la Universitat de Barcelona (aprovades per la Comissió Acadèmica del Consell de Govern de 8 de juny de 2011 i per Consell de Govern de 19 de juliol de 2011)
61. Normativa reguladora dels treballs de fi de màster de la Facultat de Dret (aprovada per CACG de 5 d'abril de 2013; modificació dels articles 9 i 10 per CAC de 21 de juliol de 2014).
62. Normes per al reconeixement i per a la transferència de crèdits en els ensenyaments oficials de màster universitari de la Universitat de Barcelona.

5.3.2 Estàndard 2: Pertinència de la informació pública

Web de la institució

63. Web de la Facultat de Dret

Web de la titulació

64. Web del màster d'Estudis Jurídics Avançats

Informació pública sobre els resultats acadèmics i de satisfacció

65. Resultats acadèmics
66. Resultats de satisfacció
67. Resultats d'inserció laboral

Seguiment i acreditació de les titulacions

68. Informes de seguiment
69. Acreditació

5.3.3 Estàndard 3: Eficàcia del sistema de garantia interna de la qualitat

Sistema de Garantia Interna de Qualitat del Centre

70. Unitat Tècnica de Qualitat SAIQU-Dret
71. Comissió de Qualitat
72. La Política i els objectius per a l'assegurament de la qualitat de la Facultat de Dret
73. Mapa de tots els processos de gestió
74. Resultats i indicadors de les titulacions
75. Normativa academicodocent de la Facultat

Verificació, seguiment, modificació i acreditació

76. PEQ 020 «Gestió dels programes formatius en el marc de verificació, seguiment, modificació i acreditació (VSMA)»
77. Memòries de verificació i informes de seguiment de grau i màster
78. Informació pública sobre el procés d'acreditació

Resultats acadèmics i de satisfacció

79. PEQ 130 «Anàlisi de resultats»
80. Dades, indicadors i resultats
81. Memòries acadèmiques i d'indicadors

- 82. Taula E3.1 Relació dels instruments de recollida de satisfacció de què disposa el centre
- 83. Indicadors de satisfacció dels grups d'interès
- 84. Enquesta de satisfacció global del màster 2015-2016
- 85. PEQ 100 «La gestió de les queixes, reclamacions i suggeriments»
- 86. Qüestionari d'inserció laboral del màster

Revisió dels SGIQ i plans de millora

- 87. PEQ 011 «Revisió del sistema d'assegurament intern de la qualitat»
- 88. Informe de revisió del SGIQ
- 89. Pla de millora de les titulacions sotmeses a aquest procés d'acreditació

5.3.4 Estàndard 4: Adequació del professor del programa formatiu

- 90. Informació pública del currículum del professorat del màster
- 91. Taula E.4.1 Llistat del professorat del màster per assignatures
- 92. Taula E.4.2 Professorat segons categoria i segons doctorat. Curs 2016-2017
- 93. Taula E.4.3 Hores de docència impartides (HIDA) segons categoria del professorat i doctorat. Curs 2016-2017
- 94. Taula E.4.4. Tutors de TFM del curs del curs 2016-2017
- 95. Taula E.4.5. Grups i projectes de recerca vigents en què participa el professorat
- 96. Taula E.4.6. Percentatge d'hores impartides de docència del professorat permanent segons trams de recerca i docència. Curs 2016-2017
- 97. Taula E.4.7. Característiques assignatures seleccionades. Curs 2016-2017
- 98. Taula E.4.8. Percentatge d'hores impartides de docència (HIDA) segons tipologia del professorat a les assignatures seleccionades. Curs 2016-2017
- 99. Taula E.4.9. Relació estudiants ECT per PDI ECT (equivalent a temps complet)

Suport i oportunitats per millorar la qualitat del professorat

- 100. Suport a la docència UB
- 101. Portal de la docència de la UB
- 102. Informació pública sobre l'ICE
- 103. Pla de Formació del Professorat (2016)
- 104. Màster de Docència Universitària per a Professorat Novell
- 105. Oferta de cursos de formació per al professorat UB per l'ICE
- 106. Activitats formatives del professorat del màster
- 107. Publicacions ICE
- 108. Servei del CRAI de suport a la docència
- 109. Informació pública sobre els grups i els projectes d'innovació docent
- 110. Informació projectes REDICE de la Facultat de Dret
- 111. Web del servei MID-Dret
- 112. Beques de col·laboració amb els departaments de la Facultat de Dret

5.3.5 Estàndard 5: Eficàcia dels sistemes de suport a l'aprenentatge

Pla d'acció tutorial

- 113. Pla d'acció tutorial de la Facultat de Dret
- 114. PEQ 050 «Orientació a l'estudiant»

Accions d'orientació en els màsters

a) Prèvies

- 115. Programa del Fòrum d'Ocupació i Estudis de Postgrau
- 116. Taula E5.1 Sessions informatives i inaugurals dels màsters universitaris. Curs 2017-2018
- 117. Carta informativa sobre la matrícula
- 118. Tutoria prèvia a la matrícula

- 119. Oferta de màsters Facultat de Dret
- 120. Oferta de màsters UB
- 121. Difusió de l'acte oficial d'inauguració del curs (butlletí de la facultat)

b) Durant els estudis

- 122. Informació pública sobre el PAT
- 123. Informació pública sobre tutories dels màster d'Estudis Jurídics Avançats
- 124. Difusió acció d'acollida
- 125. Taula E5.2 Nombre de tutories de necessitats especials. Curs 2016-2017
- 126. Comissió de Pràctiques
- 127. Informació pública sobre les pràctiques externes
- 128. PEQ 070 «Gestió de les pràctiques externes»
- 129. Normativa UB pràctiques externes: curriculars i extracurriculars
- 130. Dades sobre estudiants i entitats participants en les pràctiques externes del curs 2016-2017
- 131. Taula E5.3 Nombre d'assistents a les sessions informatives sobre els programes de mobilitat

c) Final dels estudis

- 132. Programa d'ocupabilitat de la Facultat de Dret 2016-2017
- 133. Difusió del Fòrum d'Ocupació i Postgraus
- 134. Taula E.5.4 Nombre d'assistents al Fòrum d'Ocupació i Postgraus
- 135. Taula E.5.5 Nombre d'assistents a les activitats formatives del Fòrum d'Ocupació i Postgraus
- 136. Taula E5.6 Nombre d'assistents a les activitats formatives per a la inserció i l'ocupabilitat
- 137. SAE
- 138. Servei MID-Dret (web)
- 139. Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball
- 140. Oficina de Relacions Internacionals

Recursos materials de la Facultat de Dret

- 141. PEQ_110 «Gestió dels recursos materials»

142. PEQ_120 «Gestió dels serveis»
143. CRAI Biblioteca de Dret
144. Taula E5.8 Usos i formació de la Biblioteca
145. Equipaments de les aules i seminaris de docència
146. Informació pública dels espais de la Facultat de Dret
147. Serveis Lingüístics UB
148. Criteris lingüístics, bibliogràfics, d'estil i convencions
149. Resultats de l'enquesta als estudiants sobre els serveis, instal·lacions, activitats i instal·lacions de la UB. Resultats per centres (2016)
150. Taules E.5.8 a E.5.9 sobre la valoració dels estudiants amb els serveis

5.3.6 Estàndard 6: Qualitat dels resultats dels programes formatius

151. Taula E.6.1. Competències de les assignatures seleccionades
152. Mostres de les execucions dels estudiants del màster d'Estudis Jurídics Avançats
153. Taula E.6.2. Informació de les assignatures seleccionades per a l'avaluació
154. Taula E.6.3. Activitats formatives de les assignatures seleccionades
155. Taula E.6.4. Sistemes d'avaluació de les assignatures seleccionades
156. Campus Virtual del TFM del màster d'Estudis Jurídics Avançats.
157. Rúbriques d'avaluació del TFM del màster d'Estudis Jurídics Avançats
158. Taula E.6.5. Llista dels TFM. Curs 2016-2017
159. Taula E.6.6. Evolució dels indicadors de rendiment acadèmic
160. Taula E.6.7. Estudi de cohorts del màster d'Estudis Jurídics Avançats
161. Taula E.6.8. Qualificacions de les assignatures del màster. Curs 2016-2017
162. Taula E.6.9. Evolució dels resultats acadèmics de les assignatures
163. Taula E.6.10. Satisfacció dels estudiants amb l'actuació docent i formativa
164. Taula E.6.12. Satisfacció del professorat amb el desplegament de l'ensenyament
165. Qüestionari d'inserció laboral als titulats de màster
166. Taula E.6.13 Inserció laboral del màster
167. Taula E.6.14 Feina actual dels titulats del màster d'Estudis Jurídics Avançats
168. Taula E.6.15 Satisfacció del màster
169. Informe complet dels resultats de l'enquesta de titulats del màster d'Estudis Jurídics Avançats